משרד העלייה והקליטה

Ministry of Aliyah and Integration

מדריך לעולה

עברית

משרד העלייה והקליטה
Ministry of Aliyah and Integration

מדריך לעולה

מהדורה תשיעית

הופק על ידי
אגף מידע ופרסום
משרד העלייה והקליטה

מנהלת האגף: **אידה בן שיטרית**
תחקיר: **אלנה פיקס ורחל חדד**
עריכת לשון בעברית: **רחל חדד**
מספר קטלוגי: 0613423090

© כל הזכויות שמורות
ירושלים 2023

www.klita.gov.il
e-mail: info@moia.gov.il
מרכז מידע טלפוני ארצי: 03-9733333 | *2994

הודפס על ידי המדפיס הממשלתי

תוכן העניינים

מבוא	7
צעדים ראשונים	9
קליטה בנמל התעופה	9
פתיחת חשבון בנק	13
פגישה עם יועץ הקליטה האישי	14
רישום לקופת חולים	15
מגורים בתקופה הראשונה	15
רישום ללימודי עברית באולפן	16
רישום הילדים למוסדות חינוך	18
הנפקת תעודת זהות	19
פנייה למוסד לביטוח לאומי	20
חובת דיווח לרשות המיסים על הכנסת כספים לישראל ועל הוצאתם ממנה	20
מידע נוסף	20
סיוע כספי	21
סיוע כספי בקליטה הראשונית	21
סיוע משרד העלייה והקליטה בשנה הראשונה	22
ריכוז תחומי הסיוע לעולים ממשרד העלייה והקליטה	25
הקלות במכס	29

דיור	34
שכירת דירה	34
רכישת דירה	34
סיוע ממשלתי בדיור	35
תעסוקה	39
לימוד השפה העברית	40
הערכת תארים אקדמיים מחו"ל	41
תהליך קבלת רישיון ישראלי לעיסוק במקצוע	43
חיפוש עבודה	46
קורסים להסבה ולהכשרה מקצועית	47
הבטחת הכנסה / דמי קיום	47
קידום העסקה (מימון שכר)	48
סיוע לאומנים ולספורטאים	48
סיוע בהקמת עסק	49
חינוך	50
סיוע לתלמידים עולים	50
הקלות במס הכנסה	51
המרכז לקליטה במדע	53
קליטת מדענים	53
מלגות לתלמידי מחקר	53
סיוע לסטודנטים	54
המנהל לסטודנטים עולים	54

מועמדים לעלייה	58
השירות בצה"ל	59
השירות הסדיר	59
סיוע לחיילים עולים בודדים ולזכאי תשמ"ש	60
שירות צבאי במסגרת עתודת עולים	62
שירות מילואים	63
שירות לאומי-אזרחי	63
שירותי בריאות	64
חוק ביטוח בריאות ממלכתי	64
תהליך הרישום לקופת חולים לעולים חדשים	64
הנחה לעולים על שירותי בריאות	67
התפתחות הילד	67
שירותי חירום	68
מוקדים בשפות	70
שירותי רווחה	71
משרד הרווחה והביטחון החברתי	71
המוסד לביטוח לאומי	71
משרד העלייה והקליטה	79
הטבות לאזרחים ותיקים	82
צרכנות נבונה	84
תושבים חוזרים	87
מיהו תושב חוזר	87

צעדים ראשונים	87
זכויות תושבים חוזרים	89
תקופת המתנה לקבלת שירותים רפואיים	90
הבית הישראלי	91
רישיון נהיגה	92
המרת רישיון נהיגה זר לרישיון ישראלי	92
הוצאת רישיון נהיגה בישראל	93
גיור	95
הגיור הממלכתי בישראל	95
מסלול גיור לחיילים המשרתים בצה"ל ולמתנדבי השירות הלאומי	95
מסלול גיור מיוחד לסטודנטים	95
פניות ותלונות למשרד העלייה והקליטה	96
תלונות למשרד מבקר המדינה על גופים ציבוריים	97
נספח – סוגי מעמד וזכאות	98
"צ'ק ליסט" – רשימת סידורים ראשונים	108
כתובות וטלפונים	109
רשימת פרסומים בעברית	127
רגע מזמנך!	128

מבוא

ברוכים הבאים!

העלייה לישראל היא התחלה חדשה כמעט בכל תחומי החיים: אזרחות חדשה, שפה חדשה, מציאת בית ועבודה, ליווי הילדים בכניסתם למסגרת לימודים, השתלבות בחיי החברה ועוד. עם קבלת מעמד עולה אתם הופכים להיות אזרחי ישראל ויש לכם זכויות וחובות.

במטרה לעזור לכם בתהליך הקליטה בישראל מעניקה לכם מדינת ישראל סיוע במגוון תחומים כגון לימודים ותעסוקה. הסיוע ניתן על ידי משרד העלייה והקליטה ומשרדי ממשלה נוספים וכן ועל ידי גופים אחרים כגון רשויות מקומיות, מוסדות להשכלה גבוהה, צה"ל ועוד.

במדריך זה מופיע הסבר לגבי סוגי הסיוע השונים ותנאי הזכאות לקבלתם וכן מופיע פירוט הפעולות שעליכם לבצע כדי לקבל את הסיוע המגיע לכם.

לקראת עלייתכם מומלץ לעבור על כמה שיותר מידע רלוונטי כדי שתהליך הקליטה יהיה מוצלח, יעבור ללא תקלות ותוכלו למצות את זכויותיכם עד תום. כדאי לברר מראש על אפשרויות לימודי עברית, מסגרות חינוך, שירות צבאי, השכלה, תעסוקה, הכשרות והסבות, דיור (או קליטה בקיבוץ או אולפן), מכס, ביטוח בריאות, מס הכנסה ועוד.

עם הגיעכם לארץ תקבלו ממשרד העלייה והקליטה שירות אישי ומקיף. משרד העלייה והקליטה עושה ככל שביכולתו כדי להקל עליכם את תהליך הקליטה ולרכז את מרבית השירותים שלו בנקודת שירות אחת. בסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם תיפגשו עם יועץ הקליטה האישי, ועימו תבנו תוכנית קליטה אישית וייחודית המותאמת לצורכיכם.

היועץ יתן לכם מידע על הסיוע הכספי הניתן במחצית השנה הראשונה לעלייה – סל קליטה, קצבאות הביטוח הלאומי ועוד. כמו כן הוא ימסור לכם רשימת פעולות ("צ'ק ליסט") לתחילת דרככם כעולים וידריך אתכם לגבי הפעולות החיוניות שעליכם לבצע עם הגעתכם לישראל.

לאחר סיום לימודי העברית באולפן אתם מוזמנים להיעזר ביועץ הקליטה בבניית התוכנית התעסוקתית שלכם, לקבל הפניה למעסיקים וכן לבדוק את זכאותכם להבטחת הכנסה / דמי קיום לתקופת חיפוש עבודה או לימודים עד תום השנה הראשונה לעלייה.

בכל שלב תוכלו לתאם מראש פגישה עם היועץ לתכנון משותף של צעדיכם. תוכלו לשאול אותו שאלות, לקבל ייעוץ, תמיכה וסיוע מסוגים שונים. היועץ ילווה אתכם ואת משפחותיכם בכל שלבי הקליטה, יעקוב אחר יישום זכויותיכם ויעמוד לרשותכם אם יתעורר צורך בעזרה בעת פנייה למוסדות אחרים כגון העירייה, ביטוח לאומי, בית ספר, ארגוני סיוע ועוד.

במקביל לפגישות עם יועץ הקליטה מומלץ להירשם לאזור האישי באתר משרד העלייה והקליטה. האזור האישי יאפשר לכם לקבל מידע על הסיוע והתשלומים שקיבלתם ממשרד העלייה והקליטה ועל עזרה והטבות שאתם זכאים לקבל בעתיד. דרך האזור האישי ניתן גם לשלוח פנייה מקוונת בשפתכם ליועץ הקליטה.
מידע מפורט על הרשמה לאזור האישי ניתן למצוא באתר המשרד בכתובת:
https://www.gov.il/he/service/private-area-new-immigrants-and-returning-residents

לתשומת ליבכם, השירותים המקוונים של משרד העלייה והקליטה התפתחו והתרחבו, וכעת כמעט שאין צורך להגיע לסניפי משרד העלייה והקליטה.

בפרסום זה אנו מביאים בפניכם את עיקר המידע הדרוש לצורך קליטתכם המוצלחת. לפרטים נוספים ולהרחבה היכנסו לאתר משרד העלייה והקליטה (הפועל בשש שפות), לאתרי משרדי ממשלה נוספים ולאתרים רלוונטיים אחרים ופנו ליועץ הקליטה שלכם. ניתן לקבל פרטים נוספים גם בפרסומים של המשרד.

לידיעתכם, אם שהיתם בישראל בעבר כתושבים ארעיים או בכל מעמד אחר, לתקופות רצופות או מצטברות של שנה או יותר, בררו מראש מה תהיה השפעת תקופות שהייה אלו על זכויותיכם לסיוע ועל משך תקופת הזכאות. פרטים ניתן לברר באמצעות שליח הסוכנות היהודית.

אנו מאחלים לכם הצלחה וקליטה קלה ונעימה בישראל.

שימו לב! המידע המתפרסם בחוברת זו הוא כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. המידע משתנה מעת לעת, ולפיכך לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי – אנא בדקו זכאותכם.

מקורות המידע בעניין החוקים והנהלים הם הגופים הרשמיים, אולם ייתכנו מקרים של שיבוש, טעות או אי־התאמה בין המידע המתפרסם כאן לבין החוקים והנהלים המעודכנים. במקרה כזה, החוקים והנהלים המעודכנים הם הקובעים ולא הפרסום בחוברת.

המידע המנוסח בלשון זכר פונה לנשים ולגברים כאחד.

צעדים ראשונים

עם הגעתכם לישראל עליכם לבצע כמה צעדים חיוניים:

- קליטה בנמל התעופה.
- פתיחת חשבון בנק.
- פגישה ראשונה עם יועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה לתדרוך ראשוני.
- רישום לקופת חולים (אם לא נרשמתם בנמל התעופה בן־גוריון).
- מציאת מקום מגורים.
- רישום ללימודי עברית באולפן.
- רישום הילדים לבית הספר, לגני הילדים או למעון.
- פנייה לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך קבלת תעודת זהות.
- פנייה למוסד לביטוח לאומי לצורך הגשת בקשה לקצבאות, הסדרת תשלומי דמי ביטוח ועוד.

בהמשך תצטרכו לבצע פעולות נוספות בהתאם לצורכיכם: הערכת דיפלומות מחו"ל, תהליך רישוי לעבודה במקצוע שלכם, המרת רישיון נהיגה זר, פנייה למנהל הסטודנטים ועוד.

להלן מידע מפורט על פעולות אלו.

קליטה בנמל התעופה

אם נכנסתם לישראל עם אשרת עולה, יפגשו אתכם בכניסה לנמל התעופה עובדי משרד העלייה והקליטה. הם ילוו אתכם בביקורת הדרכונים ויובילו אתכם למסוף משרד העלייה והקליטה לרישום ראשוני – שם מתחיל תהליך הקליטה שלכם.

מסמכים שיש להביא עימכם

יש להביא עימכם במטוס את המסמכים הבאים:

- דרכון בתוקף עם אשרת עולה (אם פג תוקף הדרכון שעליו הוטבעה אשרת העלייה, יש להציג אשרת עלייה נוסף על הדרכון שבתוקף).
- **תעודות ציבוריות מקוריות מאומתות בחותמת "אפוסטיל" או "שרשרת חתימות":**
  - תעודת לידה (מקורית). (תעודת לידה מקורית ממדינות ברית המועצות לשעבר שהונפקה עד לשנת 1998 לא נידרש לאמת.)

- תעודה המעידה על שינוי שם – אם בוצע שינוי שם (פרטי / משפחה).
- תעודה עדכנית, שהונפקה בחצי השנה האחרונה, המעידה על **מצב אישי נוכחי** וכן תעודת נישואין, תעודת גירושין, תעודת פטירה של בן/בת הזוג וכדומה. לרווקים/ות מגיל 18 תעודה המעידה על רווקות.

במקרה הצורך ייתכן שיידרש תיעוד נוסף בדבר המצב האישי **שקדם למצב הנוכחי**. במדינה המנפיקה תעודה על מצב אישי קודם, תידרש תעודה מאומתת כדין. במדינה שאינה מנפיקה תעודה על מצב אישי קודם, תידרש הצהרה נוטריונית על מצב אישי קודם חתומה בפני קונסול ישראל בחו"ל / נוטריון בחו"ל / נוטריון בישראל / קונסול מדינת המוצא של המבקש בישראל.

- מסמך המעיד על העדר עבר פלילי: מסמך רשמי ממדינת המוצא (הכולל גם שינויי שם) שהונפק בחצי השנה האחרונה, המאשר שאין למבקש עבר פלילי או הרשעות כלשהן. במידת הצורך תידרש גם תעודת יושר פדראלית או תעודה מן המחוז שאליו משתייך המבקש, לפי העניין.
- תעודות מקוריות המוכיחות **יהדות ו/או זכאות שבות**.

- רישום "נולד": אם אחד מבני הזוג הוא ישראלי, הילדים נולדו בחו"ל ולא בוצע להם רישום "נולד" בנציגות ישראל בחו"ל, יש להמציא בעת הרישום ברשות האוכלוסין וההגירה בישראל **אישור לידה** מבית היולדות שהאם היא היולדת וכי מדובר בפרי בטן וכן **תעודת לידה** מקורית ומאומתת.

שימו לב, רשות האוכלוסין וההגירה רשאית לדרוש מסמכים נוספים על פי שיקול דעתה.

- במקרה הצורך – מסמך רשמי עם אישור "אפוסטיל" המאשר כי הוכרתם כאפוטרופוס של קרוב משפחה שעולה איתכם.
- מכתב משליח העלייה – אם מצוי ברשותכם.
- כל מסמך אשר עשוי להעיד על מצבכם ונראה לכם רלוונטי.

מסמכים שתקבלו בנמל התעופה

תעודת עולה

תעודת עולה – פנקס הניתן לעולה יחיד או למשפחה. הפנקס משמש לרישום הסיוע וההטבות שתקבלו במהלך תהליך הקליטה. בתעודת עולה מופיעה תמונת העולה. בתעודה משפחתית יופיעו תמונות שני בני הזוג ורישום הילדים שעלו עם הוריהם ושגילם עד 21. ילדי המשפחה שגילם למעלה מ-21 וכן ילדי משפחה בני 18-21 שמצבם המשפחתי הוא נשוי/גרוש/אלמן מקבלים תעודת עולה נפרדת. חשוב שתעודת העולה תהיה

בידיכם בכל פנייה לקבלת סיוע והטבות שונות ממשרד העלייה והקליטה, בפנייה לבנק, למכס, לביטוח לאומי, בעת ההרשמה לקופת חולים וכו'.

שימו לב! ודאו שכל הפרטים הרשומים בתעודת העולה מדויקים, מכיוון שסוגים שונים של סיוע ניתנים בהתאם למספר הנפשות במשפחה ובהתאם לגיל הילדים. אם חל שינוי במצבכם האישי – נישואין, לידה, גירושין או פטירה – פנו למשרד העלייה והקליטה עם המסמכים המתאימים כדי לרשום את השינוי בתעודה.

תעודת זהות זמנית או טופס רישום אוכלוסין

עם הגיעכם לנמל התעופה עם אשרת עולה, ייתכן שתונפק עבורכם באולם הקליטה בנתב"ג תעודת זהות זמנית לתשעה חודשים על ידי נציג משרד העלייה והקליטה המורשה מטעם רשות האוכלוסין וההגירה.

אם מסיבות מסוימות לא הונפקה בנמל התעופה תעודת הזהות הזמנית, תקבלו טופס רישום עבור מרשם האוכלוסין כדי שתוכלו לגשת לאחת מלשכות רשות האוכלוסין וההגירה לשם הנפקת תעודת זהות.

שימו לב! השירות בעניין הנפקת תעודת הזהות בנתב"ג עשוי להתעדכן. אם יחולו שינויים, תפורסם הודעה על כך באתר משרד העלייה והקליטה.

טופס לפתיחת חשבון בנק

בנתב"ג תקבלו גם טופס לפתיחת חשבון בנק. עליכם למסור אותו לפקיד הבנק בעת פתיחת החשבון. את הטופס המלא והחתום עליכם למסור ליועץ הקליטה בעת הפגישה הראשונה.

חובה לפתוח חשבון בנק ולבצע הפקדה חד־פעמית (אפילו של שקל אחד) כדי לקבל את כספי סל הקליטה וסיוע כספי נוסף אם מגיע לכם. ראו פרטים בהמשך.

רישום לקופת חולים

מומלץ להירשם לקופת חולים כבר בנמל התעופה כדי שתוכלו לקבל שירותי בריאות ללא עיכוב. אם לא נרשמתם בנמל התעופה תצטרכו להירשם לאחר מכן באחד מסניפי רשות הדואר או באתר המוסד לביטוח לאומי. ראו פרטים נוספים בפרק "שירותי בריאות".

הסיוע הכספי הראשון

נוסף על המסמכים המפורטים לעיל תקבלו בנתב"ג את הסיוע הכספי הראשון – התשלום הראשון של "סל הקליטה". סל הקליטה הוא סיוע כספי הניתן כדמי מחיה מדי חודש למשך ששת החודשים הראשונים לשהייתכם בישראל.

שימו לב! התשלום הראשון של "סל קליטה" משולם חלקו במזומן בנתב"ג וחלקו מועבר לחשבון הבנק שלכם מספר ימים לאחר שתמסרו את מספרו ליועץ הקליטה של משרד העלייה וקליטה (לפרטים נוספים ראו עלון "סל קליטה").

מי שעולה לאחר גיל הפרישה הקבוע בישראל ממדינות ברית המועצות לשעבר, מזרח אירופה, מדינות ערב, אתיופיה ודרום אמריקה ונקלט כעולה בנתב"ג ועונה על תנאי הזכאות לקבלת גמלת אזרח ותיק מיוחדת, עשוי לקבל בנתב"ג גם את התשלום הראשון של גמלת אזרח ותיק מיוחדת. (התשלומים הבאים יועברו לחשבון הבנק.) אם לא קיבלתם את התשלום, יש לגשת בהקדם לסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים. ראו פרטים נוספים בפרק "שירותי רווחה".

שירותים נוספים בנמל התעופה

שירותים נוספים העומדים לרשותכם במסוף משרד העלייה והקליטה בנמל התעופה:

- חדר אימהות – לטיפול בתינוקות, להנקה ולהחלפת חיתולים.
- אחות לנכים הזקוקים לעזרה או לסובלים ממגבלה בריאותית.
- טלפון לשיחות חינם לארץ כדי להודיע לקרובי משפחה על בואכם.
- כיבוד קל.
- ייתכן שתקבלו כרטיס sim עם חבילת שיחות לישראל.

בסיום תהליך הרישום וקבלת המסמכים במסוף משרד העלייה והקליטה תוכלו לאסוף את כבודתכם בלוויית נציג המשרד, לעבור את בדיקת המכס ולנסוע אל מקום המגורים שלכם.

אם יש לכם מזוודות רבות, ניתן לשכור שירותי סבלות מבניין הטרמינל ועד למונית.

שימו לב! מומלץ לבדוק אם העמסת המזוודות למונית נכללת בשירותי הסבלות.

הסעה חינם

כל עולה זכאי להסעה חד־פעמית ליעדו – למרכז קליטה, לאולפן קיבוץ, לקרובי משפחה, לדירה או לכל יעד אחר. גם אזרח עולה וקטין חוזר זכאים להסעה זו.

אם ברצונכם להגיע לאילת וסביבותיה בטיסה, אנא ידעו את משרד העלייה והקליטה כשבועיים לפני מועד עלייתכם ארצה.

פתיחת חשבון בנק

כדי לקבל את הסיוע הכספי המגיע לכם, עליכם לפתוח חשבון בנק ישראלי בכל בנק שתבחרו. ביחידה משפחתית שבה שני בני זוג – חשבון הבנק חייב להיות רשום על שם שני בני הזוג ועל שניהם להיות נוכחים בעת פתיחת החשבון.

עליכם להפקיד בחשבון סכום כלשהו (אפילו שקל אחד) כדי שהחשבון יהיה פעיל ותהיה אפשרות להעביר אליו את כספי הסיוע. לאחר מכן עליכם להגיע לסניף משרד העלייה והקליטה ולמסור את אישור פתיחת החשבון ואת פרטיו. פרטי החשבון שלכם יועברו גם למוסד לביטוח לאומי כדי שתוכלו לקבל קצבאות, אם אתם זכאים לכך.

שימו לב! לא רצוי לשנות את מספר החשבון בשנים הראשונות לעלייה. אם בכל זאת נאלצתם לשנות את פרטי החשבון – דווחו על כך מייד למשרד העלייה והקליטה.

המסמכים הדרושים לפתיחת חשבון בנק

- תעודת עולה של שני בני הזוג.
- ייפוי כוח נוטריוני, במקרה שאחד מבני הזוג אינו יכול להגיע לבנק.
- תעודת זהות, למי שכבר הונפקה לו כזו. (על פי חוק מחויבים הבנקים לקבל תעודת עולה כתחליף לתעודת זהות מיום הנפקת תעודת העולה למשך תקופת זמן המוגדרת בהוראת שעה. על פי הוראת השעה הנוכחית משך הזמן שתעודת העולה יכולה להיחשב כתעודת זהות הוא 90 יום מיום הנפקתה. משך תקופה זו עשוי להשתנות מעת לעת בהתאם להוראת שעה.)
- טופס לפתיחת חשבון בנק.

שימו לב! ישנם בנקים הדורשים מספר תיק במס הכנסה בארץ המוצא – ברוסיה: INN, בארה"ב: SSN, בשאר העולם: TIN (Tax Identification Number).

שימו לב! אל תשכחו לקחת מהבנק אישור פתיחת חשבון (מומלץ לבקש גם אסמכתה על הפקדה לחשבון). יש להביאו לביקור הראשון במשרד העלייה והקליטה במקום המגורים לצורך הסדרת קבלת כספי הסיוע.

פגישה עם יועץ הקליטה האישי

הגורם הראשון והעיקרי שיסייע לכם במשרד העלייה והקליטה הוא יועץ הקליטה האישי. זכרו לקבוע מראש פגישה עם יועץ הקליטה האישי שלכם להיכרות, אימות הפרטים האישיים, הסבר על הסיוע הכספי והכוונה לצעדים הבאים שעליכם לעשות. יש להביא לפגישה עם היועץ את פרטי חשבון הבנק שפתחתם ותעודת עולה.

לנוחיותכם, בסוף החוברת ישנה רשימת פעולות ("צ'ק ליסט"). היעזרו בה, רשמו בה כתובות, מספרי טלפון, שעות קבלת קהל ואפילו שמות של פקידים העשויים לתת לכם שירות במשרדים השונים.

בארגוני העולים ניתן לקבל מידע נוסף לצורך התמצאות בנושאים כמו קופת חולים ושירותים רפואיים אחרים, בתי ספר, גובה שכר הדירה בשכונות השונות ועוד.

פנייה מקוונת ליועץ הקליטה

משרד העלייה והקליטה הרחיב את השירות דיגיטלי לעולה, וכעת הוא מאפשר פניות מקוונות ליועץ הקליטה באמצעות האזור האישי באתר האינטרנט. זאת כדי לאפשר תקשורת מהירה ויעילה עם יועץ הקליטה, ללא צורך בהגעה פיזית ובקביעת תור. השירות ניתן במגוון שפות.

בדרך זו ניתן לבצע פעולות רבות ובהן:

- לשלוח פנייה מקוונת ליועץ הקליטה.
- לשאול שאלה או לבצע בירור.
- לחתום על הצהרות ולצרף מסמכים רלוונטיים.
- לקבל מידע.
- לשלוח מסמכים.
- להנפיק אישורים.

הפנייה תטופל תוך 5 ימי עסקים לכל היותר. עם סיום הטיפול בפנייה, יישלח לעולה מסרון המודיע כי התקבלה תשובה לפנייה באזור האישי.

לצורך קבלת השירות יש להירשם תחילה לאזור האישי באתר השירותים והמידע הממשלתי (בעברית או בערבית) בקישור: https://my.gov.il/landing

לאחר מכן ניתן יהיה להיכנס לאזור האישי של משרד העלייה הקליטה בקישור: https://www.gov.il/ssoapps/moia/personalinfo

פרויקטורים (מלווים לעולים מטעם הרשויות המקומיות)

פרויקטורים (מלווים מטעם הרשות המקומית) מלווים את העולים ברשות שבה הם מתגוררים ונותנים שירותים בכל נושא חיוני – רווחה, ייעוץ, עזרה בבחירת

בתי ספר ומקום מגורים, סיוע כספי, תרגום מסמכים ועוד. מומלץ לבקש מיועץ הקליטה שלכם את השם והטלפון של הפרויקטור הפועל במקום מגוריכם.

רישום לקופת חולים

כל תושבי ישראל מבוטחים בביטוח בריאות מתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הרישום לאחת מקופות החולים הוא תנאי הכרחי לקבלת שירותים רפואיים. בישראל פועלות ארבע קופות חולים: כללית 2700*, מכבי 3555*, מאוחדת 3833* ולאומית 507*, ותוכלו להירשם לאיזו שתבחרו. פרטי התקשרות נוספים לקופות החולים מופיעים בפרק "כתובות וטלפונים".

אם לא נרשמתם לקופת חולים בעת הקליטה במסוף משרד העלייה והקליטה בנמל התעופה עליכם להירשם בסניף של רשות הדואר (בתשלום אגרה) או לאחר 3 שבועות מיום ההגעה לישראל – באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי (ללא תשלום). לאחר הרישום חובה לגשת לקופת החולים לשם השלמת תהליך הרישום.

עולים ששינו מעמד בישראל יכולים להירשם לקופת חולים גם בסניף משרד העלייה והקליטה במעמד קבלת תעודת עולה.

שימו לב! מי שלא נרשם לקופת חולים בתוך 90 יום יוכל לעשות זאת רק בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

שימו לב! חשוב ביותר להירשם לקופת החולים מייד עם הגעתכם ארצה כדי שתוכלו לקבל שירותי בריאות ברגע שתזדקקו להם. אי־ביצוע הרישום עלול ליצור קשיים מיותרים בקבלת הטיפול הרפואי ולגרום להוצאות בלתי־צפויות.

מגורים בתקופה הראשונה

מקום המגורים הראשון שלכם בארץ קשור למסלול הקליטה שלכם. אם הגעתם לארץ במסלול הקליטה הישירה, אחד הדברים הראשונים שיהיה עליכם לעשות הוא לשכור דירה (או לרכוש). אם ברצונכם לגור תחילה במרכז קליטה עליכם להסדיר זאת כבר בחו"ל עם הסוכנות היהודית.

שכירת דירה

הדירות מוצעות להשכרה באתרי אינטרנט, בעיתונים, על גבי לוחות מודעות ציבוריים וכדומה. מומלץ להיעזר בקרובים וחברים.

סיוע בשכר דירה

סל הקליטה הניתן לעולים בחודשים הראשונים בישראל כולל בתוכו גם סיוע בשכר דירה. החל מהחודש השמיני לעלייה ועד תום 5 שנים לעלייה מעניק משרד הבינוי והשיכון לכל העולים סיוע כספי חודשי לצורך שכירת דירה. משפחות עולים שבראשן הורה עצמאי (חד־הוריות) זכאיות לסיוע עד תום השנה השישית. גובה הסיוע משתנה בהתאם להרכב המשפחה, לגיל ולוותק בארץ. הסיוע ניתן באופן אוטומטי ויופקד ישירות לחשבון הבנק שלכם. אם לא קיבלתם את הסיוע פנו ליועץ הקליטה.

מרכזי קליטה

מרכזי הקליטה מנוהלים ומופעלים על ידי היחידה לעלייה ולקליטה של הסוכנות היהודית. מרכזי הקליטה מאפשרים לעולים "נחיתה רכה" בתקופה הראשונית של ההסתגלות לחיים בישראל. לאחר תקופת מעבר זו על העולים לשכור דירה בשוק הפרטי.

במרכזי הקליטה מוצעים השירותים הבאים: לימוד באולפנים לעברית במרכז עצמו או בסמוך אליו, שירותי רווחה, אירועי חברה ותרבות ועוד.

אפשרות המגורים במרכז קליטה היא בכפוף לתנאים ולנהלים של הסוכנות היהודית. מידע על אפשרויות המגורים, משך השהייה ותנאי השהייה במרכז הקליטה וכן ההפניה אליהם ניתנים על ידי שליח הסוכנות היהודית בחו"ל במסגרת ההכנות לעלייה או על ידי מרכז גלובל סנטר.

כיום קיימים מרכזי קליטה ביישובים הבאים: אשדוד, באר שבע, חיפה, ירושלים, כרמיאל, רעננה ועוד.

לפרטים נוספים היכנסו לאתר האינטרנט של הסוכנות היהודית:
https://www.jewishagency.org/il/

רישום ללימודי עברית באולפן

חשוב להתחיל בלימוד השפה העברית בהקדם. לימוד השפה חיוני להשתלבותכם בישראל. משרד החינוך מפעיל אולפנים לעולים חדשים הפזורים בכל רחבי הארץ. ישנם אולפנים המיועדים לכלל האוכלוסייה וישנם אולפנים המותאמים לקהל יעד מסוים: פנסיונרים, צעירים אקדמאים, המגזר החרדי ועוד. כמו כן יש מתכונות לימוד שונות: אולפני בוקר לעומת אולפני ערב וכד'. משך הלימודים באולפן הוא כחמישה חודשים. תקופת הזכאות ללימוד באולפן היא בתוך 18 חודשים מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה (על פי הוראת השעה הנוכחית, הזכאות הוארכה ל-10 שנים מהעלייה). לקבלת מידע נוסף ולהרשמה לאולפן פנו ליועץ הקליטה. לאחר ההרשמה לאולפן תקבלו הפניה לאולפן הפוטרת אתכם מתשלום שכר לימוד.

תוכנית שוברי סיוע (ואוצ'רים) ללימודי עברית

נוסף על אולפני העברית של משרד החינוך קיימים אולפני עברית בשוק הפרטי. כדי ליצור מסגרת לימוד מתאימה לעולה, משרד העלייה והקליטה מעניק לעולים שוברי השתתפות בעלות לימודים במסגרות פרטיות – לפני, אחרי או במקום הלימודים באולפן א'. הלימודים מתבצעים במסגרות פרטיות הנכללות במאגר מוסדות לימוד שנקבע מראש ומפורסם באתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה.

תקופת הזכאות לקבלת ואוצ'רים ללימוד עברית היא 10 שנים מיום קבלת מעמד עולה (עולי אתיופיה, תימן ובני המנשה – עד 15 שנים מיום קבלת המעמד). הזכאות היא למי שהיה בן 17 שנים ומעלה ביום העלייה. ייתכן סיוע בהחזר נסיעות ובדמי קיום לעומדים בתנאי הזכאות.
הזכאות היא על פי הוראת שעה ומותנית בתקציב. יש לברר את הזכאות לוואוצ'ר עם יועץ הקליטה בסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים או להגיש בקשה באזור האישי באתר. יש לקבל אישור זכאות **טרם** הרישום לקורס עברית.

הבטחת הכנסה / דמי קיום לתקופת הלימודים באולפן

דמי מחיה לתקופת הלימודים באולפן ב-6 החודשים הראשונים לעלייה כלולים בסל הקליטה. במקרים מסוימים עולים עשויים להיות זכאים לתשלום הבטחת הכנסה / דמי קיום בזמן הלימודים באולפן עד סוף השנה הראשונה. לקבלת פרטים יש לפנות למשרד העלייה והקליטה.

דמי נסיעה

סל הקליטה מכיל בתוכו גם את דמי הנסיעה לאולפן. אולפנים המתקיימים במועצות אזוריות – בדרך כלל קיימת אפשרות להסעות לאולפן מיישובי הסביבה. עולה שאינו מקבל סל קליטה עשוי לקבל השתתפות בהוצאות נסיעה אם האולפן נמצא מחוץ ליישוב המגורים ואין אולפן בסביבה הקרובה.

לימודי עברית מקוונים

משרד העלייה והקליטה מפעיל אתר אינטרנט בשם "קולטים עברית" ללימוד השפה העברית במסגרת פרויקט "העצמת השפה":
https://govextra.gov.il/moia/learn-hebrew-he/he/

פרויקט זה מיועד לעולים חדשים או ותיקים המעוניינים לשפר את שליטתם בשפה העברית, להבין את מקורות השפה וללמוד על התרבות הישראלית בראי השפה.

חוק לימוד חובה

חוק לימוד חובה התש"ט-1949 (מכונה גם "חוק חינוך חובה") קובע שכל ילד בישראל חייב ללמוד במסגרת חינוך מגיל 3 ועד סוף כיתה י"ב. ראו פרק "חינוך" בהמשך חוברת זו.

יש לרשום את הילדים במוסדות החינוך על פי גילם:

מגיל שלושה חודשים ועד שלוש שנים – החינוך אינו חובה. המעוניינים יכולים לרשום את ילדיהם למעונות יום או משפחתונים ציבוריים בפיקוח ממשלתי בתשלום.

בני 3-4 – גני טרום־חובה.

בני 5-6 – גני חובה.

בני 6-12 – בית ספר יסודי (כיתות א' עד ו').

בני 12-15 – חטיבת ביניים (כיתות ז' עד ט').

בני 15-18 – חטיבה עליונה – בית ספר תיכון (כיתות י' עד י"ב).

אופן הרישום

רישום למעונות יום ולמשפחתונים

ההרשמה נעשית באופן מקוון באתר משרד העבודה.

למידע ורישום:
https://www.gov.il/he/departments/topics/daycare-parents/govil-landing-page

רישום לגני ילדים ולבתי ספר

ההרשמה לגני הילדים ולבתי הספר היסודיים נעשית באגף החינוך של הרשות המקומית.

כיום ברוב הרשויות ניתנת האפשרות לבצע רישום למוסדות החינוך באמצעות אתר אינטרנט מאובטח המיועד לכך – פורטל רשות זמינה:
www.cityedu.co.il

לבתי הספר העל־יסודיים ניתן להירשם ברשות המקומית או בבית הספר עצמו, תלוי באזור.

שימו לב! הרישום למסגרות החינוך נעשה בתאריכים מסוימים. יש לברר מבעוד מועד את זמני הרישום כדי לא להחמיץ את ההרשמה (במקרים מיוחדים תיתכן אפשרות לרישום מאוחר יותר).

הנפקת תעודת זהות

כל תושב ישראל בן 16 ומעלה חייב על פי חוק לשאת עמו תמיד תעודה מזהה. תעודת זהות מהווה אמצעי זיהוי בעת בחירות לכנסת, בפנייה למשרדי ממשלה ולמוסדות ציבוריים, לצורך קבלת מסמכים שונים ועוד.

כאמור, עם הגיעכם לנמל התעופה עם אשרת עולה, ייתכן שתונפק עבורכם באולם הקליטה בנתב"ג תעודת זהות זמנית לתשעה חודשים על ידי נציג משרד העלייה והקליטה המורשה מטעם רשות האוכלוסין וההגירה. במהלך חודשים אלו עליכם להגיע לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך הנפקת תעודת זהות קבועה.

אם מסיבות מסוימות לא הונפקה בנמל התעופה תעודת הזהות הזמנית, תקבלו טופס רישום עבור מרשם האוכלוסין ואיתה יהיה עליכם לגשת לאחת מלשכות רשות האוכלוסין וההגירה. שם ינפיקו לכם תעודת זהות זמנית ובמקביל יתחילו בתהליך הנפקת תעודת הזהות הקבועה.

כיום מנפיקים בישראל תעודות זהות ביומטריות בלבד.

חובה לקבוע תור מראש ללשכת האוכלוסין וההגירה – באופן מקוון באתר GoVisit או בטלפון 3450*.

המסמכים הדרושים לצורך הנפקת תעודת זהות:

- דרכון.
- תעודת עולה.
- תעודת זהות זמנית או טופס רישום אוכלוסין שקיבלתם בנמל התעופה.
- תעודות לידה של כל בני המשפחה עם אישור "אפוסטיל".
- מסמכים המעידים על זכאות לפי חוק השבות.
- במידת הצורך: תעודת נישואין/גירושין/התאלמנות עם אישור "אפוסטיל".
- מסמכים רלוונטיים נוספים.

שימו לב! כל שינוי בפרטים (שינוי כתובת, מצב משפחתי, לידה) מחייב הוצאת ספח חדש או תעודה חדשה.

לידיעתכם, עולה חדש בשנתיים הראשונות לעלייתו זכאי ל-40% הנחה באגרת רישום נישואין ברבנות.

פנייה למוסד לביטוח לאומי

בהגיעכם ארצה עליכם לפנות למוסד לביטוח לאומי כדי להסדיר את תשלומי דמי הביטוח (דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות) וכן כדי לבדוק את זכאותכם לקצבאות (קצבת ילדים, מענק לימודים למשפחות שבראשן הורה עצמאי, קצבת אזרח ותיק ועוד).

משפחות עם ילדים עד גיל 18 זכאיות כבר מן החודש הראשון לעלייתן לקצבת ילדים מן המוסד לביטוח לאומי. הקצבה תועבר ישירות לחשבון הבנק שלכם.

מספר הטלפון של המוסד לביטוח לאומי: 6050*. אתר האינטרנט: www.btl.gov.il.

ראו פרטים נוספים בפרק "שירותי רווחה".

חובת דיווח לרשות המיסים על הכנסת כספים לישראל ועל הוצאתם ממנה

סעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון קובע כי חובה על אדם לדווח על כספים שעימו בעת הכניסה לישראל או היציאה ממנה, אם שווי הכספים הוא מעל סף הדיווח של 50,000 ש"ח או 12,000 ש"ח (במעבר גבול יבשתי).

אם אדם נוסע עם אדם אחר חובה לדווח גם כאשר:

1. נוסע אחד מחזיק כספים שסכומם מעל סף הדיווח. העובדה שהוא נוסע עם נוסע אחר (גם אם מדובר בבן משפחה) אינה פוטרת אותו מחובת הדיווח.
2. נוסעים שונים מחזיקים כספים בבעלות משותפת – כל אחד מהם מחזיק בכליו סכום שהוא מתחת לסף הדיווח והסכום הכולל הוא מעל סף הדיווח, למשל כאשר מדובר בבני משפחה הנוסעים ביחד והכסף הוא בבעלות משותפת של בני המשפחה.

בכל מקרה של ספק לגבי החובה לדווח, ניתן להתייעץ עם עובדי המכס הנמצאים במעבר הגבול.

לאופן הגשת הדיווח ראו באתר האינטרנט – דיווח על הכנסת כספים לישראל והוצאתם מהמדינה (הטופס זמין בשפות עברית, אנגלית, ערבית ורוסית).

מידע נוסף

ניתן למצוא מידע נוסף על צעדים וזכאויות בחוברות ובעלונים של אגף מידע ופרסום. רשימת הפרסומים מופיעה בסוף החוברת.

מומלץ לפנות לרכזי קליטה במתנ"ס – המרכז הקהילתי השכונתי – לקבלת מידע על אפשרויות נוספות של סיוע, כספי ואחר, במסגרת השכונה. במתנ"ס

ניתן לקבל מידע מפורט על שירותים באזור מגוריכם, כגון משפחתונים ופעוטונים לילדים, שיעורי עזר לתלמידים, פעילות חברתית לעולים, מועדון קשישים, פעילות מיוחדת לחגים ועוד.

ניתן לקבל מידע והכוונה גם מארגוני העולים.

סיוע כספי

בשנים הראשונות לאחר העלייה עשויים העולים לקבל סיוע כספי ממשרד העלייה והקליטה, מביטוח לאומי, ממשרד הבינוי והשיכון ועוד. הסיוע ניתן באופן ישיר במענקים כמו סל קליטה והבטחת הכנסה ובאופן עקיף על ידי הקלות והנחות שונות, כגון פטור ממכס, הקלות במס הכנסה, הנחות במיסים עירוניים, סיוע בדיור ועוד. הסיוע כפוף לעמידה בתנאי זכאות.

הסיוע לעולים ממשרד העלייה והקליטה ניתן בעיקר בשנה הראשונה לאחר העלייה. מטרת הסיוע היא לספק אמצעי קיום בתקופה הראשונה לשהייה בישראל – תקופה שהעולה לומד באולפן לעברית ובקורסים שנועדו לאפשר השתלבות מוצלחת בעבודה. אם השתלבות העולים בעבודה מתעכבת מעבר לשנה הראשונה, עשויים העולים לקבל קצבת הבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי.

סיוע כספי בקליטה הראשונית

החודשים הראשונים שלאחר העלייה הם תקופת הסתגלות למציאות חדשה, הכוללת גם לימוד שפה חדשה. בתקופה זו ייתכן שתתקשו להבטיח לעצמכם אמצעי קיום. לרשותכם אפשרויות שונות של סיוע כספי:

- סל קליטה (משרד העלייה והקליטה).
- קצבת ילדים (המוסד לביטוח לאומי).
- קצבת אזרח ותיק או גמלת אזרח ותיק מיוחדת (המוסד לביטוח לאומי).
- הבטחת הכנסה / דמי קיום (לאחר סיום תשלומי סל קליטה) (משרד העלייה והקליטה).
- הבטחת קיום ל"נתמכים" שאינם יכולים לעבוד (משרד העלייה והקליטה).
- הנחה של עד 90% בתשלומי הארנונה במשך שנה אחת מבין השנתיים הראשונות לעלייה (בכפוף לתנאי העירייה ובהתאם להגבלה על גודל דירה מרבי). הנחה זו אינה ניתנת לבעלי מעמד קטין חוזר (הרשויות המקומיות).
- סיוע בשכר דירה. הסיוע יועבר ישירות לחשבון הבנק של העולה מן החודש השמיני לעלייה ועד תום השנה החמישית לעלייה (משרד הבינוי והשיכון).

סל קליטה

סל הקליטה הוא סיוע כספי המיועד לעזור לעולה בתקופת ההתארגנות הראשונה בארץ. הסיוע ניתן כדמי מחייה בתקופת הלימודים באולפן (שישה חודשים). סל הקליטה ניתן לעולים מכל ארצות העולם.

הזכאים לסל הקליטה

- מי שנכנס לראשונה לישראל באשרת "עולה" ומי שקיבל ממשרד העלייה והקליטה הכרה של "אזרח עולה" או "קטין חוזר" בהתאם לנהלים.
- עולה/אזרח עולה בעל זכאות ששהה בישראל עד 24 חודשים רצופים או מצטברים במשך שלוש השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה.

תקופת הזכאות לקבלת הסיוע בסל קליטה

הזכאות לסל קליטה היא בתוך שנה מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה.

יציאה לחו"ל מפסיקה את תשלומי סל הקליטה. עולים חדשים שיוצאים וחוזרים לישראל בתוך השנה הראשונה זכאים לחידוש תשלומי סל הקליטה. מומלץ לוודא לאחר החזרה לארץ שהתשלומים אכן ממשיכים ובמקרה הצורך לפנות ליועץ הקליטה דרך האזור האישי באתר.

אופן קבלת סל הקליטה

כספי סל הקליטה משולמים בשבעה תשלומים. את התשלום הראשון מקבלים העולים חלקו במזומן בשדה התעופה וחלקו לאחר מכן לחשבון הבנק.

עולים ששינו את מעמדם בישראל ל"עולה" והסדירו את זכאותם באמצעות משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריהם, יקבלו את כל התשלום הראשון של סל קליטה בזיכוי לחשבון הבנק.

יתרת כספי סל הקליטה יופקדו בחשבון הבנק של העולה בשישה תשלומים חודשיים.

כדי שכספי סל הקליטה יופקדו בבנק, עליכם לפתוח חשבון בנק ישראלי ולהפקיד בו שקל אחד לפחות. ראו פרטים לעיל, בפרק "צעדים ראשונים".

במקרה של תקלה כלשהי בקבלת כספי סל הקליטה, פנו מייד לסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

מתום שישה חודשים של תשלומי סל הקליטה ועד תום השנה הראשונה ייתכן שתהיו זכאים להבטחת הכנסה / דמי קיום ממשרד העלייה והקליטה, כפי שיפורט להלן.

ניתן לקבל מידע מפורט על גובה הסיוע במסגרת סל הקליטה בסניפים של משרד העלייה והקליטה, בחוברת "סל קליטה" ובאתר האינטרנט של המשרד: www.klita.gov.il.

עולים שאינם יכולים לעבוד לפרנסתם ועולים שהתחילו לעבוד אך מרוויחים פחות מהסכום המוגדר, עשויים להיות זכאים לסיוע בהבטחת הכנסה. הלומדים בקורס עשויים להיות זכאים לדמי קיום.

מי עשוי לקבל הבטחת הכנסה / דמי קיום

- עולים בשנה הראשונה לעלייה הלומדים באולפן ואינם זכאים לסל קליטה.
- עולים הלומדים עברית במסגרת פרטית באמצעות ואוצ'ר בקורס בוקר לפחות 20 שעות שבועיות.
- דעולים בשנה הראשונה לעלייתם הלומדים בקורסים המוכרים על ידי המשרד (פרטים נוספים יש לבדוק אצל יועץ תעסוקה).
- עולים בשנה הראשונה לעלייתם הנמצאים בתהליך חיפוש עבודה או מובטלים - על סמך התייצבות במשרד.
- עולים עובדים המרוויחים מתחת לסכום מסוים.

תושב חוזר העונה על תנאי הזכאות יהיה זכאי לסיוע זה לתקופה של עד 3 חודשים (תלוי בתקופת שהייתו בחו"ל) מתוך 12 החודשים הראשונים מיום שובו ארצה.

מובטל המוגדר כ"דורש עבודה" יקבל הבטחת הכנסה בתנאי שיתייצב במשרד העלייה והקליטה כפי שיקבע לו.

סטודנט הלומד במוסד ללימודים על־תיכוניים אינו זכאי להבטחת הכנסה. עליו לפנות למנהל הסטודנטים לברור זכאותו לסיוע.

כללי הסיוע

משך תקופת הסיוע בהבטחת הכנסה הוא עד חצי שנה.

תקופת הזכאות לסיוע בהבטחת הכנסה היא מתום קבלת סל הקליטה ועד תום השנה ראשונה לעלייה.

תקופת הזכאות לעולים הלומדים בקורסים שבאחריות המשרד או בקורס באמצעות ואוצ'ר להכשרה של המשרד, היא עד 10 שנים מהעלייה (יוצאי תימן, אתיופיה ובני המנשה - עד 15 שנים).

הסיוע בהבטחת הכנסה הוא משפחתי, והוא מותנה בגובה ההכנסה של שני בני הזוג.

הסיוע בהבטחת הכנסה אינו ניתן באופן אוטומטי; עליכם לפנות ליועץ הקליטה האישי ולהגיש את המסמכים הנדרשים. התשלומים מועברים כל חודש לחשבון הבנק.

גובה הסיוע נקבע בהתאם למספר הנפשות במשפחה (כולל ילדים עד גיל 18) על פי הרשום בתעודת העולה.

לפרטים נוספים היכנסו לאתר האינטרנט של המשרד:
https://www.gov.il/he/departments/general/havtachat_hacnasa_

שימו לב! ילדים מעל גיל 18 הכלולים בתעודת העולה המשפחתית עשויים להיות זכאים להבטחת הכנסה בנפרד ממשפחתם. מומלץ לבדוק את הזכאות לאחר סיום קבלת סל הקליטה.

שימו לב! עולה שילדה תינוק בשנה הראשונה לעלייתה, מומלץ לבדוק עם יועץ הקליטה את זכאותה המיוחדת כיולדת.

הבטחת קיום ל"נתמכים"

"נתמכים" הם מי שאינם יכולים להיחשב "דורשי עבודה" (מסיבות אישיות מיוחדות, כגון גיל, מצב משפחתי, נכות או מחלה קשה.) ולכן הם אינם זכאים להבטחת הכנסה ממשרד העלייה והקליטה. עולים אלו עשויים להיות זכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" ולפטור מהתייצבות בלשכת התעסוקה או במשרד העלייה והקליטה. משך הסיוע הוא מהחודש השביעי לעלייה (בתום קבלת סל קליטה) עד תום השנה הראשונה לעלייה.

לפרטים ראו להלן פרק "שירותי רווחה".

הבטחת הכנסה החל מהשנה השנייה

בתום השנה הראשונה לעלייה עובר הטיפול בנושא "הבטחת הכנסה" למוסד לביטוח לאומי ומתנהל על פי חוקי הביטוח הלאומי. פרטים על סיוע הביטוח הלאומי בתחומים שונים ראו בפרק "שירותי רווחה". תוכלו לקבל מידע גם באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי: www.btl.gov.il.

שימו לב! הסיוע בהבטחת הכנסה הוא משפחתי והוא ומותנה בגובה ההכנסה הכוללת של המשפחה.

ריכוז תחומי הסיוע לעולים ממשרד העלייה והקליטה

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
סיוע כספי לקליטה ראשונית	סל קליטה	שנה מיום העלייה	6 חודשים. הסל ניתן בשבעה תשלומים.	
אולפן ללימודי עברית ו/או שוברים ללימוד עברית במוסדות אחרים (ואו'צרים)	שכר לימוד דמי נסיעה	אולפן – 18 חודשים מיום העלייה. על פי הוראת שעה – 10 שנים מיום העלייה ואוצ'רים – לפי הוראת השעה האחרונה – 10 שנים מיום העלייה	5 חודשים	לומדי אולפן שאינם מקבלים סל קליטה עשויים להיות זכאים גם להבטחת הכנסה/דמי קיום (בתנאי שיציגו אישור לימודים ודוח נוכחות)
תמיכה ראשונית נוספת	הבטחת הכנסה / דמי קיום	לאחר תום תשלומי סל הקליטה במהלך השנה הראשונה לעלייה	מתום סל הקליטה עד תום השנה הראשונה	עשויים להיות זכאים: לומדי אולפן דורשי עבודה (מובטלים) לומדים בקורסים המוכרים על ידי משרד העלייה והקליטה עולים המקבלים שכר נמוך, לפי קריטריונים של המשרד

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
דיור (בשיתוף עם משרד הבינוי והשיכון)	סיוע בשכר דירה דיור ציבורי סיוע ברכישת דירה	שכר דירה – מהחודש השמיני לעלייה עד תום 5 שנים לעלייה. סיוע נוסף – ללא הגבלת זמן, כפוף לתנאי זכאות	סיוע אוטומטי – 5 שנים סיוע נוסף – ללא הגבלת זמן, בכפוף לתנאי הזכאות	
תעסוקה	סיוע במימון קורסים לרישוי, הסבה והכשרה	10 שנים מיום העלייה	במהלך הקורס (לא כולל הסבת מורים)	לאחר ייעוץ תעסוקתי. עשוי לכלול גם השתתפות בהוצאות נסיעה ודמי קיום, בהתאם לקבוע בנוהל.
	קידום השמה בתעסוקה	10 שנים מיום העלייה	עד 6 חודשים / 12 חודשים / 24 חודשים – תלוי בגיל ובמקצוע	מועבר למעסיק בגין העסקת עולה
	סיוע לספורטאים	לכלל העולים – 10 שנים מיום העלייה. לתושבים חוזרים – עד שנתיים מיום השיבה ארצה.	מענק חד־פעמי	
	סיוע לאומנים	לכלל העולים – 10 שנים מיום העלייה. לתושבים חוזרים – עד שנתיים מיום השיבה ארצה.	מענק חד־פעמי	

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
קליטה במדע	השתתפות בעלות העסקתו של מדען	עולה: עד 3 שנים מיום העלייה לקליטה באקדמיה, ועד 4 שנים מיום העלייה לקליטה בתעשייה תושב חוזר: עד שנתיים מיום החזרה	עד 3 שנים	
קליטה במדע	מלגות לתלמידי מחקר	עולה: עד 3 שנים מיום העלייה תושב חוזר: עד שנתיים מיום החזרה	עד 3 שנים	גיל המועמד הזכאי למלגת דוקטורט לא יעלה על 37.
יזמות עסקית	הדרכה ייעוץ מקצועי הלוואה	10 שנים מיום העלייה	חד־פעמי	
המינהל לסטודנטים עולים	שכר לימוד	כאשר תחילת הלימודים היא עד 36 חודשים מיום קבלת המעמד וסיום הלימודים הוא עד 10 שנים מיום קבלת המעמד	למשך כל תקופת הלימודים	הסיוע מותנה בין השאר בגיל המועמד – ראו בפרק סיוע לסטודנטים
רווחה	הבטחת קיום לנתמכים שאינם יכולים להיות "דורשי עבודה"	בשנה הראשונה מיום העלייה	מן החודש ה־7 עד החודש ה־12 לעלייה	פרטים נוספים בפרק שירותי רווחה
	קרן מנהל מחוז	5 שנים מיום העלייה	חד־פעמי	

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
חיילים	מענק לחיילים בודדים, לזכאי תשלומי משפחה ולחיילים עולים מאתיופיה	5 שנים מיום העלייה	במשך תקופת שירות החובה בצה"ל	זכאים: עולה אזרח עולה תושב חוזר קטין חוזר שהוכר כחייל בודד או כזכאי תשמ"ש

אוכלוסיות מיוחדות: תקופת הזכאות לעולי אתיופיה, תימן ובני המנשה בכל תחומי הסיוע של משרד העלייה והקליטה, למעט סל קליטה והבטחת הכנסה, היא 15 שנים מתאריך הענקת המעמד.

הארכת תקופת הזכאות

כל סוג סיוע ניתן למימוש תוך תקופה מסוימת הנקראת "תקופת זכאות". במקרים הבאים נשמרת תקופת הזכאות: שירות בצה"ל/שירות לאומי/אזרחי ושהייה בחו"ל למשך תקופה של יותר מ-6 חודשים רצופים. בתקופות אלה הזכאות "מוקפאת" והיא מתחדשת לאחר תום "תקופת ההקפאה".

הארכת הזכאות בשל שהייה בחו"ל אינה אפשרית בכל סוגי הסיוע. לבירור סוגי הסיוע שבהם ניתן לשמר את תקופת הזכאות פנו למשרד העלייה והקליטה.

מידע נוסף ניתן למצוא בסוף הנספח שחוברת זו.

פרטים נוספים על הסיוע הכספי ניתן לקבל אצל יועצי הקליטה בסניפים של משרד העלייה והקליטה ברחבי הארץ, בפרסומים של המשרד ובאתר האינטרנט.

שימו לב! זכרו כי המידע המתפרסם בחוברת זו הוא מידע כללי בלבד. נתונים אישיים שלכם כגון שהייה בישראל, שינוי המצב המשפחתי וכד' עשויים להשפיע על זכאותכם. לכן לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי אנא פנו למשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם ובדקו אם הזכאות תקפה במקרה שלכם.

במקרה של אי־התאמה בין המתפרסם בחוברת זו לבין הנהלים – הנהלים הם הקובעים.

הקלות במכס

עולים עשויים להיות זכאים לפטור מתשלום מיסים (מכס) על ייבוא טובין כגון חפצים אישיים, חפצי בית, כלי עבודה ניידים, רכב מנועי (פטור חלקי) ועוד. כמו כן ניתן פטור ממע"מ על רכישת מזגן מתוצרת הארץ בלבד.

דיני המכס מורכבים וכוללים תנאים רבים. במדריך זה הבאנו את עיקרי הדברים בלבד. לקבלת מידע מוסמך ומפורט יש להיכנס לאתר רשות המיסים או לפנות לאגף המכס. פרטי ההתקשרות מופיעים בסוף הפרק.

זכאים להקלות במכס

- עולה – מי שנכנס לישראל באשרת עולה, על פי הגדרות חוק השבות.
- אזרח עולה – מי שקיבל מעמד אזרח עולה ממשרד העלייה והקליטה.
- קטין חוזר – מי שקיבל מעמד קטין חוזר ממשרד העלייה והקליטה.
- תושב חוזר – פרטים בסוף הפרק.

שימו לב! עולה שקיבל בעבר הקלות במכס כתושב ארעי א/1 לא יהיה זכאי לאותן הקלות פעם נוספת.

התנאים והנהלים לקביעת זכאות להקלות במכס

הזכויות נקבעות על פי דיני ייבוא אישי, לפי המעמד, הגיל והמצב המשפחתי של הנכנס ביום הכניסה הקובעת לישראל בפעם הראשונה, בהתאם לרשום במסמך הכניסה שבידו.

אישור הזכויות מותנה בקיום התנאים הבאים (לפי העניין):

- ייבוא על שם הזכאי – מסמכי ייבוא הטובין לישראל יהיו על שם הזכאי.
- שימוש עצמי – הטובין יהיו לשימוש עצמי בישראל לתקופה של שש שנים לפחות מיום שחרורם או רכישתם, ורכב – לתקופה של ארבע שנים. אין להעביר את הטובין לשימושם של אחרים לפני תום תקופה זו, בין לשימוש זמני ובין לשימוש קבוע. אי־קיום תנאי זה מהווה הפרה של תנאי הפטור. הוכחת שימוש עצמי בטובין ששוחררו בפטור ממיסים נדרשת גם אם שוחררו ללא ערבויות.
- כמות חפצים סבירה.
- שחרור טובין – שחרור הטובין יבוצע על ידי הזכאי עצמו או על ידי סוכן מכס שקיבל ייפוי כוח כדין מהזכאי.

חפצים אישיים

עולה הנכנס לארץ רשאי לעבור ב"מסלול הירוק" אם ברשותו חפצים אישיים בלבד. חפצים אישיים הם פריטי הלבשה, הנעלה וצורכי טואלט; מתנות בשווי של עד 200 דולרים אמריקניים; יין עד שני ליטרים ומשקאות חריפים עד ליטר אחד – לכל נכנס מעל גיל 18; מוצרי טבק על כל צורותיו עד 250 גרם. סיגריות - עד 200 סיגריות ("פקט" אחד) לכל נכנס מעל גיל 18; בשמים – עד 1/4 ליטר לכל נכנס.

אם ברשות העולה חפצים אחרים או חפצים בכמות העולה על המותר, גם אם לדעתו הוא זכאי לפטור, עליו לעבור ב"מסלול האדום" ולהצהיר עליהם. על כמות עודפת ועל חפצים שאינו זכאי לפטור יהיה העולה חייב במס.

חפצי בית המיובאים מחו"ל

חפצי בית הם באופן כללי טובין מהסוג המשמש כרגיל בדירת מגורים ואינם כוללים ציוד להתקנת קבע כגון חומרים לאינסטלציה, לבנייה, לריצוף וכד'.

התנאים לקבלת פטור ממיסים על חפצי בית:

- החפצים הגיעו לישראל בתוך 3 שנים מיום העלייה.
- החפצים נשלחו בלא יותר משלושה משלוחים נוסף על המטען הנלווה שהגיע עם העולה במטוס או באונייה בעת כניסתו הראשונה לארץ. אם תבחרו לייבא חפץ ביתי כמטען נלווה בעת הכניסה הנחשבת עלייה לישראל, עליכם לעבור במסלול האדום, להצהיר על הטובין ולקבל הנחיות נוספות.
- החפצים נועדו לשימושו האישי של העולה או לשימוש בני משפחתו הגרים עימו. יש להציג לפני פקיד המכס חוזה שכירות או חוזה רכישת דירה.
- ככלל, הזכאות ניתנת לעולים בוגרים – זוג או יחיד בני 18 ומעלה ביום העלייה לישראל, המקיימים משק בית עצמאי.
- לעולה קטין (שגילו פחות מ-18 ביום העלייה) יש פטור ממס על חפצים אישיים הדרושים לשימושו בתקופה הסמוכה לעלייתו או פטור על טובין אחרים לפי קביעת המכס לפי גופו של עניין. במקרים הבאים העולה הקטין מקבל זכויות בוגר:
  - עולה שנכנס לישראל לפחות בגיל 17 והתייצב בתוך שנה לשירות בצה"ל.
  - עולה סטודנט שהתחיל ללמוד לימודים סדירים כתלמיד מן המניין במוסד להשכלה גבוהה בתוך 18 חודשים מיום כניסתו לישראל ולמד שנתיים רצופות לפחות.

הפטור מותנה בתנאים נוספים. לבירור תנאי הזכאות המלאים יש לפנות למשרדי המכס.

כלי עבודה הנישאים ביד

עולה רשאי לייבא ללא מיסים כלי עבודה מקצועיים הנישאים ביד בעת הפעלתם לשימושו האישי – ובתנאי שערכם אינו עולה על הסכום שקבעה רשות המיסים (נכון לעת הוצאת חוברת זו: $1650).

ציוד להקמת מפעל או עסק

עולה המקים עסק בישראל ועובד בו רשאי לייבא מכונות ומכשירים לתעשייה, למלאכה, לחקלאות או למטרות אחרות שאושרו מראש על ידי מנהל המכס, ללא מיסים וללא רישיון ייבוא, ובתנאי שערכם אינו עולה על הסכום שקבעה רשות המיסים (נכון לעת הוצאת חוברת זו: $36,000). סכום זה כולל גם כלי עבודה מיטלטלים שערכם אינו עולה על הסכום שנקבע. הציוד ישמש במפעלו של הזכאי (בית מלאכה, משק, עסק) ויוחזק בשטח המפעל.

העולה יידרש לתת ערבות בנקאית בגובה המיסים החלים על הטובין, לשם הבטחת מילוי כל התנאים.

רכב מנועי

עולה שבידו רישיון נהיגה בר תוקף מארץ המוצא שהוצא לפני כניסתו הראשונה לישראל כעולה זכאי לפטור ממס קנייה ולהקלות במכס בזמן ייבוא רכב או ברכישת רכב חדש מסוכנות ייבוא מורשית בארץ.

התנאים להקלות במס:

1. הרכב הוא מתוצר ודגם שאושרו לייבוא על ידי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (לבירורים יש לפנות למחלקת התקינה במשרד התחבורה). לקבלת אישור לייבוא הרכב הפרטני יש לפנות למשרד התחבורה באמצעות אתר האינטרנט:
https://www.gov.il/he/service/application-for-vehicles-personal-import
2. הרכב יובא לישראל לא יאוחר מתום 3 שנים מיום כניסתו של הזכאי לישראל.
3. העולה היה בעל רישיון נהיגה תקף מארץ המגורים האחרונה ערב כניסתו לישראל.
4. העולה בעל רישיון נהיגה בר תוקף בישראל (רישיון ישראלי או בין־לאומי). תנאי זה אינו נדרש בשנה הראשונה לעלייה.

כדי לממש זכות זו, על העולה להמיר את רישיון הנהיגה הזר ברישיון נהיגה ישראלי. ראו פרטים להלן, בפרק "רישיון נהיגה".

ייבוא הדורש היתרים מיוחדים

לפני הייבוא יש לבדוק עם הרשות המוסמכת הרלוונטית את הקריטריונים התקפים וכן את הצורך באישור או רישיון ייבוא חומרים האסורים בייבוא.

להלן דוגמאות של פריטים שייבואם מצריך היתר מיוחד:

- נשק אישי (אישור ממשרד הפנים).
- חיות וצמחים (אישור ממשרד החקלאות).

להלן דוגמאות לפריטים שייבואם אסור לחלוטין:

- סכין, למעט אולר ולמעט סכין שנועדה לשמש במקצוע, במלאכה, בעסק, לצורכי בית או למטרה כשרה אחרת.
- משבש מד מהירות לייזר.
- כלי ירייה דמוי עט או דמוי אקדח הזנקה או המופעל בגז וכדומה.
- מכל גז מדמיע שצורתו ככלי ירייה.
- משחקי מזל או הימור.
- חומרי נפץ וחומרים מתלקחים, יצורים חיים כגון נחשי צפע, סוגים מסוימים של כלבים וטובין מסוכנים דומים.
- כלים מן הסוג המשמש להכנת סם מסוכן או לצריכתו.

לפני העלייה יש לבדוק אילו חפצים מותר להביא עימכם, אילו חפצים אסור ואילו דורשים היתר.

תקופת הזכאות

הטובין	המועד למימוש
חפצים אישיים	ביום הכניסה הקובעת בלבד
הלבשה והנעלה המיובאים בדואר	ביום הכניסה או 30 יום לפניה או עד 3 שנים אחריה
חפצי בית, כלי עבודה, מכשירים ומכונות לעסק	עד 3 שנים מתאריך קבלת המעמד
רכב	עד 3 שנים מתאריך קבלת המעמד

הארכת תקופת הזכאות

תקופת השירות הצבאי הסדיר אינה נכללת במניין תקופת הזכאות – תקופת הזכאות שנותרה לפני הגיוס נמשכת לאחר השחרור.

סטודנטים שהחלו את לימודיהם בתוך 18 חודשים מיום עלייתם זכאים בתנאים מסוימים להארכת תקופת הזכאות. פרטים יש לברר באגף המכס.

עולים ששהו בחו"ל למשך תקופה רצופה העולה על שישה חודשים, לא תיחשב תקופה זו כתקופת הזכאות, ובשובם ארצה תימשך תקופת הזכאות שנותרה לפני יציאתם לחו"ל.

שימו לב! הפטור ניתן לשימושו העצמי של העולה בלבד. זכויות הפטור במכס הן חד־פעמיות. כדאי לתכנן את ניצולן בצורה מושכלת כדי למנוע אכזבות בשל אובדן זכויות.

תושב חוזר

זכאים להקלות:

- תושבי ישראל ששהו בחו"ל שנתיים או יותר וחוזרים סופית לישראל.
- עולים בפעם השנייה, כהגדרתם בתקנון משרד הפנים.
- נכנסים אחרים שרשות המיסים קבעה לגביהם שמעמדם לגבי המכס הוא כמעמד תושבים חוזרים.

תושב חוזר זכאי לפטור ממיסים על ייבוא טובין בדומה לעולה חדש, בהבדלים מסוימים כגון משך תקופת הזכאות, כמות המשלוחים ועוד, וכן הוא אינו זכאי להקלה במיסוי על רכב. לפרטים נוספים היכנסו לקישור:

https://www.gov.il/he/Departments/Guides/customs-guide-for-returning-residents

ערוצים לקבלת מידע נוסף ולפניות

למידע נוסף ולפניות עומדות לפניכם הדרכים הבאות:

- דואר אלקטרוני: Matan_MeidaYe@taxes.gov.il
- אתר האינטרנט של אגף המכס שכתובתו:

  https://www.gov.il/he/departments/topics/customs_israel_tax_authority/govil-landing-page

  באתר קיים גם "מדריך זכויות לעולה" בקישור:

  https://www.gov.il/he/Departments/Guides/guide-for-immigrants-and-foreign-residents?chapterIndex=11
- טלפון: 074-7612731

דיור

בחירת מקום מגורים היא אחד הצעדים המשמעותיים בתהליך הקליטה שלכם ושל משפחתכם. קרוב לוודאי שהחלטתכם תתבסס על שיקולים כמו אופי היישוב, אפשרויות תעסוקה, קרבה למשפחה ולחברים, מחירי הדירות, מערכת החינוך המקומית, אקלים ועוד. בדרך כלל בשלב הראשון העולים גרים בשכירות ובשלב מאוחר יותר שוקלים לרכוש דירה.

רצוי להתייעץ עם קרובי משפחה וחברים המכירים את שוק הדירות.

שכירת דירה

דירות להשכרה בדרך כלל מרוהטות באופן חלקי. הדירות מוצעות להשכרה באתרי אינטרנט, בעיתונים מקומיים, על גבי לוחות מודעות ציבוריים וכדומה. לעיתים הדירה מוצעת להשכרה באמצעות מתווך.

חוזה השכירות בין בעל הדירה לשוכרים נערך בדרך כלל לתקופה של שנה, לעיתים עם אפשרות להארכה. רצוי להיעזר בעורך דין שייצג אתכם במשא ומתן עם בעל הדירה ובהכנת חוזה השכירות. שירותי עורך דין הם בתשלום. החוזה נערך בעברית, וכדאי לבקש כי עוה"ד יתרגם את האמור בו לשפתכם כדי שתבינו היטב על מה אתם מתחייבים. כמובן לא מומלץ לחתום על מסמכים שתוכנם אינו ברור לכם לגמרי. אם תרצו, ייתכן שתוכלו לקבל ייעוץ משפטי חינם או בתשלום סמלי מטעם משרד המשפטים או עמותות שונות. רשימת העמותות מופיעה באתר משרד העלייה והקליטה. לעיתים בעל הדירה דורש ערבים, שטר ערבות או צ'ק ביטחון.

רכישת דירה

ניתן לרכוש דירה חדשה בשלבי בנייה, או אפילו בשלבי תכנון, מחברת בנייה או לקנות דירה "יד שנייה" המוצעת למכירה על ידי הבעלים באינטרנט, במודעה בעיתונות או באמצעות מתווך.

רכישת דירה היא השקעה כספית גדולה מאוד. רוב הישראלים, כמו גם העולים, נעזרים במשכנתאות ממשלתיות ובהלוואות פרטיות של בנקים או של חברות בנייה. עולים זכאים להלוואות ממשלתיות בתנאים מועדפים.

בקניית דירה חשוב להיעזר בשירותיו של עורך דין. תפקיד עורך הדין הוא בין השאר לברר את מעמדם המשפטי של המקרקעין שאתם מתכוונים לרכוש (היכן בדיוק הנכס רשום, האם אין עליו משכון או תפיסה וכו') ולוודא שהנכס נרשם על שמכם. בהמשך ינסח עורך הדין את הסכם הרכישה באופן שהאינטרסים שלכם לא ייפגעו.

באתר משרד העלייה והקליטה קיימת דוגמה של חוזה רכישת דירה:
https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/olim_benefits_purchasing_appartment/he/BuyingSellingapartment.pdf

סיוע ממשלתי בדיור

סיוע בשכר דירה

סיוע אוטומטי לפי ותק בארץ

בחודשים הראשונים בישראל עולים בעלי זכאות מקבלים ממשרד העלייה והקליטה סיוע בשכר דירה הנכלל בשבעת התשלומים של "סל הקליטה".

החל מהחודש השמיני לעלייה ועד תום 5 שנים לעלייה ניתן סיוע אוטומטי חודשי בשכר דירה ממשר ד הבינוי והשיכון. אם לא קיבלתם את הסיוע פנו ליועץ הקליטה באזור מגוריכם.

הסיוע ניתן ללא מבחן הכנסה, והוא משתנה בהתאם להרכב המשפחה, לגיל ולוותק בארץ. לפרטים נוספים פנו ליועץ הקליטה באזור מגוריכם.

שימו לב! רצוי לעקוב אחר קבלת התשלומים החל מהחודש השמיני לעלייתכם.

סיוע לפי מבחן הכנסה

עולים (כמו גם שאר האוכלוסייה) המקבלים קצבאות קיום של המוסד לביטוח לאומי וכן משפחות הממצות כושר השתכרות והכנסתם אינה עולה על סכום מסוים, עשויים להיות זכאים לסיוע בשכר דירה (סיוע זה גבוה יותר מהסיוע האוטומטי) ללא הגבלת זמן ובלבד שהם עונים על הגדרת "חסר דירה". ניתן למצוא את הגדרת המושג "חסר דירה" באתר משרד הבינוי והשיכון:
https://www.gov.il/he/departments/guides/hagdarat_chasrey_dira

הסיוע בשכר דירה לכלל הזכאים ובהם העולים ניתן על ידי משרד הבינוי והשיכון.

שימו לב! לבירור זכאות לסיוע בדיור יש לפנות ליועצי הקליטה.

הזכאות לסיוע בדיור מותנית בין השאר בהצגת תעודת זכאות תקפה. בתעודה נרשמים כל בני המשפחה המבקשים סיוע בדיור במשותף והרשומים באותה תעודת עולה. לקבלת תעודת הזכאות עליכם לפנות לאחת מחברות ההרשמה לסיוע בדיור: עמידר, מילגם או מרכז אלונים-מ.ג.ע.ר ולהציג את המסמכים הדרושים. תעודת הזכאות מונפקת לזמן קצוב ובדרך כלל לשנה אחת בלבד.

סניפי החברות פרוסים ברחבי הארץ. לפרטים על ימים ושעות קבלת קהל של הסניפים יש לפנות למוקד הארצי. מספרי הטלפון של החברות מופיעים בסוף חוברת זו.

הזכאים לסיוע הגבוה יותר בשכר דירה (לפי מבחן הכנסה) חייבים לפנות לאחת מחברות ההרשמה הנ"ל לבקשת הנפקת תעודת זכאות.

ייתכן שמי שמקבל את הסיוע הבסיסי הניתן לכלל העולים יהיה זכאי לתוספת סיוע בהתאם לנוהל דיור. כדאי לפנות ליועץ הדיור במשרד העלייה והקליטה לצורך בדיקת זכאות זו.

שימו לב! ככלל יש לשמור אצלכם את כל המסמכים המקוריים ולהגיש רק העתקים. במקרים נדירים שדרוש להגיש את המקור, הקפידו להשאיר לעצמכם העתק.

דיור ציבורי

קבוצות עולים מסוימות עשויות להיות זכאיות לגור בדירה בדיור הציבורי, בהתאם לאמות מידה הקבועות בנוהל המשרד.

דיור ציבורי הוא מאגר דירות בבעלות המדינה, המוצעות כפתרון דיור לנזקקים. הדירות מושכרות בעלות נמוכה מאוד לזכאים ומנוהלות על ידי חברות מאכלסות: עמידר, עמיגור, חלמיש, חל"ד ושקמונה (בכל אזור מגורים פועלת חברה אחת). הדירות הציבוריות נמצאות לרוב בפריפריה – בצפון הארץ ובדרומה – ומאגר הדירות הפנויות קטן. על כן קבלת דירה כרוכה בהמתנה ממושכת בתור ואינה מובטחת. ההרשמה לתור הממתינים לדירה ציבורית תלויה בתאריך העלייה ובחומרת המקרה הסוציאלי ומתבצעת במשרד העלייה והקליטה הסמוך למקום המגורים של העולה הזכאי. תשלום השכירות עבור הדירה משתנה לפי היישוב שבו נמצאת הדירה, גודל הדירה ורמת ההכנסה של הדייר.

במשך תקופת ההמתנה לדיור ציבורי זכאים העולים לקבלת סיוע בשכר דירה.

תקופת הזכאות לסיוע בדיור ציבורי כעולים היא 15 שנים מיום העלייה. אחרי תום 15 שנים עוברים העולים העונים על תנאי הזכאות לטיפולו של משרד הבינוי והשיכון. משרד הבינוי והשיכון יבחן את זכאותם לדיור על פי נהליו. על אף האמור לעיל, משרד העלייה והקליטה ימשיך לטפל בזכאות ובהקצאת פתרונות דיור לעולים הקשישים.

הזכאות לסיוע בדיור מותנית בין השאר בהצגת תעודת זכאות תקפה כ"חסר דירה". את התעודה מקבלים מאחת מחברות ההרשמה לסיוע בדיור (עמידר, מילגם ומרכז אלונים-מ.ג.ע.ר – ראו פרטי התקשרות בפרק "כתובות וטלפונים"). בתעודה נרשמים כל בני המשפחה המבקשים סיוע בדיור במשותף והרשומים באותה תעודת עולה.

לצורך בדיקת הזכאות לקבלת דירה בדיור הציבורי, בהתאם לנהלים ולאפשרויות המשרד, יש לפנות ליועץ תחום דיור במשרד העלייה והקליטה באזור המגורים ולהציג את המסמכים הנדרשים: תעודת עולה, תעודות זהות, מסמכים המעידים על ההכנסות, תעודת נישואין (למשפחות), אישור שירות בצה"ל (לחיילים), אישור נכות (לנכים) ומסמכים נוספים לפי הצורך.

סיוע ברכישת דירה

משכנתה

משכנתה פירושה שעבוד דירה בתמורה להלוואה והעמדתה לטובת המלווה, בדרך כלל הבנק, כביטחון להחזר ההלוואה. משמעות שעבוד הנכס באמצעות משכנתה היא:

- אם הלווה אינו משלם את ההחזרים החודשיים או מפר התחייבות אחרת הקשורה להלוואה, הבנק רשאי לממש את השעבוד בהליכים משפטיים, כולל מכירת הדירה ואף פינוי הלווה ממנה.
- כל עוד ההלוואה לא סולקה במלואה – כלומר, במשך תקופת ההחזר – הלווה יכול להעביר את זכויותיו בדירה לאחרים (למכור, להוריש וכו') רק בהסכמת הבנק. עם זאת ניתן לגרור את המשכנתה לדירה אחרת.

בשפת היום־יום משכנתה היא הלוואה לרכישת דירה או לבניית בית תמורת שעבוד הדירה למלווה.

קיימים שני סוגים של הלוואות לצורך רכישת דירה: הלוואות זכאות (משכנתה ממשלתית) והלוואות בנקאיות (הלוואה מכספי הבנקים למשכנתאות).

הלוואת זכאות (משכנתה ממשלתית)

זוהי הלוואה העשויה להינתן למי שנמצא זכאי על ידי משרד הבינוי והשיכון, בתנאים (סכום ההלוואה, משך תקופת ההחזר, שיעור הריבית ותנאי ההצמדה למדד המחירים לצרכן) שנקבעו על ידי הממשלה ומשרד הבינוי והשיכון, ובכפוף לתעודת הזכאות האישית של המבקש. הלוואת הזכאות ניתנת דרך הבנקים למשכנתאות.

הזכאים למשכנתה ממשלתית

הממשלה מעניקה משכנתאות ממשלתיות לרכישת דירה לעולים חסרי דירה העונים על תנאי הזכאות וברשותם תעודת זכאות בתוקף.

גובה המשכנתה נקבע לפי שיטת ניקוד: כל זכאי מקבל ניקוד על פי קריטריונים שונים – המצב המשפחתי, הגיל, הוותק בארץ ועוד; ככל שהניקוד גבוה יותר סכום המשכנתה גבוה יותר.

לעולים ששירתו בצה"ל או שירות לאומי־אזרחי תינתן תוספת סיוע בהתאם למספר חודשי השירות. גם עולים נכים העונים על תנאי הזכאות יהיו זכאים לתוספת ניקוד.

עולים רשאים לבחור ולקבל סיוע בדיור כוותיקים, ואז יהיו זכאים לסכומי הסיוע והתוספות במסגרת תוכניות הסיוע לוותיקים. יש לחשב בכל מקרה ומקרה את הזכאות לקבלת הסיוע כעולים או כוותיקים ולראות מה משתלם יותר.

לשיטת הניקוד המלאה ולפירוט אוכלוסיית הזכאים לתוספת ניקוד ניתן להיכנס לאתר משרד הבינוי והשיכון בכתובת: https://www.gov.il/he/departments/guides/mortgage_guide. לצורך בדיקת הזכאות יש לפנות לאחד מהבנקים למשכנתאות.

תינתן לעולים האפשרות להצטרף לרכישת דירה יחד עם קרובי משפחתם הזכאים גם הם לסיוע כעולים ולצרף את הזכאויות. ניתן לממש עד 3 זכאויות לדירה אחת – אחת ההלוואות תינתן לפי הזכאות האישית והאחרות בגובה 80% מהזכאות האישית.

שימו לב! המדינה מעניקה הטבות כספיות שונות לרוכשים דירה באזורי עדיפות לאומית. למידע על ההטבות פנו למשרד הבינוי והשיכון או היכנסו לאתר.

משכנתה בנקאית

משכנתה בנקאית היא הלוואה שהבנקים למשכנתאות עשויים להעניק ממקורותיהם העצמאיים לכלל המבקשים, והיא ניתנת על פי התנאים המקובלים בכל בנק ובנק. זכאים שקיבלו משכנתה מהממשלה ומעוניינים לקבל נוסף על כך משכנתה מהבנק יכולים לבקש מהבנק משכנתה משלימה.

בכל מקרה מומלץ לערוך "סקר שווקים" בין הבנקים ואף להתמקח על גובה הריבית, על תנאי ההחזר החודשי ועל מספר הערבים. בין הבנקים למשכנתאות קיימת תחרות, המחייבת אותם ללכת לקראתכם, הלווים.

שימו לב! לפני לקיחת משכנתה מומלץ לבדוק את כל האפשרויות, הן משכנתה מהמדינה והן משכנתה בנקאית מבנקים שונים, להשוות את כל הנתונים ואז לבחור באפשרות הטובה ביותר. כמו כן מי שאינו בקי בנושא המשכנתאות ייתכן שכדאי לו להיעזר בשירותיו של יועץ משכנתאות חיצוני שלא מטעם הבנק.

הנחה על מס רכישה

עולים עשויים להיות זכאים להנחה בתשלום מס רכישה עבור נכס שרכשו בארץ בתקופה שבין שנה לפני עלייתם ל-7 שנים לאחר עלייתם. את הבקשה להנחה יש להגיש למשרדי מיסוי המקרקעין באזור שבו נמצא הנכס ולצרף את המסמכים הנדרשים.

תוכניות דיור

משרד הבינוי והשיכון יוזם מעת לעת תוכניות דיור כגון מחיר למשתכן ומחיר מטרה. התוכניות מתחלפות ומשתנות מפעם לפעם. לפרטים מעודכנים יש לעקוב באתר משרד הבינוי והשיכון: www.moch.gov.il.

תעסוקה

תעסוקה הולמת ושביעות רצון בעבודה חשובות לקליטה מוצלחת. ההשתלבות בתעסוקה מושפעת מגורמים רבים: מצבו של שוק העבודה, מקצועו של העולה והביקוש למקצוע בישראל, השכלה, ניסיון וגיל, מוכנות לשינוי ולהסבה מקצועית במקרה הצורך, יוזמה, קשרים אישיים, יכולת שיווק עצמית ועוד.

תוכנית תעסוקתית אישית

בתחילת דרככם בארץ, עוד בתקופת הלימודים באולפן, תוכלו להיעזר ביועץ קליטה ולבנות עימו תוכנית קליטה תעסוקתית אישית, בהתאם להשכלתכם, להכשרתכם המקצועית, לניסיונכם בעבודה, להעדפתכם ובהתאם למצב שוק העבודה בישראל. התוכנית תכלול את הצעדים שיהיה עליכם לבצע לאחר סיום לימודי העברית באולפן כדי למצוא עבודה. התוכנית התעסוקתית כוללת ייעוץ והכוונה, בניית מסלול אישי לקליטה בעבודה, סיוע בחיפוש עבודה והקניית כלים תעסוקתיים נוספים, שירות אישי וממוקד, ליווי צמוד מרגע הפנייה ועד לקליטה התעסוקתית הרצויה ועוד.

מרכזי תעסוקה

עולים ותושבים חוזרים המצויים בתקופת הזכאות על פי נוהלי המשרד, שהם אקדמאים ובעלי מקצוע, אינם עובדים בתחום שלהם או שעובדים במשרה חלקית ומעוניינים להגדיל את היקף עבודתם, או עולים ותושבים חוזרים הנמצאים בתת־תעסוקה (פוטנציאל שכר אינו ממוצה) עשויים להיות זכאים לסיוע במרכזי תעסוקה.

השירותים הניתנים במרכז התעסוקה:

- שירותי ייעוץ ואבחון תעסוקתי.
- עדכון קורות חיים לפי המשרה שאליה העולה מופנה.
- סימולציה לראיון עבודה.
- ליווי בתהליך ההשמה בעבודה.

סדנאות לחיפוש עבודה

עולים עשויים להיות זכאים גם לסדנאות לחיפוש עבודה (תוכנית סל"ע). סדנאות אלו נועדו לסייע לעולים ולתושבים חוזרים בעלי השכלה אקדמית או השכלה מקצועית אחרת במציאת עבודה, וכן להקנות עצמאות וביטחון בחיפוש עבודה ולהגביר את הסיכוי למציאת עבודה המתאימה ליכולת ולהכשרה המקצועית של העולה או התושב החוזר.

תהליך ההשתלבות בתעסוקה

תהליך ההשתלבות בתעסוקה מורכב מכמה שלבים:

1. לימוד השפה העברית.
2. הערכה של דיפלומות מחו"ל ומסמכים נוספים הקשורים להשכלה.
3. רישוי או הסמכה במקצועות המחייבים רישיון עבודה ישראלי.
4. חיפוש עבודה.
5. הסבה או הכשרה מקצועית למי שאינו מצליח למצוא עבודה במקצועו או למי שמקצוע אינו נדרש בשוק העבודה הישראלי.

להלן מידע מפורט על כל אחד מהשלבים.

לימוד השפה העברית

לימוד השפה העברית חיוני להשתלבות בחיים בארץ בכלל ובתעסוקה בפרט. כדי להאיץ את ההשתלבות בתעסוקה חשוב למצות את הזכאות ללימוד השפה העברית. כמעט בכל עיר בישראל קיימים אולפנים של משרד החינוך, והם נפתחים לפי הצורך. יש מגוון של אולפנים המותאמים לצורכי העולים. כמו כן מוענקת לעולים אפשרות ללמוד קורסים בעברית במוסדות לימוד פרטיים באמצעות סיוע מיוחד (ואוצ'ר) של משרד העלייה והקליטה. לפרטים והפניה לאולפנים יש לפנות ליועץ הקליטה. עם סיום האולפן ולקראת השתלבות בתעסוקה, מוצעים לעולים אולפנים תעסוקתיים המותאמים למקצועות השונים כמפורט להלן.

אולפנים תעסוקתיים

לפני חיפוש עבודה עולים בעלי תעודות אקדמיות ובעלי מקצוע שסיימו אולפן א' יכולים להמשיך בלימודי עברית באולפן תעסוקתי המתאים למקצוע שלהם. על המעוניינים לפנות ליועץ האישי במרחב משרד העלייה והקליטה שבמקום מגוריהם. יש להציג אישור סיום אולפן א'. לפני תחילת הקורס יש לעבור בחינת רמת ידע על ידי משרד החינוך לצורך שיבוץ לכיתה הנכונה. הקורסים נפתחים ברחבי הארץ לפי דרישה.

קיימים שני סוגי אולפנים תעסוקתיים: אולפנים לבעלי מקצועות הדורשים רישוי ואולפנים לבעלי מקצועות שאינם דורשי רישוי. בקורסים לומדים עברית עם אוריינטציה תעסוקתית, המדגישה את ההיבטים המקצועיים. העולים מחולקים לכיתות על בסיס השתייכותם המקצועית, ומלווים אותם פסיכולוג תעסוקתי ורכז השמה בעבודה.

הערכת תארים אקדמיים מחו"ל

כדי להתקבל לעבודה ייתכן שתידרשו להציג מסמכים המעידים על השכלה והכשרה מקצועית שרכשתם בחו"ל, כגון תעודת בגרות, דיפלומות, אישורים על סיום קורסים ועוד.

הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל במשרד החינוך מעריך תארים אקדמיים שנרכשו בחו"ל בהשוואה לתארים האקדמיים הנהוגים בישראל, לצורכי שכר ודירוג בשירות הציבורי ובמקומות עבודה נוספים. כמו כן ההכרה בתואר היא לעיתים אחד התנאים להתמודדות במכרזים בשירות המדינה, במקרים שנדרש תואר אקדמי.

הגשת בקשה להערכת תארים

הגשת הבקשות להערכת תואר אקדמי מחו"ל מתבצעת באמצעות מערכת מקוונת באתר משרד החינוך בכתובת:
https://students.education.gov.il/towards-academic-studies/academic-degrees-evaluation

פירוט כללי הערכת תארים ורשימת המסמכים הדרושים מופיעים באתר זה. באתר קיים מידע גם בשפות אנגלית, רוסית, צרפתית וספרדית. קישור ישיר למידע בשפות:
https://students.education.gov.il/towards-academic-studies/academic-degrees-evaluation-2

כל המסמכים המוגשים במערכת המקוונת צריכים להיות חתומים בחותמת "נאמן למקור" על ידי עורך דין ישראלי על כל דף ודף.

שימו לב! עולים חדשים שלמדו לפני העלייה יכולים לפנות ליועצי קליטה במשרד העלייה והקליטה באזור מגוריהם לצורך החתמת מסמכיהם בחתימת "נאמן למקור" (ללא תשלום) במקום עורך דין.

למידע עדכני היכנסו לאתר משרד החינוך – הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל בקישור:
https://students.education.gov.il/towards-academic-studies/academic-degrees-evaluation

המידע הנ"ל מופיע בלחיצה על רשימת המסמכים שיש לצרף לצורך הערכת התואר.

נכון לעת הוצאת חוברת זו, מסמכים באנגלית, בערבית, ברוסית ובאוקראינית אינם צריכים תרגום. למסמכים בשפה אחרת יש לצרף תרגום נוטריוני. את התרגומים הנוטריוניים להגיש באחת מהדרכים הבאות:

1. לבצע את התרגום הנוטריוני אצל נוטריון הנותן שירות דיגיטלי ולצרף את התרגום בעת הגשת הבקשה במערכת המקוונת באתר משרד החינוך.

   קישור לרשימת נוטריונים המספקים שירות דיגיטלי:
   https://www.gov.il/he/Departments/DynamicCollectors/search-notaries?skip=0&IsElectronicService=1

2. לצרף העתק של התרגום בעת הגשת המסמכים במערכת המקוונת ולאחר מכן לשלוח את התרגום המקורי עם סרט אדום בדואר רשום לכתובת:

   משרד החינוך

   הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל

   רחוב כנפי נשרים 22

   ירושלים 9546434

   לאחר הטיפול בבקשה יוחזרו אליכם התרגומים הנוטריוניים בדואר רשום.

שימו לב! אין לשלוח בדואר מסמכים מקוריים או להשאירם במשרדים כלשהם!

מספר הטלפון של הגף להערכת תארים: 073-3934455. מענה ניתן בימים א', ג', ה' בין השעות: 8:30-13:00.

שימו לב! משך הטיפול בפנייה עשוי להימשך זמן רב. אולם פונים אשר הגישו בקשות להערכת תואר מחו"ל ויש להם מקום עבודה קונקרטי / מכרז שאליו ניגשו / רישום בפועל ללימודים בישראל, ישלחו אישור כתוב וחתום מאת מקום העבודה / לימודים / אישור על הגשת מכרז לדואר אלקטרוני: diplomot@education.gov.il, והטיפול בבקשתם יזורז. יש לציין בדואר האלקטרוני את מספר תעודת הזהות שלכם ואת מספר הבקשה.

תהליך קבלת רישיון ישראלי לעיסוק במקצוע

על פי החוק בישראל, כדי לעסוק במקצועות מסוימים חייבים לקבל רישיון ישראלי. במקרים רבים כולל התהליך בחינת רישוי. עולים החייבים לעבור בחינות רישוי יכולים להשתתף בקורסי הכנה. עולים המעוניינים להשתתף בקורס הכנה לבחינת רישוי יפנו למשרד העלייה והקליטה לבדיקת אפשרות זו.

משרד העלייה והקליטה משתתף בארגון ובמימון קורסי הכנה לעולים במקצועות מסוימים. עולים זכאים פטורים באופן מלא או חלקי משכר לימוד ומקבלים דמי נסיעות ודמי קיום בתקופת הלימודים, בהתאם לנהלים. כמו כן המשרד משתתף במימון שירותי נוטריון לשם תרגום ואימות של מסמכים הנדרשים לצורך השלמת התהליך לקבלת רישיון.

מקצועות החייבים בבחינות רישוי

באתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה אפשר למצוא רשימה של מקצועות אשר נדרש רישוי ישראלי כדי לעסוק בהם בישראל, מסודרים לפי משרדי הממשלה המטפלים:

https://www.gov.il/he/Departments/faq/regulated_professions

בלחיצה על כל מקצוע נפתח פירוט על תהליך קבלת רישיון ומידע לגבי הגופים הממשלתיים האחראיים על תחום הרישוי.

מקצועות הרפואה והבריאות

מקצועות הרפואה והמקצועות הפרה־רפואיים הדורשים רישוי ממשרד הבריאות הם: רפואה כללית, סיעוד, רפואת שיניים, טכנאות שיניים, שיננית, רוקחות, עוזרי רוקחים, אופטומטרייה ואורטופטיקה, עובדי מעבדה רפואית, גנטיקה קלינית, דיאטנות, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, פסיכולוגיה, היפנוזה ועוד.

עולים שלמדו מקצועות אלו בחו"ל חייבים לעבור תהליך רישוי, הכולל ברוב המקרים בחינת רישוי.

רופאים בעלי ותק של 14 שנים ומעלה פטורים מבחינת רישוי, אך חייבים בתקופת התנסות קלינית ("הסתכלות").

שימו לב! מעת לעת חלים שינויים בהכרה בלימודי רפואה בחו"ל על ידי משרד הבריאות. למידע יש לפנות לאתר משרד הבריאות תחת הנושא: אגף רישוי מקצועות רפואיים:
https://www.gov.il/he/departments/topics/medical-professions-licensing/govil-landing-page

תהליך הרישוי

תהליך הרישוי במקצועות הרפואה נקבע על ידי משרד הבריאות. יש כמה מסלולים לקבלת רישיון לעסוק ברפואה בישראל: לבוגרי לימודים בחו"ל שלא עשו סטאז', לבוגרים שעבדו במקצוע בחו"ל ולרופאים מחו"ל בעלי ותק של 14 שנה ומעלה. העולים שסיימו לימודי רפואה בחו"ל מגישים בקשה לקבלת רישיון באמצעות הדואר, בצירוף מסמכים נלווים, לאגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות או באופן מקוון – דרך פורטל העוסקים במקצועות הרפואה.

פורטל העוסקים במקצועות הרפואה מאפשר לנרשמים לפנות למשרד הבריאות בבקשות העוסקות בתחום המקצועי של העוסק לרבות מבחנים, רישוי והתמחות. הפונים למשרד הבריאות באמצעות הפורטל יוכלו להתעדכן בסטטוס הבקשה. כתובת האתר:
https://my.health.gov.il/MyPortal/MedWorkers/Pages/default.aspx

הנחיות כניסה לפורטל נמצאות בקישור הבא:
https://www.health.gov.il/Subjects/MedicalAndHealthProfessions/Documents/internship_preferences_instructions.pdf

אם תאושר בקשתכם, ישלח משרד הבריאות לביתכם הודעה המציינת האם עליכם לעבור בחינת רישוי או "תקופת הסתכלות", בהתאם לוותק בעבודה. רופאים החייבים בבחינת רישוי רשאים להשתתף בקורס הכנה המתקיים פעמיים בשנה.

מקצועות נוספים המחויבים ברישוי בישראל – לפי משרדי הממשלה המטפלים

לשכת עורכי הדין

- עורכי דין

משרד האוצר

- יועץ השקעות, משווק השקעות, מנהל תיקי השקעות
- יועץ פנסיוני
- סוכן ביטוח
- סוכן שיווק פנסיוני

משרד החינוך

- מורים וגננות

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

- רופאים וטריניריים

משרד העבודה – אסדרת עיסוקים

- אופטיקאים
- חשמלאים
- מהנדסים ואדריכלים

משרד הרווחה והביטחון החברתי

- עובדים סוציאליים

משרד המשפטים (לפי היחידות המקצועיות)

- חוקרים פרטיים
- מתווכים במקרקעין (רשם המתווכים)
- רואי חשבון (מועצת רואי חשבון)

משרד התחבורה

- נהגי רכב כבד
- נהגי תחבורה ציבורית

משרד התיירות

- מורי דרך

משרד התרבות והספורט

- ספורטאים

שימו לב! רשימה זו היא חלקית בלבד ועשויה להשתנות מעת לעת. מידע על מקצועות נוספים המחייבים רישוי ניתן למצוא באתרים של משרדי הממשלה הרלוונטיים.

מידע מפורט על סוגי מקצועות הרפואה המצריכים רישיון מצוי גם באתר משרד העלייה והקליטה בכתובת: https://www.gov.il/he/Departments/faq/regulated_professions וכן בחוברת "מקצועות דורשי רישיון". ניתן להשיג את החוברת באגף מידע ופרסום של משרד העלייה והקליטה. לרשותכם טופס הזמנה בסוף חוברת זו.

את הבקשה לקבלת רישיון ישראלי יש להגיש למשרד הרלוונטי: רופאים – למשרד הבריאות, עורכי דין – ללשכת עורכי הדין, מורים – למשרד החינוך וכו'.

אדריכלים, מהנדסי כימיה, מהנדסי בניין ומהנדסי חשמל חייבים לקבל רישיון עבודה ישראלי וגם רישום לקבלת תעודת הכרה. רישוי הוא שלב מתקדם של הסמכה הניתן למהנדס או לאדריכל רשום, שהוכיח כי צבר ניסיון מעשי מספיק של 3 שנים בענף שבו הוא רשום, החל מיום רישומו. הרישום והרישוי מתבצעים על ידי משרד העבודה – האגף לאסדרת עיסוקים. לקבלת תעודת הכרה מקצועית יש להירשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים במשרד זה. כיום ניתן להגיש בקשה עקרונית לרישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים עוד בארץ המוצא.

מידע נוסף על תהליכי רישוי ורישום נמצא בקישור:
https://www.gov.il/he/departments/topics/prof-licensure-engineers-and-architects/govil-landing-page

פרטי התקשרות:

האגף לאסדרת עיסוקים

טלפון: 074-7696503

פקס: 074-7993006

המחלקה לרישום ורישוי מהנדסים ואדריכלים

טלפון: 074-7696660

פקס: 074-7993006

דואר אלקטרוני: engineer@labor.gov.il

מודדים מוסמכים צריכים לפנות למרכז הקרטוגרפיה בישראל לצורך רישום; מהנדסים וטכנאים זוטרים בתחום הנדסת חשמל, חשמל והנדסת חשמל של קווי מתח גבוה צריכים לפנות למשרד העבודה לרישום בפנקס המהנדסים הזוטרים, הטכנאים והמהנדסים.

שימו לב! לפרטים נוספים יש לפנות אל יועצי הקליטה בסניפי משרד העלייה והקליטה או למשרדי הממשלה המטפלים.

חיפוש עבודה

עולים שסיימו את לימודי האולפן וטרם התחילו לעבוד, יפנו אל יועץ הקליטה האישי או אל יועץ התעסוקה של המשרד ויקבלו הפניה למרכז הכוון או לקורסים בהתאם לתוכנית התעסוקתית האישית. עולים שסיימו את זכאותם לסל קליטה עשויים לקבל במהלך השנה הראשונה לעלייתם, בעת חיפוש העבודה או הלימודים בקורס, תשלומי הבטחת הכנסה / דמי קיום ממשרד העלייה והקליטה.

דרכים נוספות לחיפוש עבודה:

- באתרי הדרושים באינטרנט.
- במודעות דרושים בעיתונות.
- בעזרת קשרים אישיים.
- בחברות העסקה פרטיות.
- בעזרת חברות כוח אדם וחברות השמה.
- בשירות התעסוקה.

קורסים להסבה ולהכשרה מקצועית

עולים המתייצבים אצל יועץ הקליטה האישי ולא מצאו עבודה במקצועם או עולים שאין להם מקצוע נדרש בישראל, יקבלו מידע על אפשרויות של קורסים להסבה מקצועית, ריענון מידע בתחומים נדרשים וכד'.

ניתן לקבל פרטים על קורסים ולבדוק את זכאותכם לסיוע כספי (השתתפות בשכר הלימוד ודמי קיום במשך הלימודים) אצל יועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

ואוצ'רים (שוברים) – השתתפות בעלות הכשרה מקצועית

משרד העלייה והקליטה מסייע במימון קורסים להכשרה מקצועית לעולים ולתושבים חוזרים באמצעות מתן ואוצ'רים (שוברים). הסיוע כפוף לעמידה בתנאי זכאות ומותנה בתקציב. לבדיקת זכאות יש לפנות ליועץ הקליטה או להגיש בקשה מקוונת באזור האישי.

הבטחת הכנסה / דמי קיום

כאמור, עולים בגיל העבודה שסיימו לקבל את תשלומי סל הקליטה ועדיין אינם עובדים, וכן עולים הלומדים בקורס מקצועי המוכר על ידי המשרד, עשויים להיות זכאים לתשלום הבטחת הכנסה / דמי קיום ממשרד העלייה והקליטה עד תום השנה הראשונה לעלייה. עולים ותושבים חוזרים שהתחילו לעבוד ומרוויחים פחות מהסכום שקבע המשרד, עשויים גם הם לקבל סיוע בהבטחת הכנסה עם הצגת תלוש משכורת. סטודנט הלומד במוסד ללימודים על־תיכוניים אינו זכאי לסיוע זה.

כדי לקבל הבטחת הכנסה על העולים להתייצב אצל יועץ הקליטה האישי.

שימו לב! תקופת הזכאות הכללית להבטחת הכנסה / דמי קיום לעולים היא עד תום שנה מיום העלייה. משך תקופת הסיוע הוא בין 6 חודשים לשנה. בתום השנה הראשונה לעלייה על העולים לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת המשך הסיוע בהתאם לחוקי הביטוח הלאומי.

קידום העסקה (מימון שכר)

משרד העלייה והקליטה עשוי להשתתף, לתקופה מוגבלת, במימון העסקתו של עולה (עד לסכום מסוים ממשכורתו) אם הסיוע יקדם את קליטתו של העולה בעבודה. הסיוע ניתן ישירות למעסיק על סמך פנייתו ובהסכמת העולה, ובתנאי שהמעסיק התחייב להעסיק את העולה גם לאחר תום תקופת הסיוע.

לפרטים ולתנאי הזכאות יש לפנות ליועץ הקליטה באזור מגוריכם.

סיוע לאומנים ולספורטאים

משרד העלייה והקליטה מסייע לאומנים ולספורטאים העונים על תנאי הזכאות. לסיוע זה עשויים להיות זכאים עולים עד 10 שנים אחרי העלייה (עולים מאתיופיה – עד 15 שנים) ותושבים חוזרים עד שנתיים אחרי החזרה.

סיוע לאומנים

משרד העלייה והקליטה מציע סיוע מגוון לאומנים עולים או תושבים חוזרים אשר הוכרו על ידי ועדה מקצועית של אגף התעסוקה.

כדי לקבל סיוע עליכם לפנות ליועץ התעסוקה במרחב או בסניף משרד העלייה והקליטה שאתם משויכים אליו ולבקש למלא טופס הפניה לוועדה מקצועית לאומנים ולתושבים חוזרים. לטופס הבקשה יש לצרף את תצלומי המסמכים הבאים: תעודת עבודה בחו"ל, תקציר קורות חיים בעברית או באנגלית, תעודות המעידות על השכלה בתחום אומנותכם, המלצות וכדומה.

היועץ יעביר את כל מסמכי הבקשה אל רכז הוועדה המקצועית לבדיקה. רכז הוועדה יזמין אתכם להופיע בפני הוועדה המקצועית בתחום אומנותכם.

לכל תחום אומנותי קיימת ועדה מקצועית נפרדת אשר מוסמכת לקבוע את הרמה המקצועית של המופיעים בפניה. הוועדות פועלות בתחומים הבאים: קולנוע וטלוויזיה, מחול וכוראוגרפיה, תיאטרון ובמה, מוזיקה והלחנה, אומנות פלסטית וספרות.

אומנים שקיבלו דירוג "טוב", מצטיין" או "מצטיין במיוחד" עשויים להיות זכאים

למענק חד־פעמי. המענק ייכנס לחשבון הבנק שלהם לאחר קבלת החלטת הוועדה המקצועית והגשת בקשה למענק.

אומנים אשר קיבלו הכרה כמצטיינים ומצטיינים במיוחד עשויים להיות זכאים לסיוע נוסף.

אומנים אשר מועסקים במוסד תרבות מוביל בארץ יוכרו כמצטיינים במיוחד ללא צורך בהגעה לועדה מקצועית מעשית.

לפרטים נוספים יש לפנות ליועץ הקליטה באזור מגוריכם או לאתר:
https://www.gov.il/he/Departments/Guides/recognition-as-an-artist?chapterIndex=1

סיוע לספורטאים ולמאמני ספורט מקצועיים

עולים ותושבים חוזרים המוכרים כספורטאים או מאמני ספורט מקצועיים על ידי מנהל הספורט במשרד התרבות והספורט עשויים להיות זכאים לפי הנהלים לקבלת מענק חד־פעמי לרכישת ציוד ספורט או ביגוד מקצועי וכן לסיוע בקליטה בתעסוקה.

לפרטים נוספים יש לפנות ליועץ הקליטה באזור מגוריכם ולאתר:
https://www.gov.il/he/Departments/Guides/recognised-athletes

סיוע בהקמת עסק

אגף יזמות עסקית במשרד העלייה והקליטה מפעיל תוכניות לעידוד יזמות בקרב עולים ותושבים חוזרים המעוניינים לפתוח עסק עצמאי ולהשתלב במגזר העסקי בישראל.

האגף מסייע בהקמת עסקים חדשים, קידום וביסוס עסקים קיימים, מתן ייעוץ עסקי וייעוץ בנושא מיסוי וכן במתן הלוואות בתנאים נוחים.

הסיוע ניתן באמצעות **מעלו"ת – מרכזים עסקיים לעולים ולתושבים חוזרים**. המרכזים פועלים במימון משרד העלייה והקליטה. את מספרי הטלפון של המרכזים ניתן למצוא באתר משרד העלייה והקליטה ובסוף חוברת זו. במרכזים העסקיים ישנם יועצים עסקיים בעלי הכשרה מקצועית המבצעים הערכה ראשונית של הרעיונות העסקיים המוצעים על ידי העולים. היועצים מלווים את היזם העסקי משלב הרעיון ועד לשלב ההקמה, מכינים תוכנית עסקית, מעריכים את סכום ההון הראשוני הדרוש לפתיחת העסק, מחשבים את מידת הסיכון הטמון בהקמת העסק ומדריכים את העולה היזם.

לפרטים נוספים יש לפנות ליועץ הקליטה במשרד העלייה והקליטה או אל רכזי היזמות במחוזות וכן להתעדכן באמצעות מרכזי מעלו"ת או באמצעות אתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה.

חינוך

חוק לימוד חובה

חוק לימוד חובה (התש"ט-1949), המכונה גם חוק חינוך חובה, קובע שכל ילד בישראל חייב ללמוד במסגרת חינוך (גן ילדים או בית ספר). כיום חינוך חובה חל על ילדים ונערים שבתחילת שנת הלימודים מלאו להם 3 עד 17 שנים. במקרים חריגים אפשר לקבל פטור (כגון לשם בקשה לחינוך ביתי). על פי החוק הלימודים במוסדות החינוך הרשמיים מתחילת גיל חינוך חובה ועד סוף כיתה י"ב ניתנים בחינם.

מתחת לגיל 3 החינוך אינו חובה, אך קיימים מעונות יום ומשפחתונים בפיקוח ממשלתי בתשלום. ההרשמה מתבצעת באתר משרד העבודה. כמו כן קיימות מסגרות פרטיות בתשלום.

למידע על הרשמה למוסדות חינוך ראו פרק "צעדים ראשונים" בתחילת חוברת זו.

סיוע לתלמידים עולים

תלמידים עולים חדשים ותלמידים תושבים חוזרים זכאים לסיוע בהתאם לנהלים המתפרסמים בחוזר מנכ"ל של משרד החינוך לקראת כל שנת לימודים.

להלן סוגי סיוע שתלמידים עולים עשויים להיות זכאים להם:

השתתפות בהוצאות חינוך

תלמידים עולים זכאים לסיוע במימון חלק מהוצאות החינוך. הסיוע הכספי מועבר למוסדות החינוך באמצעות הרשויות המקומיות. לבירור תנאי הזכאות המדויקים יש לפנות למשרד החינוך או להיכנס לאתר.

מענק לימודים מהמוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי מסייע בהשתתפות בהוצאות לימודים למשפחות חד־הוריות וכן למשפחות אשר יש להן ארבעה ילדים או יותר המקבלות אחת מהקצבאות: נכות כללית, הבטחת הכנסה, מזונות, אזרח ותיק או שאירים, העונות על תנאי הזכאות. המענק משולם בתחילת כל שנת לימודים עבור ילדים שמלאו להם שש שנים ועדיין לא מלאו להם 18 שנים. עולים חדשים הנמצאים בארץ יותר משנה ופחות משנתיים, ובת/בן הזוג לא עלתה/עלה לארץ ואינה/ו מתגורר/ת בה, יכולים להגיש תביעה למענק לימודים עבור ילדיהם. לבדיקת זכאותכם היכנסו לאתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי שכתובתו: www.btl.gov.il

הקצאת שעות ייחודיות לתלמידים עולים

תלמידים עולים זכאים לשעות ייחודיות במהלך יום הלימודים. מספר השעות נקבע על פי קריטריונים שונים.

התאמות בבחינות הבגרות

תלמידים עולים זכאים להיבחן בבחינות הבגרות בתנאי היבחנות ייחודיים (כגון תוספת זמן, תוספת ניקוד, התעלמות משגיאות כתיב ועוד). הזכאות וסוגי ההתאמות נקבעים על פי תנאי זכאות מסוימים.

מידע נוסף בנושא קליטת תלמידים עולים במערכת החינוך ומספרי טלפון של מדריכי קליטת תלמידים עולים במחוזות ובמטה ניתן למצוא באתר האגף לקליטת תלמידים עולים במשרד החינוך בכתובות:
https://pop.education.gov.il/new-immigrants/

https://parents.education.gov.il/prhnet/gov-education/studies/newcomers-rights

אפשר לפנות לאגף בטלפון: 073-3931543 או בדואר אלקטרוני לכתובת: agafklitato@education.gov.il

מוקד מידע כללי של משרד החינוך: 6552* או 073-3983960.

הקלות במס הכנסה

כל אזרח בעל הכנסה מחויב בתשלום מס הכנסה למדינה. ישראל משתמשת בסולם פרוגרסיבי לחישוב מס הכנסה: עד סכום מסוים הכנסות אזרחי ישראל אינן חייבות במס. הסכום העולה על מינימום זה, ככל שהוא עולה, מחולק למספר רמות – מדרגות מס. הסכום המקביל למדרגה הראשונה מחויב במס המינימלי. בכל מדרגה המס עולה עד לרמת המיסוי המקסימלית.

עולים חדשים ותושבים חוזרים עשויים להיות זכאים להטבות בתשלום מס הכנסה על פי תקנות משרד האוצר. להלן מספר הטבות עיקריות:

פטור ממיסוי ומדיווח לעשר שנים

עולה חדש אשר הפך להיות תושב ישראל לראשונה ותושב חוזר ותיק (שחזר לארץ לאחר שהיה תושב חוץ מעל 10 שנים רצופות לפני החזרה) זכאים לפטור ממס הכנסה ומדיווח לרשות המיסים **על נכסים ועל הכנסות שמקורן מחוץ לישראל** ואשר הופקו או נצמחו מחוץ לישראל, למשך 10 שנים מיום העלייה/החזרה ארצה.

שנת הסתגלות

עולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים יכולים לבחור שהשנה הראשונה בארץ תיחשב שנת הסתגלות, שבה לא ייחשבו תושבי ישראל לעניין פקודת מס הכנסה. כדי ליהנות משנת הסתגלות יש למלא טופס מקוון, לצרף את המסמכים הנדרשים ולהגיש למשרד העלייה והקליטה תוך 90 יום מיום ההגעה לישראל.

קישור לטופס המקוון:
https://www.gov.il/he/service/application_for_year_of_acclimatization

מתן נקודות זיכוי אישיות

כל בעל הכנסה מקבל "נקודות זיכוי" הנקבעות על פי מאפיינים אישיים. הנקודות מפחיתות את סכום מס ההכנסה שהאדם היה אמור לשלם.

עולים שעלו לפני 1.1.2022

עולים אלו עשויים להיות זכאים לנקודות זיכוי במס הכנסה ב-3.5 השנים הראשונות לעלייתם על פי המפורט להלן:

- במשך 18 החודשים הראשונים – 3 נקודות זיכוי.
- במשך 12 החודשים שלאחר מכן – 2 נקודות זיכוי.
- במשך 12 החודשים הנוספים – נקודת זיכוי אחת.

עולים שעלו מיום 1.1.2022

עולים עשויים להיות זכאים לנקודות זיכוי במס הכנסה ב-4.5 השנים הראשונות לעלייתם על פי המפורט להלן:

- במשך 12 החודשים הראשונים – נקודת זיכוי אחת.
- במשך 18 החודשים הראשונים – 3 נקודות זיכוי.
- במשך 12 החודשים שלאחר מכן – 2 נקודות זיכוי.
- במשך 12 החודשים הנוספים – נקודת זיכוי אחת.

העולה יכול לבחור שבמניין השנים לא תבוא בחשבון תקופת שירות סדיר ותקופת לימודים במוסד על־תיכוני.

לשם מימוש הזכות יש למלא טופס 101 ולמסור אותו לידי המעביד לפני שמסתיימת שנת המס (כלומר לפני סוף חודש דצמבר). יש לצרף לטופס תעודת עולה. עצמאים ימלאו בסוף השנה טופס 1301 - דין וחשבון שנתי, ויצרפו תעודת עולה.

בדקו בתלוש המשכורת אם אתם מקבלים את נקודות הזיכוי המגיעות לכם.

מי שעובד במקום עבודה נוסף, עליו לבצע תיאום מס במס הכנסה כדי להימנע מתשלום סכומי מס מרביים עבור ההכנסה הנוספת.

פרטים נוספים בעניין זה ניתן לקבל באתר רשות המיסים בכתובת:
https://www.gov.il/he/Departments/General/immigrant-guide

המרכז לקליטה במדע

קליטת מדענים

עולים ותושבים חוזרים שהם מדענים או מהנדסים חוקרים העוסקים במחקר ופיתוח ועונים על הקריטריונים של "מדען" יכולים להיעזר בשירותי המרכז לקליטה במדע.

המרכז מספק שירותים למדענים בכל התחומים:

- תחום טכנולוגיה ומדעים מדויקים.
- תחום מדעי החברה והרוח.
- תחום מדעי החיים והרפואה.

המרכז משתתף חלקית בעלות העסקתם של מדענים עולים חדשים או תושבים חוזרים ופועל לשילובם בתחומי המחקר והפיתוח באקדמיה ובמגזר העסקי.

לפרטים נוספים ולתנאי הזכאות לסיוע בהשתתפות עלות העסקתו של המדען, היכנסו לאתר האינטרנט של המרכז לקליטה במדע שכתובתו:
https://www.gov.il/he/departments/topics/absorption_in_science/govil-landing-page

או עיינו בעלון המרכז לקליטה במדע הנמצא בקישור:

https://www.gov.il/he/departments/publications/reports/integration_in_science_bulletin

מלגות לתלמידי מחקר

משרד העלייה והקליטה, באמצעות המרכז לקליטה במדע, מסייע במימון מלגות לתלמידי מחקר (דוקטורנטים) העונים על כל תנאי הזכאות.

המלגות ניתנות לעולים שהתקבלו כתלמידי מחקר באחת האוניברסיטאות המוכרות בישראל. גיל המועמד הזכאי למלגת דוקטורט לא יעלה על 37.

לפרטי הזכאות המלאים פנו ליועץ הקליטה באזור מגוריכם או היכנסו לאתר משרד העלייה והקליטה בכתובת:
https://www.gov.il/he/Departments/General/research_students_scholarship

סיוע לסטודנטים

מדינת ישראל מציעה מגוון אפשרויות השכלה אקדמית ברמה גבוהה, וקיימים בה כמה מוסדות אקדמיים המדורגים בין המובילים בעולם. הלימודים האקדמיים בישראל אינם רק מקנים תואר ואפשרויות קריירה, אלא גם מאפשרים השתלבות בחברה הישראלית. הקמפוס האקדמי מהווה מקום מפגש אידיאלי לצעירים – לחוויות מהנות ולהיכרות עם מגוון האוכלוסיות המרכיבות את החברה הישראלית.

המינהל לסטודנטים עולים

המינהל לסטודנטים עולים פועל לעידוד עלייה ולימודים גבוהים בישראל של צעירים מכל העולם, מסייע לשילובם במוסדות ההשכלה הגבוהה ולקליטתם המיטבית בחברה. המינהל מלווה את הסטודנט העולה משלב בניית מסלול קליטה אקדמית עוד בהיותו בחו"ל ועד לסיום לימודי התואר בארץ. המינהל מעניק מלגות שכר לימוד לאורך כל שנות התואר, מקיים תוכניות הכנה ותוכניות קליטה אקדמיות ומפעיל שירות מקצועי לייעוץ אישי בבחירת מסלול לימודים ומגוון רחב של תוכניות לליווי חברתי, אישי, אקדמי ופעילות חברתית והתנדבותית לשילוב בחברה.

סטודנטים עולים המתקבלים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל עשויים לקבל סיוע מהמינהל לסטודנטים עולים בקליטתם האקדמית והחברתית בהתאם לעמידה בתנאי זכאות.

תחומי הסיוע

- שירות טרום עלייה לצעירים בארץ ובחו"ל המועמדים ללימודים גבוהים.
- מימון שכר הלימוד לתואר ראשון/שני או ללימודי תעודה/הנדסאים.
- מימון ייעוץ והכוון בבחירת תחום הלימוד על ידי מכון מקצועי.
- מימון תוכניות הכנה לאקדמיה (מכינת עולים אוניברסיטאית / תק"א [תוכנית קדם־אקדמית] ואולפן קיץ של המינהל).
- סבסוד קורסי אנגלית ועברית במסגרת החובות לתואר.
- מימון קורסי הכנה לבחינת יע"ל (ידע עברית לאקדמיה).
- תמיכה וליווי אקדמי (כגון שיעורי עזר פרטיים או קבוצתיים).
- ליווי אישי וסוציאלי באמצעות הפעלת רשת מדריכים ואנשי מקצוע.
- פעילויות חברתיות וטיולים.

- **מעמד:** עולה, בן עולים, אזרח עולה, קטין חוזר.
- **תקופת הזכאות:** הסיוע יינתן לעולה שהחל בלימודיו בתוך 36 חודשים מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה (תקופת שירות סדיר בצה"ל ועד שנת קבע אחת, שירות לאומי ושירות בישיבת הסדר [למשך 4 שנים בלבד] אינה כלולה במניין החודשים בארץ).
- **היקף הסיוע:** המינהל לסטודנטים עולים מסייע במימון שכר לימוד לפי מספר שנות הלימוד הרשמי במסלול (שנות תקן לתואר). גובה מלגת שכר הלימוד כפוף לתעריפים שקובעות הרשויות הממשלתיות (המועצה להשכלה גבוהה, מה"ט [המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית] או המשרדים הרלוונטיים) ומתעדכן מדי שנה.
- **גיל מרבי בתחילת הלימודים:**
  - ✓ מועמדים למכינת עולים/תואר ראשון/לימודי תעודה/לימודי הנדסאים – עד גיל 27.
  - ✓ מועמדים לתואר שני/לימודי הסבה לבעלי תואר ראשון – עד גיל 30.
  - ✓ מועמדים לתק"א – הגיל הקובע הוא בהתאם למסלול הלימודים שאותו מבקשים ללמוד לאחר התוכנית. אקדמאים שאינם מעוניינים בהמשך לימודים – עד גיל 32.
  - ✓ מועמדים לתוכנית עלייה אקדמית ייחודית של מינהל הסטודנטים – עד גיל 35.
- **תנאים אקדמיים:**
  - ✓ תעודת בגרות או תעודת סיום תיכון מוכרת מחו"ל או תעודת סיום מכינה מוכרת בישראל (ללימודי המשך יש להציג גם תואר ראשון או תעודת זכאות לתואר ראשון).
  - ✓ עמידה בדרישות הקבלה של מוסד הלימודים המבוקש.
  - ✓ לימודים במוסדות ובמסלולים המוכרים על ידי המינהל לסטודנטים עולים במשרד העלייה והקליטה.
  - ✓ הסטודנט אינו בעל תואר/תעודה מקביל/ה או זהה לתואר שלגביו מבוקש הסיוע. זאת למעט לימודים לתואר ראשון נוסף במקצועות STEM – סטטיסטיקה, מתמטיקה, הנדסה ומדעי המחשב.
  - ✓ מעבר אקדמי תקין משנה לשנה.

מותרת הפסקת לימודים של עד שנתיים אקדמיות במהלך הלימודים.

על הסטודנט לשאת בכל ההוצאות הנלוות: דמי רישום למוסד הלימודים, דמי אבטחה, דמי בחינות, אגודת הסטודנטים, שכר דירה, כלכלה והוצאות אישיות. עם זאת קיימות גם מלגות למגורים ודרכי סיוע נוספות לזכאים. לפרטים פנו ליועצי המינהל לסטודנטים עולים.

לאוכלוסיות מסוימות התנאים שונים. יש לבדוק כל מקרה לגופו.

כל האמור לעיל הוא מידע כללי בלבד, ובכל מקרה קובעים הנוהל והוראת השעה. הסיוע מותנה בקיום תקציב ובחידוש הוראות השעה בכל שנה.

לימודי עברית ותוכניות הכנה ללימודים גבוהים

כמו כל העולים, גם צעירים עולים זכאים ללימודי עברית באולפן (אולפן א'). משך הלימודים באולפן הוא חמישה חודשים, חמש שעות ביום. נוסף על כך מינהל הסטודנטים מפעיל תוכניות מיוחדות ללימודי עברית לסטודנטים צעירים.

אולפנים לצעירים

מינהל הסטודנטים מפעיל אולפנים המיועדים לאוכלוסייה צעירה, אקדמאים וסטודנטים. באולפנים אלה לומדים עברית מהרמה הבסיסית ועד לרמה גבוהה. כמו כן מתקיימות באולפנים פעילויות כגון ימי הסברה ומידע, ייעוץ פרטני והכוונה לקראת המשך הלימודים ועוד.

אולפן קיץ

המינהל לסטודנטים עולים בשיתוף האגף לחינוך מבוגרים במשרד החינוך ומוסדות אקדמיים מקיים קורסי קיץ בעברית עבור סטודנטים ואקדמאים צעירים.

מי מתאים לתוכנית:

- צעירים עולים זכאי המינהל המעוניינים ללמוד לימודים גבוהים.
- בוגרי תק"א (תוכנית קדם־אקדמית).
- סטודנטים זכאי המינהל שלומדים במוסדות האקדמיים וטרם הגיעו לרמת פטור בעברית.
- אקדמאים ודוקטורנטים עד גיל 30.

משך הלימודים הוא כ־5 שבועות בקיץ.

למבקשים להשתלב בלימודים גבוהים ואקדמיים בישראל מומלץ להשתלב באחת מתוכניות ההכנה המיועדות לעולים:

מכינת עולים אוניברסיטאית

מרבית האוניברסיטאות מחייבות סיום מכינת עולים בהצלחה כתנאי לרישום וקבלה ללימודי תואר ראשון. חובה זו חלה על מי שבידו תעודת סיום תיכון מוכרת שאינה שקילה לתעודת הבגרות הישראלית.

משך הלימודים – שנה אקדמית מלאה (9 או 11 חודשים).

המינהל לסטודנטים עולים מאפשר גם לעולים בעלי תעודת בגרות שקילה ללמוד בסיוע המינהל במכינות העולים האוניברסיטאיות.

תק"א – תוכנית קדם־אקדמית

התוכנית מיועדת לכל צעיר עולה שאינו חייב במכינת עולים:

- סטודנט שבידו תעודת בגרות/תעודת סיום תיכון השווה בערכה לתעודת בגרות ישראלית.
- סטודנטים שלמדו לפחות שנה אקדמית אחת בחו"ל.
- סטודנט המבקש ללמוד במוסד שאינו מחייב מכינה כתנאי.
- סטודנט המבקש ללמוד לימודי הנדסאים או לימודי תעודה.
- מועמדים לתואר שני / אקדמאים צעירים עד גיל 32, גם אם אינם מועמדים ללימודים גבוהים בישראל.

הגיל המקסימלי לזכאות לתוכנית: למועמדים לתואר ראשון – עד גיל 27; למועמדים לתואר שני – עד גיל 30. מועמדים שעברו את הגיל המזכה ומעוניינים ללמוד בתוכנית תק"א ללא המשך מימון הלימודים האקדמיים –עד גיל 32.

משך הלימודים: כ-5 חודשים.

התוכניות הנ"ל ממומנות על ידי מינהל הסטודנטים, נוסף על הסיוע בשכר הלימוד בשנות הלימודים לתואר/לתעודה.

פתיחת התוכניות מותנית במספר נרשמים ובקיום תקציב וכפופה לנוהל ולהוראת שעה.

תוכניות אלה כוללות לימוד עברית מרמה ב'-ג', אנגלית וקורסים אקדמיים בשפה העברית, קורס הכנה למבחן יע"ל ושירות ייעוץ והכוון לבחירת מסלול לימודים.

הגשת בקשה לסיוע ממינהל הסטודנטים

בקשה למלגת שכר לימוד מהמינהל לסטודנטים עולים יש להגיש לפני כל שנת לימודים.

את הבקשה יש להגיש באופן מקוון באתר המינהל לסטודנטים עולים או באזור האישי באתר משרד העלייה והקליטה. בשלב הראשון יש להירשם באופן חד־פעמי במערכת ההזדהות הממשלתית.

מסמכים נדרשים שיש לצרף לבקשה עבור סטודנטים חדשים:

- מכתב קבלה למוסד לימודים מוכר.
- אישורים על השכלה קודמת מהארץ ומחו"ל (תעודת בגרות, תעודת סיום תיכון, תעודת סיום מכינה או תואר ראשון).

- מי שעלה מתחת לגיל 22 – אישור על ביצוע שיות צבאי/לאומי או אישור מצה"ל על דחיית שירות לצורך לימודים או פטור או תעודת שחרור. מי שנמצא בארץ פחות משנה לא צריך להמציא אישור דחיית שירות.
- קבלות על תשלומים שכבר שולמו למוסד הלימודים.

קישור להגשת בקשה לסיוע:
https://www.gov.il/he/service/online_application_administration_assistance_for_immigrant_students

יש להגיש בקשה לסיוע לקראת כל שנת לימודים.

מועמדים לעלייה

מועמדים לעלייה או עולים שטרם החלו ללמוד המעוניינים לקבל ייעוץ ומידע על מסלולי הלימודים, על תנאי הקבלה ועל הכרה בתעודות, מעוניינים לבדוק את זכאותם לסיוע מהמינהל לסטודנטים עולים או להירשם לאחד ממסלולי ההכנה, יכולים לפנות לשירות טרום עלייה ולימודים של המינהל לסטודנטים עולים במשרד העלייה והקליטה:

דסק בשפה האנגלית:

aceng@moia.gov.il, טלפון/WhatsApp: 00-972-73-3972510

דסק בשפה הצרפתית:

acfr@moia.gov.il, טלפון/WhatsApp: 00-972-73-3972502

דסק בשפה הספרדית והפורטוגזית:

aclat@moia.gov.il, טלפון/WhatsApp: 00-972-73-3972501

דסק בשפה הרוסית:

acrus@moia.gov.il, טלפון/WhatsApp: 00-972-73-3972509

מידע נוסף

מידע נוסף ניתן לקבל ביחידות המינהל לסטודנטים עולים שבמחוזות המשרד, בחוברות המידע המצויות שם ובאתר המשרד:
https://www.gov.il/he/departments/topics/student_authority.

השירות בצה"ל

חובת שירות בצה"ל חלה על כל אזרח ותושב ישראל בן 18 שנה. השירות הצבאי אינו רק חובה הנובעת מצורכי הביטחון של מדינת ישראל, אלא גם זכות אזרחית. בצבא ההגנה לישראל נפגשים יחדיו בני העיר ובני הכפר, עולים ותיקים ועולים חדשים, דתיים וחילוניים. השירות בצבא הוא גם הזדמנות להיכרות, להשתלבות ולהתערות בחברה הישראלית.

במקרים מסוימים (כגון מצב רפואי, מצב משפחתי, טעמי דת או טעמי מצפון) ניתן לקבל פטור משירות צבאי. מי שקיבל פטור יכול, אם הוא מעוניין, לשרת בצה"ל כמתנדב או לשרת בשירות לאומי-אזרחי (ראו להלן).

השירות הסדיר

מדיניות השירות הצבאי והנחיות הגיוס לצה"ל נקבעים על ידי ממשלת ישראל ושלטונות הצבא.

משך השירות וסוגו

כדי לתת לעולים את הזמן הנדרש להסתגלות, להכרת המדינה והשפה, הגיוס מתחיל בתום שנה מיום ההגעה לישראל, ובהתאם למצב המשפחתי. לפרטים נוספים היכנסו לאתר צה"ל.

נכון לעת פרסום חוברת זו, מי שעלו בגיל 22 ומעלה (וכן מי שעלו בגיל 18-21 ויש להם ילדים) פטורים משירות חובה, אך יכולים לשרת כמתנדבים אם הם רוצים.

משך השירות וסוג התפקיד הצבאי מותנים בגיל הכניסה לישראל, במצב המשפחתי, במקצוע, בפרופיל הרפואי והאישי, ברקע ובשירות בצבא זר (אם היה), במשתנים אישיים נוספים ובצורכי הצבא. משך שירות החובה בצה"ל אינו זהה לגברים ולנשים.

לקבלת מידע מפורט ועדכני יש לפנות למרכז שירות מיטב בטלפון 1111, בדואר האלקטרוני: meitav@digital.idf.il או לשלוח פנייה מקוונת דרך האתר: https://www.mitgaisim.idf.il/.

עולים חדשים יכולים לשלוח הודעה כתובה למוקד מידע טרום גיוס לעולים במיטב באמצעות WhatsApp עסקי: 052-9458579 או דואר אלקטרוני: joinidf@mail.idf.il.

שימו לב! גם אם לא קיבלתם צו התייצבות, עליכם להתייצב בלשכת הגיוס הקרובה למקום מגוריכם.

סיוע לחיילים עולים בודדים ולזכאי תשמ"ש

צה"ל ומשרד העלייה והקליטה מעניקים סיוע מיוחד לעולים המשרתים בשירות סדיר, שצה"ל הגדיר אותם כחיילים בודדים או כזכאי תשמ"ש.

מענק חודשי

חיילים בודדים וזכאי תשמ"ש (תשלומי משפחה), בין אם הם עולים, בני עולים, קטינים חוזרים, אזרחים עולים או תושבים חוזרים (בנים או בנות), והתגייסו לשירות חובה בתוך תקופת הזכאות, זכאים למענקים חודשיים.

- **מענק מצה"ל:** חייל בודד בשירות חובה פעיל וחייל הזכאי לתשמ"ש עשוי להיות זכאי למענק חודשי, נוסף על משכורתו הצבאית. סכום המענק משתנה מעת לעת.
- **מענק ממשרד העלייה והקליטה:** חייל עולה שהוכר על ידי צה"ל כחייל בודד או כזכאי לתשלומי משפחה (תשמ"ש), עשוי להיות זכאי למענק חודשי ממשרד העלייה והקליטה, נוסף על משכורתו הצבאית ולמענק מצה"ל, בהתאם לתנאי הזכאות. סכום המענק מתעדכן מעת לעת.
- **סיוע בשכר דירה ממשרד השיכון:** חייל עולה שהוכר כחייל בודד על ידי צה"ל וברשותו תעודת עולה נפרדת מהוריו עשוי להיות זכאי לסיוע בשכר דירה ממשרד הבינוי והשיכון. הסיוע אמור להינתן באופן אוטומטי, ללא צורך בהגשת בקשה. זכאות זו היא רק לחייל בודד ולא לזכאי תשמ"ש.

למידע נוסף ניתן לפנות ליועץ הקליטה.

מי זכאי

- עולה, קטין חוזר או אזרח עולה שהתגייס לצה"ל וביום גיוסו לא חלפו 5 שנים מאז עלייתו, ושהוכר כחייל בודד או כזכאי לתשמ"ש.
- תושב חוזר שהתגייס וביום גיוסו לא חלפו שנתיים מיום קבלת מעמד תושב חוזר, ושהוכר כחייל בודד או כזכאי לתשמ"ש.
- חייל בן העדה האתיופית (שאינו מוכר כזכאי לתשמ"ש או כחייל בודד) וביום גיוסו לא חלפו 15 שנים מאז עלייתו זכאי לסיוע למשך תקופת שירותו הסדיר.

תנאי הסיוע

- ביום הגיוס החייל נמצא בתקופת הזכאות.
- החייל מוכר על ידי צה"ל כזכאי לסיוע.

למידע נוסף ולתנאי הזכאות המלאים ניתן לפנות ליועץ הקליטה באזור מקום

מגוריכם או להיכנס לאתר אינטרנט של משרד העלייה והקליטה בכתובת:
https://www.gov.il/he/Departments/General/olim_soldiers_lonely_soldiers

סיוע נוסף

חיילים עולים עשויים להיות זכאים למענק נישואין ולהטבות נוספות, בהתאם לתנאי הזכאות.

קיימים סוגי סיוע נוספים מאחת **הקרנות המיוחדות של צה"ל** לחיילים עולים הזקוקים לעזרה כלכלית. בכל נושא יש לפנות למפקד הישיר/מערך הת"ש ביחידה (מש"קית או קצינת הת"ש ביחידה).

למידע נוסף ולתנאי הזכאות המלאים ניתן לפנות ליועץ הקליטה באזור מקום מגוריכם או להיכנס לאתר האינטרנט משרד העלייה והקליטה.

קבלת הסיוע ממשרד העלייה והקליטה

לקבלת הסיוע ממשרד העלייה והקליטה יש להגיע מייד בתחילת השירות הצבאי לאחד מסניפי משרד העלייה והקליטה ולהגיש בקשה לסיוע, ללא צורך בקביעת תור מראש. יש להביא תעודה מזהה וכרטיס אשראי או אישור מהבנק על פרטי חשבון פעיל.

רכזת חיילים ארצית במשרד העלייה והקליטה – טלפון: 6013793-370, דואר אלקטרוני: nataliefu@moia.gov.il.

למידע נוסף היכנסו לאתר צה"ל ולאתר משרד העלייה והקליטה:
https://www.gov.il/he/departments/guides/soldiers-olim-rights-guide

https://www.gov.il/he/Departments/General/olim_soldiers_lonely_soldiers

שימו לב! תקופת השירות הסדיר בצה"ל/שירות לאומי/אזרחי אינה נמנית במניין תקופת הזכאות לסיוע משרד העלייה והקליטה. בתום השירות תהיו זכאים להמשך הסיוע. להמשך קבלת סיוע ניתן לפנות ליועץ הקליטה באזור מקום מגוריכם.

תוכנית צופים גרעין צבר

תוכנית גרעין צבר היא תוכנית ליווי עבור זכאי שבות ובני ישראלים השוהים בתפוצות ומעוניינים לעלות לארץ ולהתגייס לשירות מלא ומשמעותי בצבא ההגנה לישראל כחיילים בודדים. התוכנית מופעלת על ידי תנועת הצופים בשיתוף גופים שונים.

התוכנית נועדה להוות מעטפת חברתית תומכת לחיילים בודדים באמצעות הבניית גרעין ומתן ליווי צמוד. הליווי מתחיל כבר במדינות המוצא; שם עוברים הצעירים תהליך הכנה נפשי ומנטלי. בהגיעם ארצה הם נקלטים על ידי תנועת הצופים ועוברים להתגורר ביישוב מאמץ המהווה בית חם ותומך. ליבת התוכנית מתבצעת במהלך השירות הצבאי – בו הם ממשיכים לחיות כקבוצה ומקבלים ליווי ותמיכה.

זכאים להתקבל לתוכנית

- בנות בגיל 17 (18 בתאריך הגיוס) עד גיל 22.
- בנים בגיל 17 (18 בגיל הגיוס) עד גיל 23.
- בוגרי תיכון (או עומדים לסיים תיכון בשנה שבה הם משתתפים בתוכנית ההכנה).

תוכנית "גרעין צבר" מיועדת למי שאינו מחויב בגיוס על פי חוק שירות ביטחון.

פרטים נוספים ניתן למצוא באתר משרד העלייה והקליטה בכתובת:

https://www.gov.il/he/departments/general/returning_residents_garin_zabar

או באתר "גרעין צבר": http://www.garintzabar.org

פרטי התקשרות למשרד "גרעין צבר" בישראל:

כתובת: רחוב לוחמי גליפולי 49 תל־אביב

דוא"ל: GarinTzabar@israelscouts.org

טלפון: 972-54-244-1192

פקס: 972-3-631-6916

קיימים משרדים גם ברחבי העולם. לפרטי התקשרות היכנסו לאתר.

שירות צבאי במסגרת עתודת עולים

עתודת עולים היא מסלול צבאי המיועד לעולים חדשים אשר סיימו את לימודיהם התיכוניים בחו"ל ומעוניינים לרכוש מקצוע אקדמי או טכנולוגי לפני שירותם הצבאי. מטרת המסלול היא לתת אפשרות לצעירים העולים להשתלב בלימודים לפני השירות בצה"ל. תנאי השירות בעתודה שווים לנשים ולגברים. הזכאות לעתודה היא על פי קריטריונים של צה"ל.

עולים צעירים שסיימו את לימודיהם התיכוניים בישראל נרשמים לעתודה במסלול הרגיל.

שירות מילואים

אזרחי ישראל המשרתים שירות מילואים זכאים לתגמול מילואים מן המוסד לביטוח לאומי.

פרטים ניתן לקבל בסניף המוסד לביטוח לאומי באזור המגורים, בחוברת "ביטוח לאומי" של משרד העלייה והקליטה או באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי:
https://www.btl.gov.il/benefits/Reserve_Service/Pages/default.aspx

שירות לאומי-אזרחי

מי שקיבל פטור משירות צבאי יכול לבחור לשרת שירות לאומי־אזרחי.

עולים, בני עולים וקטינים חוזרים (בנים או בנות) המוגדרים כ"בודדים" עשויים לקבל מענק חודשי ממשרד העלייה והקליטה, בתנאי שהתחילו את השירות עד חמש שנים מיום העלייה (יוצאי אתיופיה – עד 15 שנים מיום העלייה). תקופת השירות ההתנדבותי חייבת להימשך שנה אחת לפחות לצורך קבלת המענק.

לצורך קבלת הסיוע ממשרד העלייה והקליטה יש להגיע, לאחר ההרשמה לעמותת ההתנדבות, לאחד מסניפי המשרד ללא צורך בקביעת תור מראש ולהביא: אישור קליטה לשירות מאחד מהגופים המוכרים, תעודה מזהה ופרטי חשבון בנק (אישור מהבנק, צילום המחאה [צ'ק] או כרטיס אשראי).

למידע נוסף ראו אתר משרד העלייה והקליטה – מדריך זכויות למשרתים בשירות לאומי־אזרחי:
https://www.gov.il/he/departments/guides/national-service-guide

שירותי בריאות

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כל תושב ישראל מבוטח בביטוח בריאות וזכאי לשירותי בריאות. שירותים אלו הם באחריות המדינה ובמימון ציבורי. רשימת השירותים הכלולים בביטוח הבריאות מוגדרים בחוק ומכונים "סל הבריאות". את שירותי הבריאות מספקות בעיקר קופות החולים, ולכן כדי לקבל שירותים אלו חייב כל תושב להיות רשום באחת מקופות החולים. כמו כן כל תושב מגיל 18 ומעלה חייב לשלם דמי ביטוח בריאות חודשיים (נוסף על תשלום דמי ביטוח לאומי) למוסד לביטוח לאומי.

עולים (כולל קטין חוזר ואזרח עולה) שאינם עובדים ואין להם הכנסה או שהכנסתם נמוכה מהסכום שקבע המוסד לביטוח לאומי, זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות לתקופה של 6 חודשים מיום עלייתם לארץ. ניתן לקבל פטור מתשלום ל-6 חודשים נוספים (סך הכול 12 חודשים) אם נוסף על התנאי האמור משולמים לעולה דמי קיום ממשרד העלייה והקליטה. לקבלת הפטור הנוסף יש להגיש לביטוח לאומי אישור על קבלת דמי קיום. הפטור הנוסף יינתן רק עבור החודשים שבהם משולמים דמי הקיום. בתום תקופת הפטור חובה להסדיר את תשלום דמי ביטוח הבריאות מול המוסד לביטוח לאומי (מלבד שכיר שדמי הביטוח מנוכים אוטומטית ממשכורתו).

שימו לב! הרישום לקופת החולים הוא תנאי הכרחי לקבלת שירותים רפואיים ולקבלת הפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי. חשוב ביותר להירשם לקופת החולים מייד עם הגעתכם ארצה כדי שתוכלו לקבל שירותי בריאות ברגע שתזדקקו להם. אי־ביצוע הרישום עלול ליצור עיכובים מיותרים בעת קבלת הטיפול הרפואי ולגרום להוצאות בלתי צפויות.

תהליך הרישום לקופת חולים לעולים חדשים

שירותי הבריאות בישראל ניתנים על ידי ארבע קופות חולים: כללית 2700*, מכבי 3555*, מאוחדת 3833* ולאומית 507*. פרטי התקשרות נוספים לקופות החולים מופיעים בפרק "כתובות וטלפונים".

רישום בנמל התעופה

עם הגעתכם לנמל התעופה, במעמד הרישום וקבלת המסמכים אצל יועצי הקליטה, תוכלו להירשם לאחת מקופות החולים לפי בחירתכם האישית.

מומלץ להתעניין מראש ולהגיע להחלטה לאיזו קופת חולים תרצו להשתייך

עוד לפני עלייתכם ארצה. כמו כן תינתן לכם בנתב"ג האפשרות ליצירת קשר עם קרובים וחברים כדי להתייעץ עימם. גם אם לא הגעתם להחלטה, מומלץ להירשם לקופת חולים כלשהי ובמקרה הצורך לעבור אחר כך לקופת חולים אחרת.

בעת הרישום בנמל התעופה עליכם לציין לאיזו קופת חולים תרצו להירשם. כל אחד מבני הזוג יכול להשתייך לקופת חולים אחרת, אך אין זה מומלץ. ילדים משויכים אוטומטית לקופת החולים של ההורה שמקבל את קצבת הילדים עבורם. על כל בוגר מעל גיל 18 להירשם בנפרד ולהציג את תעודת העולה שלו או של הוריו.

הרישום בנמל התעופה אינו כרוך בתשלום.

רישום בבנק הדואר

אם לא נרשמתם לקופת חולים בשדה התעופה תוכלו להירשם באחד מסניפי הדואר. לשם כך עליכם להיות נוכחים במקום. לצורך ההרשמה עליכם להצטייד במסמכים אלו:

- תעודת עולה.
- תעודת זהות או טופס רישום אוכלוסין.

על כל אחד לציין לאיזו קופת חולים ברצונו להירשם. אם בני הזוג אינם נרשמים לאותה קופה עליהם לציין לאיזו קופת חולים ברצונם לרשום את ילדיהם שמתחת לגיל 18.

ההרשמה בבנק הדואר כרוכה בתשלום סמלי.

לבירור שעות הפעילות, לאיתור הסניף הקרוב אליכם ולהזמנת תור, היכנסו לאתר האינטרנט של דואר ישראל: www.israelpost.co.il.

עולה שמסיבות בריאותיות אינו יכול להגיע לסניף הדואר צריך לשלוח מיופה כוח מטעמו לאחת מלשכות הבריאות. שם יקבל מיופה הכוח אישור לרשום את שולחו לקופת חולים בבנק הדואר. לשם כך על מיופה הכוח להצטייד בתעודת הזהות שלו ושל שולחו, בייפוי כוח ובמסמך רפואי על מצבו של שולחו.

רישום באתר המוסד לביטוח לאומי

אם לא נרשמתם לקופת חולים בנמל התעופה או בבנק הדואר, לאחר 3 שבועות מיום העלייה תוכלו להירשם באתר המוסד לביטוח לאומי. לצורך זיהוי הנרשם (לא לצורך תשלום) יש למלא פרטי כרטיס אשראי ישראלי אישי (לא דיירקט). כתובת האתר: www.btl.gov.il.

ההרשמה באתר המוסד לביטוח לאומי אינה כרוכה בתשלום.

רישום בסניף המוסד לביטוח לאומי

הרישום לקופת חולים חייב להיעשות תוך 90 יום מתאריך העלייה. אם לא נרשמתם תוך 90 יום מיום העלייה, הרישום ייעשה רק בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם.

הרישום בסניף המוסד לביטוח לאומי אינו כרוך בתשלום.

השלמת תהליך הרישום בקופת החולים

לאחר הרישום עליכם לגשת לאחד מסניפי קופת החולים שבחרתם עם טופס אישור הרישום שקיבלתם (אם נרשמתם דרך אתר הביטוח הלאומי מומלץ להדפיס את האישור אך לא חובה). שם ישלימו את התהליך וינפיקו לכם כרטיס חבר מגנטי. מרגע שניגשתם לקופת החולים מזכה אתכם ביטוח הבריאות בקבלת שירותים רפואיים בכל אחד מסניפי קופת החולים שלכם. לפני השלמת הרישום בקופת החולים לא תוכלו לקבל שירותי בריאות כמבוטחים.

אתם אמורים לקבל מקופת החולים חוברת הסבר על השירותים שהיא מציעה. לחלופין, ניתן לקבל מידע ממזכירות קופת החולים או לבקר באתר האינטרנט של הקופה.

שימו לב! במקרים רבים קבלת שירותים רפואיים כרוכה בתשלום דמי השתתפות עצמית של המבוטח. אומנם במקרים מסוימים תיתכן זכאות להנחות ופטורים. לפרטים עיינו בחוברת "שירותי בריאות". ניתן להשיג את החוברת באגף מידע ופרסום של משרד העלייה והקליטה. לרשותכם טופס הזמנה בסוף חוברת זו.

אדם שהוכר באופן רטרואקטיבי כתושב

במקרים מסוימים הביטוח הלאומי מכיר באדם באופן רטרואקטיבי כתושב מדינת ישראל. במקרה כזה, אם אדם נזקק לטיפול רפואי כלשהו בתקופה שהוא עדיין לא הוכר כתושב, הוא ייאלץ לשלם עליהם מכספו או לרכוש ביטוח פרטי. אדם זה עשוי לקבל החזר כספי על הוצאותיו על שירותים רפואיים שקיבל או על ביטוח שרכש בתקופה שעליה הוכר כתושב באופן רטרואקטיבי. ההחזר ניתן על שירותים רפואיים הכלולים בסל הבריאות על פי תעריפון משרד הבריאות.

כדי לברר אם אתם זכאים להחזר על הוצאות רפואיות יש לפנות למשרד הבריאות, וכדי לברר אם אתם זכאים להחזר על רכישת ביטוח פרטי יש לפנות למוסד לביטוח לאומי:

החזר על הוצאות רפואיות: כדי לקבל את ההחזר יש להגיש בקשה לנציבות הקבילות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ולצרף את המסמכים הנדרשים.

את הבקשה אפשר למלא בטופס מקוון באתר משרד הבריאות או להדפיס ולשלוח לנציבות קבילות הציבור באחת מהדרכים הבאות: בדואר אלקטרוני: call.habriut@moh.health.gov.il, בפקס: 02-5655969 או בדואר לכתובת: משרד הבריאות, נציב קבילות החוק לביטוח בריאות ממלכתי, רחוב ירמיהו 39 ירושלים. לבירורים אפשר להיכנס לאתר משרד הבריאות: www.health.gov.il או להתקשר לטלפון: 5400*.
החזר על רכישת ביטוח פרטי בקופת חולים: כדי לקבל את ההחזר יש לכתוב בקשה ולצרף את המסמכים הנדרשים. את הבקשה אפשר לשלוח בפקס: 02-6520616 או בדואר לכתובת: המוסד לביטוח לאומי, תחום ביטוח בריאות, המשרד הראשי, שד' וייצמן 13 ירושלים 91909. לבירורים אפשר להיכנס לאתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il או להתקשר לטלפון: 6050*.

מעבר מקופת חולים אחת לאחרת

ניתן לבצע מעבר מקופת חולים אחת לאחרת לכל היותר פעמיים בשנה, לפי תאריכים קבועים המפורסמים באתר משרד הבריאות. המעבר מקופת חולים אחת לאחרת ייעשה בסניפי הדואר או באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי. לפרטים על המעבר בין קופות החולים היכנסו לאתר משרד הבריאות בכתובת:
https://www.health.gov.il/Subjects/UninsuredRights/NationalHealthAdmissibility/services/Pages/HMO_switch.aspx

הנחה לעולים על שירותי בריאות

בכל ביקור אצל רופא מומחה, מרפאת חוץ או מכון יש לשלם דמי השתתפות עצמית. לדמי ההשתתפות העצמית קבועה תקרה רבעונית למשפחה. עולים חדשים בשנה הראשונה לעלייתם זכאים להפחתת תקרת ההשתתפות העצמית הרבעונית עבור שירותים אלו ב-50%. בהתאם לתנאי זכאות ייתכנו הנחות גם לאחר השנה הראשונה לעלייה וכן הנחות על שירותים נוספים. למידע נוסף היכנסו לאתר "כל הבריאות" של משרד הבריאות:
https://call.gov.il/infocenter/index?page=content&id=GE41

התפתחות הילד

התחנות לבריאות המשפחה – טיפות חלב

בכל רחבי הארץ פזורות תחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב). בתחנות אלו ניתן לעקוב אחר בריאותו והתפתחותו של תינוקות וילדים עד גיל 6. המעקב כולל בדיקות התפתחות ומתן חיסונים בהתאם להנחיות משרד הבריאות. לכל

ילד ניתן "פנקס חיסונים" שבו רשומים החיסונים שקיבל. חשוב לשמור את פנקס החיסונים.

לפרטים, ניתן להיכנס לאתר האינטרנט של משרד הבריאות בכתובת:
https://www.health.gov.il/Subjects/pregnancy/health_centers/Pages/family_health_centers.aspx

שירותי בריאות בבית הספר

שירותי בריאות לתלמידים בבתי הספר ניתנים לתלמידי כיתות א'-ט' מתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי ובהתאם להנחיות משרד הבריאות. צוות הבריאות בבית הספר כולל אחות, רופא ואנשי מקצוע אחרים לפי הצורך. כל ילד עובר בדיקה לאומדן גדילה עם כניסתו לבית הספר ופעם נוספת בגיל 12, עם המעבר לחטיבת הביניים. נוסף על כך נערכות בבית הספר בדיקות סקר תקופתיות: בדיקות שמיעה, בדיקות ראייה ובדיקות שיניים. כמו כן ניתנים חיסונים על פי הנחיות משרד הבריאות.

שירותי התפתחות הילד של קופות החולים

ילדים שאובחנו כבעלי הפרעה התפתחותית זכאים לשירותים מטעם קופות החולים. השירותים צריכים להינתן לפי הצרכים הרפואיים, בזמן ובמרחק סבירים. זמן ההמתנה המרבי הוא 3 חודשים. מבוטחים שנאלצים להמתין יותר מ-3 חודשים זכאים ללכת לטיפול פרטי ולקבל עליו החזר מקופת החולים על פי תעריפון משרד הבריאות.

שירותי חירום

שירותי חירום של קופות החולים

לכל קופת חולים קיים מוקד טלפוני הפועל בכל שעות היממה. מספרי הטלפון של מוקדי הקופות מופיעים בפרק כתובות וטלפונים. במקרה הצורך ייתכן שאפשר יהיה לקבל הפניה לחדר מיון דרך הטלפון.

קופות החולים מפעילות בסניפים מסוימים מוקדי חירום המעניקים שירותים רפואיים דחופים (בדיקות רופא, בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן ומתן תרופות) בשעות הלילה, בשבתות ובחגים. השירות כרוך בתשלום. במקרים מסוימים ניתן פטור מתשלום.

ביקור בית של רופא

יש אפשרות להזמין רופא הביתה. השירות ניתן על ידי חברות חיצוניות (כגון נטלי וביקורופא). יש לברר עם קופת החולים שלכם עם אילו חברות יש לה הסדר. השירות כרוך בתשלום. גובה התשלום תלוי בשעת הפנייה ובהסכם עם קופת החולים. מבוטחים בביטוח משלים ישלמו סכום מוזל. להזמנת ביקור בית יש לפנות ישירות לחברה המספקת את השירות. מי שיש לו קושי תפקודי ממשי עשוי להיות זכאי לביקור של מטפל בביתו ללא תוספת תשלום.

מרפאות חירום

מלבד המרפאות של קופות החולים קיימות גם מרפאות חירום חיצוניות שבהסדר עם הקופות (כגון טרם, מלרם וביקורופא). מרפאות אלו מקבלות חולים בעיקר בשעות שבהן מרפאות הקופה הרגילות סגורות: בשעות הערב והלילה, בשבתות ובחגים. במוקד הטלפוני של קופת החולים וכן באתרי האינטרנט של הקופות קיים מידע על מרפאות החירום שעובדות עם הקופה ועל שעות פעילותן. שירותי מרפאות החירום ניתנים בתשלום. במקרים מסוימים ניתן פטור מתשלום.

שירותי אמבולנס

אם יש צורך בקבלת עזרה רפואית דחופה אפשר להזמין אמבולנס (מגן דוד אדום – מד"א) בכל שעות היממה שיפנה את החולה לבית החולים. מבוטחי קופות החולים שפונו באמבולנס מד"א לבית החולים ואושפזו זכאים למימון מלא של הוצאות הפינוי. מבוטחים שפונו באמבולנס ולא אושפזו בבית חולים – אם הם פונו באמבולנס רגיל עליהם לשלם עבור הפינוי, למעט מקרים מסוימים. אם הם פונו באמבולנס טיפול נמרץ או בניידת טיפול נמרץ הם יהיו זכאים למימון חלקי של עלות הפינוי. חשוב לפנות לקופת החולים תוך 60 יום מהפינוי לשם בירור הזכאות למימון הפינוי. מימון פינוי באמבולנס של יולדת, נפגעי פעולות איבה ונפגעי תאונות עבודה הוא באחריות המוסד לביטוח לאומי.

פרטים נוספים אפשר למצוא באתר מד"א: www.mdais.org.

במקביל למד"א אפשר להיעזר בארגון "איחוד הצלה". צוות איחוד הצלה מגיע מיידית למקום האירוע ומעניק טיפול רפואי ראשוני עד הגעתם של צוותי מד"א.

ישנם אמבולנסים של ארגוני עזרה המבצעים הסעות ללא תשלום או בתשלום סמלי לחולים הזקוקים להגיע לטיפולים. לפרטים על העמותות היכנסו לאתר גיידסטאר: www.guidestar.org.il.

טיפול בחדר מיון

במקרה חירום ניתן להגיע לחדר מיון של בית חולים באמבולנס או באופן עצמאי. באופן עקרוני הביקור בחדר המיון כרוך בתשלום. במקרים מסוימים יש פטור מתשלום: אם יש הפניה מרופא או התחייבות מקופת חולים, אם המקרה הרפואי מופיע ברשימת המקרים הפטורים או אם המטופל אושפז. ישנם גם מקרים שבהם המטופל מחויב בתשלום חלקי. בכל מקרה מומלץ לפנות לאחר מכן לקופת החולים לברר אם יש זכאות להחזר.

שימו לב! לפני הביקור במיון מומלץ מאוד לקחת הפניה מקופת החולים כדי שתהיו פטורים בוודאות מכל תשלום.

מוקדים בשפות

משרד הבריאות מפעיל שני מוקדים בשפות:

קול הבריאות – מוקד השירות הטלפוני

מוקד זה הוקם כדי לאפשר לציבור הרחב קבלת מידע בכל הנושאים שמשרד הבריאות אחראי עליהם: רישוי מקצועות רפואיים, בקשה למכשירי שיקום וניידות (האחריות על מכשירי שיקום וניידות עתידה לעבור לקופות החולים), חוק ביטוח בריאות ממלכתי ועוד.

השירות ניתן בשפות: עברית, ערבית, צרפתית, רוסית, אמהרית ואנגלית.

טלפון המוקד: 5400* או 08-6241010

המוקד פועל בשפות: עברית, ערבית, רוסית, אנגלית, צרפתית ואמהרית.

ניתן לפנות למוקד גם בפקס: 02-5655969, בדואר אלקטרוני:

Call.Habriut@moh.health.gov.il או על ידי מילוי טופס מקוון באתר:

https://www.gov.il/he/Departments/General/health_call_center

מוקד תרגום רפואי – רפואה בשפה שלך

מוקד זה מציע תרגום רפואי בזמן אמת. בעת מפגש בין מטפל למטופל יכולים אנשי הסגל הרפואי להתקשר למוקד התרגום ושם יתרגמו בו במקום את דברי המטפל למטופל ולהפך.

השירות ניתן בשפות: רוסית, ערבית, צרפתית, אמהרית ותיגרינית.

טלפון המוקד: 5144*

שעות פעילות המוקד:
ימים א'-ה' – בשעות 20:00-8:00

יום ו' וערבי חג – בשעות 13:00-8:00

למידע נוסף על שירותי בריאות ראו חוברת "שירותי בריאות" של אגף מידע ופרסום. לרשותכם טופס הזמנה בסוף חוברת זו.

שירותי רווחה

מערכת שירותי הרווחה בישראל מחויבת לרווחת אזרחיה ולשיפור איכות חייהם. שירותי הרווחה בישראל ניתנים על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים (לשכות הרווחה) וכן על ידי המוסד לביטוח לאומי. במידת הצורך עולים יכולים לפנות לגופים אלו לבקשת סיוע. נוסף על כך שירות הרווחה במשרד העלייה והקליטה מסייע לעולים בזיהוי צורכיהם ובתהליכי מיצוי זכויותיהם במערכות השירותים השונות. לבדיקת אפשרויות הסיוע באמצעות העובדים הסוציאליים של המשרד יש לפנות לסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

כמו כן פועלים במדינת ישראל עמותות וארגוני סיוע שאינם ממשלתיים אשר מעניקים עזרה וסיוע בתחומים שונים. לפרטים היכנסו לאתר גיידסטאר: www.guidestar.org.il.

משרד הרווחה והביטחון החברתי

המחלקות לשירותים חברתיים (לשכות הרווחה) במשרד הרווחה והביטחון החברתי פועלות מתוקף חוק שירותי הסעד התשי"ח-1958 סעיף 2(א), והן נותנות מענה לצרכים של יחידים, משפחות וקבוצות, לרבות עולים, הנמצאים במצב של קושי מסיבות שונות. המחלקות לשירותים חברתיים פועלות בכל הרשויות המקומיות.

לקבלת שירות וסיוע יש לפנות ישירות למחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים. לפרטים נוספים היכנסו לאתר משרד הרווחה והביטחון החברתי: www.molsa.gov.il, התקשרו לקו הסיוע הארצי של המשרד: 118 או התקשרו למוקד העירוני: 106.

המוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא הגוף הציבורי המופקד על הביטחון הסוציאלי של תושבי ישראל. תפקידו העיקרי להבטיח אמצעי מחיה למי שאינם מסוגלים להתפרנס למחייתם, זמנית או באופן קבוע, וזאת על ידי מתן קצבאות.

ישנן קצבאות שצריך לצבור תקופת אכשרה (ותק ביטוחי) כדי לקבלן ולא ניתן לקבלן מייד עם העלייה, כגון הבטחת הכנסה, וישנן קצבאות שעולים עשויים להיות זכאים להן מרגע הגעתם ארצה, כגון קצבת סיעוד וגמלת ניידות, הכול בכפוף לתנאי הזכאות. למידע נוסף יש לפנות למוסד לביטוח לאומי.

כתובת אתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il.

תשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות

על פי חוק כל תושב ישראל בן 18 ומעלה חייב להיות מבוטח במוסד לביטוח לאומי ולשלם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות חודשיים (שני תשלומים נפרדים), מלבד קבוצות מסוימות שפטורות מתשלום (רשימת הפטורים נמצאת באתר המוסד לביטוח לאומי). תשלום דמי הביטוח הלאומי כסדרם מקנה זכות לרוב קצבאות הביטוח הלאומי. תשלום דמי ביטוח בריאות מזכה בקבלת שירותי בריאות מקופות החולים.

עולים חדשים (כולל קטין חוזר ואזרח עולה) שאינם עובדים ואין להם הכנסה או שהכנסתם נמוכה מהסכום שקבע המוסד לביטוח לאומי, פטורים מתשלום דמי ביטוח לאומי לתקופה של 12 חודשים מיום עלייתם לארץ ולפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות לתקופה של 6 חודשים מיום עלייתם לארץ. ניתן לקבל פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ל-6 חודשים נוספים (סך הכול 12 חודשים) אם נוסף על התנאי האמור משולמים לעולה דמי קיום ממשרד העלייה והקליטה. לקבלת הפטור הנוסף יש להגיש לביטוח לאומי אישור על קבלת דמי קיום. הפטור הנוסף יינתן רק עבור החודשים שבהם משולמים דמי הקיום.

שימו לב! עולים חדשים שהיו פטורים מתשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות בשנה הראשונה לעלייתם (או בחלקה), חייבים בתום תקופת הפטור להירשם למוסד לביטוח לאומי ולשלם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות (מלבד שכירים - ראו להלן), גם אם אינם עובדים וגם אם לא חל שינוי בהכנסתם. יש לגשת לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים או להירשם באתר האינטרנט באופן מקוון. אם לא תירשמו, יצטבר לכם חוב ויהיה צורך להחזירו צמוד למדד. מקבלי קצבת אזרח ותיק מפסיקים לשלם דמי ביטוח לאומי; דמי ביטוח בריאות מנוכים מקצבת אזרח ותיק.

גובה דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות מחושבים על פי גובה ההכנסות שיש למבוטח מעבודה ושלא מעבודה וכן על פי המעמד שנקבע לו (עובד שכיר, עצמאי או מי שאינו עובד כלל).

אופן תשלום דמי הביטוח:

עובד שכיר: המעסיק משלם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות ומנכה אחוז מסוים ממשכורתו של העובד.

עובד עצמאי, סטודנט או מי שאינו עובד: חייבים לשלם בעצמם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות באופן עצמאי.

לפירוט בנושא ביטוח בריאות ראו לעיל בפרק העוסק בשירותי בריאות.

להלן פירוט של כמה מהקצבאות שמעניק המוסד לביטוח לאומי לזכאים. חלק מהקצבאות עשויים העולים הזכאים לקבל מייד עם העלייה, וקצבאות אחרות ניתן לקבל רק לאחר תקופת שהייה בארץ.

מענק לידה ודמי לידה

המוסד לביטוח לאומי משלם את הוצאות אשפוז היולדת ומעניק לאישה מענק לידה. אישה עובדת מקבלת גם דמי לידה כפיצוי על אובדן הכנסתה בתקופה שאינה עובדת עקב ההיריון והלידה. דמי הלידה משולמים בעבור תקופה של 8-15 שבועות, בהתאם לתקופת העבודה שלפני הלידה ובתנאי ששולמו דמי ביטוח עבור היולדת בתקופת עבודתה.

דמי הלידה המשולמים ליולדת הם בשיעור שכרה החודשי (עד תקרה מסוימת) בניכוי מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

קצבת ילדים

את קצבת הילדים זכאי לקבל הורה תושב ישראל עבור ילדיו עד הגיעם לגיל 18.

הורים שילדם נולד בארץ יתבקשו למסור בבית החולים שבו נולד הילד את פרטי חשבון הבנק שלהם, ובית החולים יעביר את הפרטים למוסד לביטוח לאומי לשם תשלום קצבת הילדים.

שימו לב! עולים שהגיעו לארץ עם ילדיהם וילדים שהגיעו ללא הורים, קצבת הילדים תופקד לחשבון הבנק שבו מופקדים כספי "סל הקליטה".

חיסכון לכל ילד

המוסד לביטוח לאומי פותח לכל ילד תוכנית חיסכון אישית שבמסגרתה הוא מפקיד לילד 55 שקלים מדי חודש, לבנק או קופת גמל לפי בחירת ההורה, עד שמגיע הילד לגיל 18. התוכנית מאפשרת לילד להתחיל את חייו הבוגרים עם סכום כסף התחלתי. לסכום שמפקיד הביטוח הלאומי יכול הורה לצרף הפקדה מכספו בסכום זהה של 55 שקלים מדי חודש וכך להכפיל את סכום החיסכון. פרטי התוכנית והסכומים המופקדים עשויים להשתנות מעת לעת. פרטים נוספים ומידע מעודכן ניתן למצוא באתר המוסד לביטוח לאומי:

https://www.btl.gov.il/benefits/children/HisahoLayeled/Pages/default.aspx

ובאתר "חיסכון לכל ילד": https://hly.gov.il/

מענק לימודים

המוסד לביטוח לאומי משלם מענק לימודים עבור ילדים מגיל 6 עד 18 למשפחות זכאיות ובהן משפחות שבראשן הורה עצמאי (חד־הוריות) ומשפחות עם 4 ילדים או יותר המקבלות אחת מקצבאות אלו: הבטחת הכנסה, דמי מזונות, נכות כללית, אזרח ותיק או שאירים. המענק משולם פעם בשנה, בחודש אוגוסט. פרטים נוספים ניתן למצוא בחוברת "ביטוח לאומי" של אגף מידע ופרסום או באתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il.

שימו לב! משפחות שיש להן ארבעה ילדים ויותר אינן נדרשות להגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי לצורך קבלת המענק. משפחה שבראשה הורה עצמאי מחויבת להגיש תביעה כזאת בפעם הראשונה בלבד. את התביעה יש להגיש בתוך 18 חודשים ממועד הזכאות למענק. מי שיגיש אותה לאחר מכן, יקבל מענק רק עבור 18 החודשים שקדמו למועד הגשת התביעה.

זכאים למענק אוטומטי יקבלו אותו ישירות לחשבונם בבנק עד 11 באוגוסט. אם לא קיבלתם את המענק, אתם מתבקשים לפנות למוסד לביטוח לאומי.

דמי מזונות

חוק המזונות (הבטחת תשלום) נועד לסייע לאישה ולילד, תושבי ישראל, שבידיהם פסק דין לתשלום מזונות והם אינם מקבלים את התשלום מהחייב במזונות, בתנאי שאין להם הכנסות מעבר לסכום מסוים (לעיתים ההורה שחי עם הילדים הוא אב והחייבת היא האם).

כדי לקבל את דמי המזונות יש להגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי ולצרף את פסק הדין ואישורי הכנסות. בחישוב הזכאות לדמי מזונות, הביטוח הלאומי לוקח בחשבון את כל ההכנסות, מעבודה ושלא מעבודה, כולל קצבאות.

אם ההכנסות נמוכות ויש זכאות לדמי מזונות, המוסד לביטוח לאומי משלם לזכאי תשלום חודשי ונוקט צעדים כדי לגבות מהחייב במזונות את הסכום שחויב בו בפסק דין למזונות.

הסכום שמשלם המוסד לביטוח הלאומי לאישה הוא הסכום שנקבע בפסק הדין למזונות או הסכום שנקבע בתקנות – הנמוך מביניהם. אם הביטוח הלאומי גבה מהחייב את מלוא סכום המזונות שנקבע בפסק הדין וסכום זה גבוה מדמי המזונות שהביטוח הלאומי שילם לאישה, תקבל האישה את ההפרש. אם פסק הדין נמוך מסכום התקנות, כדאי לבדוק את הזכאות להשלמת הכנסה.

דמי המזונות משולמים מדי חודש עבור כל ילד שנפסקו עבורו דמי מזונות בפסק הדין, עד שימלאו לו 18 שנה.

הבטחת הכנסה

קצבה להבטחת הכנסה משולמת לאדם ומשפחה שאין בכוחם להבטיח לעצמם הכנסה מספקת למחייתם. מי שאין לו הכנסה כלל עשוי להיות זכאי לקצבת הבטחת הכנסה מלאה, ומי שיש לו הכנסות נמוכות עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית – השלמת הכנסה. הזכאות נבחנת על פי מצבה הכלכלי של המשפחה ולפי תנאים נוספים הנקבעים על ידי המוסד לביטוח לאומי. לבירור תנאי הזכאות המדויקים יש לפנות לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב לאזור מגוריכם או להיכנס לאתר.

חשוב מאוד: לשם קבלת הבטחת הכנסה למשפחה, על שני בני הזוג לעמוד בתנאים. התנאים עשויים להשתנות ממקרה למקרה. כך למשל, במקרה של אישה הרה, החל מהשבוע ה-13 להריונה על בן הזוג לעבור מבחן הכנסות ומבחן תעסוקה.

שימו לב! קצבת הבטחת הכנסה עשויה להינתן גם לבעלי רכב, על פי תנאים מסוימים הנקבעים על ידי המוסד לביטוח לאומי (כגון ערכו של הרכב ועוד). לבירור תנאי הזכאות העדכניים והמדויקים פנו למוסד לביטוח לאומי או היכנסו לאתר.

קצבת אזרח ותיק (קצבת זקנה)

ביטוח אזרח ותיק הוא אחד מענפי הביטוח החשובים במערכת הביטוח הסוציאלי של הביטוח הלאומי, והוא נועד להבטיח לתושבי ישראל הכנסה חודשית קבועה לעת זקנה.

זכאי לקצבת אזרח ותיק מי שעונה על התנאים הבאים:

1. מבוטח בביטוח אזרח ותיק.
2. הגיע לגיל המזכה בקצבה.
3. השלים תקופת אכשרה (תקופת ביטוח).
4. עומד במבחן הכנסות (מגיל פרישה עד גיל הזכאות – ראו להלן).
5. שולמו בעדו דמי ביטוח כחוק.

הגיל שבו מתחילים לקבל קצבת אזרח ותיק הוא אחד מאלה:

- **גיל פרישה**: נכון לעת פרסום חוברת זו הוא 67 שנים לגברים ו-62-65 שנים לנשים, בהתאם לתאריך הלידה. לטבלה המפרטת את גיל היציאה לפנסיה של נשים בהתאם לתאריך לידתן היכנסו לאתר המוסד לביטוח לאומי בקישור הבא:
https://www.btl.gov.il/benefits/old_age/Conditions_of_eligibility/gilMezake/Pages/gilPrisha.aspx

הזכאות לקצבה מגיל זה עד גיל הזכאות (להלן) מותנית במבחן הכנסות. לידיעתכם, הכנסה מפנסיה אינה נלקחת בחשבון.

- **גיל הזכאות לקצבת אזרח ותיק**: נכון לעת פרסום חוברת זו הוא 70 שנים לגברים ולנשים. מגיל זה הזכות לקצבת אזרח ותיק אינה תלויה בהכנסות. כל תושבי ישראל העונים על תנאי הזכאות זכאים לקבל את הקצבה ללא קשר לגובה הכנסתם.

מקבלי קצבת אזרח ותיק עשויים לקבל תוספות לקצבה: תוספת תלויים – עבור בן זוג וילדים; תוספת ותק – לפי שנות הביטוח שנצברו; תוספת דחיית קצבה – למי שהחל לקבל את הקצבה מאוחר יותר מגיל פרישה; ותוספת השלמת הכנסה – למי שהכנסתו נמוכה.

קבלת הקצבה

כחודש לפני שהמבוטח מגיע לגיל פרישה שולח לו המוסד לביטוח לאומי את טופס התביעה. יש למלא את הטופס ולהגישו לביטוח הלאומי. מי שאינו עומד במבחן ההכנסות צריך להגיש את התביעה סמוך לגיל הזכאות לקצבת אזרח ותיק – גיל 70 (או לפני כן, אם הכנסותיו פחתו).

לקצבת אזרח ותיק זכאי תושב ישראל שנולד בישראל או שעלה לישראל לראשונה לפני גיל 62 לגבר, או לפני גיל הפרישה לאישה, והוא עונה על תנאי הזכאות. מי שעלה לארץ לראשונה לאחר גיל זה, תשולם לו, בתנאים מסוימים, גמלת אזרח ותיק מיוחדת.

גמלת אזרח ותיק מיוחדת

גבר שעלה לארץ לראשונה בגיל 62 או יותר ואישה שעלתה לארץ לראשונה בגיל פרישה או יותר, והם אינם מבוטחים בביטוח אזרח ותיק ואינם זכאים לקצבת אזרח ותיק – תשולם להם גמלת אזרח ותיק מיוחדת, בתנאי שהם עונים על כל תנאי הזכאות, בין השאר: הגיעו לגיל פרישה, עומדים במבחן הכנסות ועוד. למידע על כל תנאי הזכאות יש להיכנס לאתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il.

מי שעבר להתגורר בחו"ל והפסיק להיות תושב ישראל וחזר לארץ, ולא צבר את תקופת הביטוח הנדרשת, עשוי להיות זכאי, בתנאים מסוימים, לגמלת אזרח ותיק מיוחדת.

סכומי הגמלה המיוחדת שווים לסכומי קצבת אזרח ותיק, אך לא ישולמו תוספת ותק ותוספת דחיית קצבה. תוספת השלמת הכנסה תשולם על פי תנאי הזכאות.

קבלת הגמלה

לקבלת הגמלה המיוחדת יש להגיש תביעה לגמלת אזרח ותיק מיוחדת בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים. לתביעה יש לצרף תעודת עולה וכל מסמך שיש בו כדי להוכיח את הזכאות לגמלה. תביעה להשלמת

הכנסה מצורפת לטופס התביעה (רשימת המסמכים הנדרשים מופיעה בטופס התביעה). ניתן לשלוח את התביעה באמצעות שירות שליחת מסמכים באתר המוסד לביטוח לאומי. אם העולה יימצא זכאי לגמלה, הכסף יועבר מדי חודש ישירות לחשבון הבנק שלו.

שימו לב! את התביעה יש להגיש סמוך להגעה לגיל פרישה (או מאוחר יותר – אם עלו לאחר גיל פרישה). עולים שלא יגישו את התביעה בזמן לא יקבלו את הגמלה רטרואקטיבית על החודשים שקדמו להגשת התביעה.

גמלת אזרח ותיק מיוחדת לעולים ממדינות ברית המועצות לשעבר, מזרח אירופה, מדינות ערב, אתיופיה ודרום אמריקה

ככלל, מי שעלה לאחר גיל הפרישה הקבוע בישראל ממדינות ברית המועצות לשעבר, מזרח אירופה, מדינות ערב, אתיופיה ודרום אמריקה ונקלט כעולה בנתב"ג ועונה על תנאי הזכאות לקבלת גמלת אזרח ותיק מיוחדת, עשוי בדרך כלל לקבל את הגמלה באופן אוטומטי בלי להגיש בקשה לביטוח הלאומי. העולים הזכאים יקבלו את התשלום הראשון של הגמלה בשדה התעופה בן־גוריון. לאחר מכן התשלומים יועברו לחשבון הבנק שאליו מועברים כספי סל הקליטה. אם מסיבה כלשהי גמלה זו לא שולמה לעולה, יש להגיש מייד תביעה לגמלת אזרח ותיק מיוחדת בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים. עולים שלא יגישו את התביעה מייד, לא יקבלו את הגמלה רטרואקטיבית על החודשים שקדמו להגשת התביעה.

שימו לב, יוצא אחת מארצות אלו שזכאי לגמלת אזרח ותיק מיוחדת ועולה לישראל אחרי בן זוגו, לא יקבל את הגמלה אוטומטית. עליו להגיש לביטוח הלאומי תביעה לגמלת אזרח ותיק מיוחדת.

שימו לב! מי שמקבל גמלת אזרח ותיק מיוחדת ובכוונתו לצאת מהארץ מסיבה כלשהי – עליו לדווח על כך למוסד לביטוח לאומי. יציאה לחו"ל ללא דיווח עלולה ליצור חובות שיהיה צורך להחזירם לביטוח הלאומי.

אם מסיבה כלשהי הקצבה לא שולמה במועד, יש לפנות בהקדם לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים.

דמי אבטלה

כל תושב ישראל מובטל שעבד כשכיר ושולמו בעבורו דמי ביטוח לאומי, זכאי לקבל דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי, בתנאי שעבד תקופה מסוימת כפי שנקבע בחוק.

שימו לב! רצוי לוודא במקום העבודה שהמעסיק אכן משלם עבורכם את דמי הביטוח הלאומי כפי שמחייב החוק.

משך תקופת הזכאות המרבית לדמי אבטלה משתנה בהתאם לאמות מידה שונות כגון גיל, מצב משפחתי, תקופת העבודה שקדמה לאבטלה וכדומה. סכום דמי האבטלה מחושב לפי גיל המובטל והכנסותיו (החייבות בדמי ביטוח) ב-6 החודשים האחרונים המלאים שקדמו להתייצבותו הראשונה בשירות התעסוקה, אך לא יעלה על סכום מרבי שנקבע.

לקבלת דמי אבטלה יש לפנות תחילה ללשכת שירות התעסוקה. הרישום בלשכת שירות התעסוקה וההתייצבות בה הם תנאים הכרחיים לקבלת דמי האבטלה, ועל כן חשוב מאוד להתייצב בשירות התעסוקה מייד עם הפסקת העבודה. פונה שיסרב לקבל הצעה לעבודה, להשתלמות, להכשרה או להסבה מקצועית מלשכת התעסוקה ללא הצדקה, לא יהיה זכאי לדמי אבטלה למשך 90 ימים.

מי שנשאר מובטל גם לאחר תקופת הזכאות לדמי אבטלה עשוי להיות זכאי לקצבת הבטחת הכנסה.

קצבה מיוחדת לעולים נכים קשים

עולים נכים קשים מגיל 18 עד גיל פרישה עשויים לקבל קצבה מיוחדת בשנה הראשונה לעלייתם. הקצבה מורכבת מ-2 חלקים: קצבה לשירותים מיוחדים לעולה – מהיום ה-91 לעלייה ועד תום השנה הראשונה, וקצבת נכות מיוחדת לעולה – מהיום ה-181 לעלייה ועד תום השנה הראשונה, למי שהיה זכאי לקצבה הראשונה. למידע מורחב ועדכני יש להיכנס לאתר הביטוח הלאומי. לאחר תום השנה הראשונה לעלייתם תיבדק זכאותם לקבלת קצבת נכות כללית או קצבה לשירותים מיוחדים ככל תושב ישראל.

תגמול מילואים

מי שנקרא לשרת שירות מילואים זכאי לתגמול מילואים לפרטים נוספים ניתן לפנות למוקד הטלפוני האוטומטי של תגמולי מילואים המופעל על ידי המוסד לביטוח לאומי, הפועל 24 שעות ביממה. מספרו: 02-6463010.

שימו לב! צפויים שינויים בכללים למתן קצבאות וגמלאות שונות. יש לבדוק את זכאותכם במוסד לביטוח לאומי. במקרה של אי התאמה בין החוקים והנהלים של המוסד לביטוח הלאומי ובין המפורסם בחוברת, החוקים והנהלים הם הקובעים, ולא המפורסם בחוברת.

- קצבת נכות
- קצבת שירותים מיוחדים
- תגמולים לנפגעי עבודה
- גמלת ניידות
- קצבת ילד נכה
- קצבת שאירים
- גמלת סיעוד
- תגמולים לאסירי ציון ולחסידי אומות העולם
- תגמולים לנפגעי פעולות איבה
- תגמולים לנפגעי תאונות

שימו לב! אם אתם מקבלים קצבה וחל שינוי כלשהו במצבכם המשפחתי, פנו בהקדם אל סניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם והודיעו על השינוי.

שימו לב! המידע הניתן בחוברת זו הוא סקירה קצרה בלבד של מערכת הביטוח הלאומי בישראל והוא אינו מקנה זכאות לסיוע. לפרטים נוספים בעניין זה יש להיכנס לאתר המוסד לביטוח לאומי או לעיין בחוברת "ביטוח לאומי" של אגף מידע ופרסום במשרד העלייה והקליטה. כדי לבדוק את זכאותכם האישית עליכם לפנות לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם או לפנות באופן מקוון על ידי פתיחת חשבון אישי באתר: www.btl.gov.il.

משרד העלייה והקליטה

משרד העלייה והקליטה מסייע לעולים בזיהוי צורכיהם ובמיצוי זכויותיהם מול הרשויות השונות. פעילות היחידה לשירותי רווחה כוללת שלושה תחומי התערבות השלובים זה בזה: פרט ומשפחה, קבוצה וקהילה ועבודה מערכתית בין־משרדית. במסגרת הפרט והמשפחה מסייעים העובדים הסוציאלים באבחון, איתור וזיהוי צרכים ובעיות, מתן טיפול קצר מועד וקידום מענה פנים משרדי וכן תיווך וסנגור מול שירותים בקהילה. בעבודה עם הקבוצה והקהילה מאותרות ומאובחנות קבוצות ייחודיות, כגון נפגעי סמים, אלכוהוליסטים, דרי רחוב, נשים מוכות ונוער בסיכון. לאחר איתור הצרכים נבנית בתוך הקהילה תוכנית מתאימה לקבוצה הייחודית. בתחום המערכתי והבין־משרדי עוסקת היחידה לשירותי

רווחה בקידום שותפויות ואיגום משאבים לפתרון בעיות מרכזיות וקידום טיפול בקבוצות.
נוסף על כך המשרד מעניק סיוע כספי במהלך השנה הראשונה לעלייה במקרים מסוימים שעדיין אין זכאות לקצבה מהמוסד לביטוח לאומי.

הבטחת קיום לעולים "נתמכים"

משרד העלייה והקליטה מעניק הבטחת קיום לעולים "נתמכים" שאינם יכולים לעבוד מסיבות גיל, מצב בריאותי, מצב משפחתי או מסיבות סוציאליות. ככלל, עשויים להיות זכאים לסיוע מיוחד זה בני משפחה שאינם עובדים, אינם לומדים בקורסים ולא קיבלו סיוע מאחת הקרנות ליזמים.

הזכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" והתנאים לקבלת הסיוע

להלן התנאים העיקריים לקבלת הסיוע. לבירור תנאי הסיוע המלאים יש לפנות ליועץ הקליטה.

א. משפחה שבראשה הורה עצמאי (חד־הורית)

גיל הילד הצעיר במשפחה הוא עד 7 שנים.

הילד/ים מתגורר/ים עם ההורה.

ב. אישה הרה

אישה מגיל 18 שנים ומעלה הנמצאת בהיריון בשבוע ה־13 או יותר להריונה או בשמירת היריון.

ג. עולים בגיל טרום פנסיה

עולים המצויים בגיל שבין 5 השנים שלפני גיל פרישה לגיל פרישה.

ד. חולים או מאושפזים

בגיל 18 עד גיל פרישה.

בעלי אישור כ"בלתי ניתנים להשמה בעבודה".

ה. עיוורים, נכים או מוגבלים

בגיל 18 עד גיל 60.

נושאי אישורים רפואיים מתאימים.

ו. משגיחים על בן משפחה חולה

קרבה משפחתית לבן משפחה הנמצא בהשגחה: בן/בת, בן/בת זוג, הורה, אפוטרופוס.

גיל המשגיח: 18 עד גיל פרישה. עליו לצרף אישורים רפואיים.

תקופת הזכאות להבטחת קיום כ"נתמכים" ממשרד העלייה והקליטה

הסיוע מתחיל לאחר סיום קבלת "סל קליטה" ועשוי להימשך מהחודש ה-7 עד תום החודש ה-12 מיום קבלת מעמד עולה. סך הכול – עד שישה חודשים.

בתום השנה הראשונה לעלייה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת הבטחת הכנסה בהתאם לנהלים של המוסד לביטוח לאומי.

סכום הסיוע משתנה בהתאם למספר הנפשות הזכאיות במשפחה הרשומה באותה תעודת עולה.

אופן קבלת הבטחת הקיום לנתמכים

עליכם לפנות ליועץ הקליטה האישי במרחב משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם, להגיש בקשה לסיוע ולהציג את המסמכים הדרושים. אם תימצאו זכאים, יועבר הסיוע לחשבון הבנק שלכם אחת לחודש.

נתמכים שאינם זכאים להבטחת קיום

בני משפחה שבה אחד מבני הזוג עובד ומקבל שכר שמעל לשכר המינימום או מקבל הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי.

סיוע מיוחד לעולים במצב של מצוקה זמנית – קרן מנהל המחוז

במקרה של מצוקה זמנית ניתן לפנות אל יועץ הקליטה במרחב או בסניף של המשרד ולבקש סיוע כספי מיוחד מקרן מנהל המחוז. סיוע זה הוא חד־פעמי.

ניתן לקבל פרטים נוספים אצל יועצי הקליטה במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

מוקד סיוע ותמיכה נפשית מקצועית לעולים

משרד העלייה והקליטה בשיתוף עם עמותת ער"ן מפעיל מוקד סיוע נפשי לעולים חדשים ולתושבים חוזרים. המענה ניתן בשפות שונות על ידי אנשי מקצוע מתחומי בריאות הנפש. המוקד מיועד לעולים מגיל 18 (אין הגבלה על הוותק בארץ). על הפניות חל חיסיון טיפולי מלא. ניתן לקבל עד 5 שיחות עם איש מקצוע ללא תשלום.

המוקד מספק בין השאר:

- סיוע נפשי מותאם תרבותית לעולים החווים מצוקה על רקע תהליכי קליטה.
- הפגה של בדידות.
- תמיכה וחיזוק החוסן האישי והמשפחתי.
- תמיכה נפשית לעולים המטפלים בהורים סיעודיים.
- סיוע ראשוני במצבי לחץ ודחק והקניית כלים להתמודדות.

- במקרה הצורך – הפניה לגורמי טיפול וליווי מקצועיים.

המוקד פועל בשפות: אנגלית, רוסית, אמהרית, צרפתית וספרדית בימים א'-ה' בין השעות 16:00-21:00 (ללא ערבי חג וחגים). בשעות שבהן המענה אינו פעיל ניתן להשאיר הודעה ויחזרו אליכם בשעות הפעילות.
טלפון המוקד: 3201*.

הטבות לאזרחים ותיקים

תעודת אזרח ותיק

בהתאם לחוק האזרחים הוותיקים התש"ן-1989, המדינה מעניקה לתושבים שהגיעו לגיל פרישה תעודת "אזרח ותיק" המקנה הנחות בתחומים שלהלן:

- הנחה בתחבורה ציבורית.
- הנחה בארנונה עבור 100 מ"ר משטח הדירה (על פי תנאי זכאות מסוימים).
- הנחה בכניסה למוזיאונים, לתערוכות, לבתי קולנוע ולמופעי תרבות ואומנות.
- הנחה בכניסה לגנים לאומיים ולשמורות טבע.
- הנחה בקניית תרופות (רק לעומדים בתנאי הזכאות).

תעודת אזרח ותיק תקפה כל עוד היא נושאת תצלום של בעליה או כאשר היא מוצגת עם תעודה מזהה הנושאת את תצלום בעליה וכוללת תאריך לידה לצורך הוכחת הגיל.

תעודת אזרח ותיק נשלחת לכל אזרח בסמוך להגיעו לגיל הפרישה (גיל הפרישה כיום הוא 67 לגברים ו-62-65 לנשים, בהתאם לתאריך הלידה) על פי הרישום במרשם האוכלוסין. אם לא קיבלתם את התעודה בדואר, אם התעודה אבדה, אם ברצונכם שעל התעודה יהיה כתוב את שמכם באנגלית או אם ברצונכם להחליף תעודה, תוכלו להנפיק אותה באחת מהדרכים הבאות:

- מילוי טופס מקוון בקישור: https://form.mse.gov.il/seniorcard/. התעודה תישלח אליכם בדואר.
- אפליקציה (יישומון) להנפקת תעודת אזרח ותיק דיגיטלית באופן עצמאי. ניתן לבקש גם תעודה מודפסת והיא תישלח אליכם בדואר (יש להוריד את האפליקציה מאחת מחנויות האפליקציות).

שימו לב! תעודת אזרח ותיק באנגלית עשויה להקנות הנחות בחוץ לארץ בהתאם לכללים החלים במקום.

לכל פנייה בנושא תעודת אזרח ותיק צרו קשר באחת מהדרכים הבאות:

- מוקד טלפוני: 8840*
- פקס: 02-6547034
- דואר אלקטרוני: infovatikim@mse.gov.il

מידע נוסף אפשר לקבל באתר האינטרנט:
https://www.gov.il/he/service/senior_citizen_idcard

הנחות נוספות למקבלים השלמת הכנסה

הנחות נוספות שאזרחים ותיקים המקבלים השלמת הכנסה עשויים לקבל, על פי תנאי זכאות מסוימים:

בתחום הבריאות:

- תשלום מופחת של דמי ביטוח בריאות.
- הנחה בדמי השתתפות עצמית בקניית תרופות הכלולות בסל הבריאות.
- פטור מתשלום עבור רופאים מקצועיים, מרפאות חוץ ומכונים שונים.
- סיוע במימון רכישת מכשירי שיקום וניידות.

שימו לב! מומלץ לבדוק את הכיסוי הביטוחי בקופת החולים. פרטים על זכויות מיוחדות בתחום הבריאות ניתן למצוא באתר האינטרנט "כל הבריאות", שכתובתו: www.call.gov.il. כמו כן ניתן לפנות למוקד משרד הבריאות שמספרו 5400* ולאתר האינטרנט של משרד הבריאות: www.health.gov.il. מידע על זכויות בתחום הבריאות קיים גם בחוברת "שירותי בריאות". לרשותכם טופס הזמנה בסוף חוברת זו.

בתחום הדיור:

- סיוע בשכר דירה.
- השתתפות בהחזרי משכנתה לקשישים נזקקים.

לפרטים ולתנאי הזכאות המלאים יש לפנות למשרד הבינוי והשיכון:

אתר האינטרנט: www.moch.gov.il

טלפון: 2310*

שימו לב! המידע המתפרסם בחוברת זו הוא כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. המידע משתנה מעת לעת, ולפיכך לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי אנא בדקו את זכאותכם. מקורות המידע בעניין החוקים והנהלים הם הגופים הרשמיים, אולם ייתכנו מקרים של שיבוש, טעות, פגם או אי־התאמה בין המידע המתפרסם כאן לבין החוקים והנהלים. במקרים אלו החוקים והנהלים הם הקובעים ולא הפרסום בחוברת.

לתנאי הזכאות המלאים ולמידע נוסף ניתן לפנות למוקד לאזרחים ותיקים בטלפון: 8840*. במוקד תוכלו לקבל מידע על מכלול זכויותיכם כאזרחים ותיקים.

צרכנות נבונה

הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן היא רשות פנים ממשלתית עצמאית הפועלת לקידום מסחר הוגן בכל צורות השיווק והמכירה על בסיס איזון בין האינטרסים הכלכליים של הצרכן לאלו של העוסק ותוך מתן הגנה לצרכן והעצמתו מול העוסק. הפעולות נועדו להגברת הצריכה הנבונה, שכלול התחרות והורדת יוקר המחיה. כחלק מפעילותה הרשות מגינה על הציבור מפני ניסיונות לפגוע בזכויותיו.

כמו כן הרשות פועלת להגברת המודעות של הצרכנים לזכויותיהם. להלן מידע כללי על זכות ביטול עסקה, על אחריות ושירות לאחר מכירה ועל איסור הטעיה והפעלת השפעה בלתי הוגנת.

עסקה פרונטלית

בעסקה פרונטלית (פנים אל פנים, בבית העסק) יש לצרכן זכות ביטול בתנאים הבאים:

1. מחיר המוצר הוא מעל 50 ₪.
2. המוצר לא נפגם ולא נעשה בו שימוש בידי הצרכן הרוכש.

רוב המוצרים או השירותים ניתנים להחזרה בתוך 14 יום. ביגוד, הנעלה ותכשיטים – עד תום יומיים שאינם ימי מנוחה, ובלבד שתווית המחיר לא הוסרה.

ישנם מוצרים שעל פי דין אין להחזירם: מוצרי מזון, תרופות, מוצרים פסידים כגון פרחים, מידע כהגדרתו בחוק המחשבים, מוצרים הניתנים להקלטה שהצרכן פתח את אריזתם, הלבשה תחתונה, גז, תכשיטים שהמחיר ששולם בעדם גבוה מ-3,000 ₪ ועוד.

עסקת מכר מרחוק

עסקת מכר מרחוק היא עסקה המתבצעת ללא נוכחות פיזית של שני הצדדים – באמצעות אינטרנט, דואר, טלפון, פקס, רדיו, טלוויזיה ופלטפורמות נוספות.

בזמן השיווק על העוסק לחשוף את כל המידע הרלוונטי לעסקה: פרטי העוסק, התכונות העיקריות של המוצר או של השירות, המחיר, מועד ודרך האספקה, אחריות, תנאי ביטול העסקה ועוד.

ביטול עסקאות של צריכת מוצרים ניתן לבטל בתוך 14 יום מיום סגירת העסקה או מיום קבלת המסמך המכיל את פרטי העסקה, המאוחר מביניהם. **שימוש במוצר אינו מונע מהצרכן את הזכות לבטל את העסקה.**

האחריות על החזרת המוצר לעוסק בעת ביטול עסקה היא על הצרכן למעט במקרים שהמוצר הגיע פגום.

עסקאות של רכישת המוצרים הבאים אינן ניתנות לביטול: מוצרים פסידים

(כמו מזון, תרופות ועיתונים), מידע המוגדר בחוק המחשבים, מוצרים הניתנים להקלטה שאריזתם נפתחה ועוד.

ביטול עסקה של מתן שירותים ניתן לבטל בתוך 14 יום מיום סגירת העסקה או מיום קבלת מסמך הגילוי, המאוחר מביניהם, ובתנאי שהביטול ייעשה לפחות 2 ימים שאינם ימי מנוחה קודם למועד שהשירות אמור להינתן. (בביטול עסקאות של שירותי הארחה, נסיעה, חופש או בילוי – בתנאי שעד מועד מתן השירות יש יותר מ-7 ימים שאינם ימי מנוחה).

שימו לב! עולים חדשים (עולה חדש לעניין זה הוא מי שטרם חלפו 5 שנים מיום שניתנה לו תעודה עולה או תעודת זכאות כעולה), אזרחים ותיקים ובעלי מוגבלות זכאים להארכת תקופת זכות ביטול בעסקאות מכר מרחוק ל-**4 חודשים**.

אופן הביטול ודמי ביטול

במקרים שהצרכן רשאי לבטל את העסקה (כל סוגי העסקאות) הוא יוכל לבטלה באופנים הבאים: בעל פה – בטלפון או במקום העסק, בדואר רשום, בדואר אלקטרוני, בפקסימיליה ובאינטרנט. הביטול ייעשה בהצגת חשבונית, סרט קופה או פתק החלפה.

צרכן שמבטל עסקה נדרש לשלם דמי ביטול. דמי הביטול הם קבועים לכל סוגי העסקאות: 5% מהעסקה או 100 ₪ – הנמוך מביניהם. במקרים הבאים לא יוכל העוסק לגבות דמי ביטול: פגם במוצר, אי־התאמה בין המוצר או השירות לבין הפרטים שנמסרו, אי־אספקה במועד.

אחריות ושירות לאחר מכירה

תקנות אחריות ושירות לאחר מכירה חלות על יצרנים, יבואנים, סיטונאים או קמעונאים של מוצרי חשמל, אלקטרוניקה וגז חדשים, ובלבד שמחיר המוצרים גבוה מ-150 ₪. בדרך כלל האחריות היא לתקופה של שנה מיום מסירת המוצר לצרכן. בזמן תקופת האחריות על היצרן להחזיר את המוצר למצב שהיה לפני הקלקול ללא תמורה. אם הקלקול קרה לאחר הרכישה לא יהיה היצרן אחראי לתקן את הנזק.

איסור הטעיה והפעלת השפעה בלתי הוגנת

איסור הטעיה

אסור לעוסק לעשות דבר, במעשה או במחדל, העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה. העוסק מחויב לספק לצרכן טרם ביצוע העסקה כל מידע מהותי הנוגע לרכישת מוצר או שירות המוצעים לו.

איסור השפעה בלתי הוגנת

יש לאפשר לצרכן לקבל החלטה האם להתקשר בעסקה ללא הפעלת כל אמצעי שעלול לפגוע בחופש ההתקשרות. דוגמאות להשפעה בלתי הוגנת: הגבלת יכולתו של הצרכן לעזוב את מקום העסק, פניות חוזרות ונשנות לצרכן או לבני משפחתו, ניצול מוגבלות של הצרכן, ניצול העובדה כי הצרכן אינו מבין את השפה, נקיטת אמצעי הפחדה, סיפוק מוצר או שירות ללא בקשה מפורשת של הצרכן ועוד.

"עוקץ הפיננסים"

תופעת עוקץ הפיננסים היא דוגמה להטעיית צרכנים והשפעה בלתי הוגנת: גורמים שונים ("עוקצים") נותנים הבטחות לצרכנים לסיפוק שירותים מסוימים, ובתוך כך גובים מכל צרכן מאות ואלפי שקלים על פתיחת תיק, אך השירות המובטח אינו ניתן. במקרים אחרים יש הטעיה במחיר השירות או במהות השירות. התופעה שכיחה יותר בקרב צרכנים שאינם שולטים בשפה העברית.

מה ניתן לעשות במקרה של הפרת חוק הגנת הצרכן

אם נפגעו זכויותיכם כצרכנים או נחשפתם להפרת החוק תוכלו לפנות לרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן. הרשות מטפלת בין היתר במקרים הבאים: הטעיה, ניצול מצוקה והשפעה בלתי הוגנת, חיוב יתר או חיוב ללא הרשאה, הצגת מחיר וסימון מוצרים, אחריות ושירות, אי־קבלת מידע ומסמכים מחייבים וביטול עסקה. בסמכותה של הרשות להגנת הצרכן לאכוף את החוק – לחקור את המקרה, להטיל קנסות ובמקרה הצורך לערב את בית המשפט.

כמו כן אם העוסק מסרב להשיב את הכסף או לבטל את החיוב, באפשרותכם להגיש לבית משפט לתביעות קטנות תביעה לפיצוי עד לסך של 10,000 ₪ (בכפוף לשיקול דעת בית המשפט) ללא צורך בהוכחת נזק.

פרטי ההתקשרות של הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

- בטלפון: 073-3717777
- בפקס: 073-3717790
- בדואר לכתובת: בניין בית עופר, רח' נחום חפצדי 5 ירושלים 9548401
- הגשת תלונה מקוונת:
  https://www.gov.il/he/Departments/General/cpfta_file_a_complaint_1

פרטים נוספים על זכות ביטול עסקה אפשר למצוא בחוברת "צרכנות נבונה" שהפיק אגף מידע ופרסום במשרד העלייה והקליטה בשיתוף עם הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן. תוכלו לקבל את החוברת בשפות שונות בסניפי משרד העלייה והקליטה או לעיין בה באתר המשרד בקישור:
https://www.gov.il/he/Departments/General/consumerism

תושבים חוזרים

מיהו תושב חוזר

תושב חוזר הוא אזרח ישראלי שהיה תושב ישראל בעבר, שהה בחו"ל תקופה רצופה בת שנתיים לפחות לפני השיבה לישראל (אדם שביקר בארץ עד 4 חודשים בכל שנת היעדרות, השהייה בחו"ל תיחשב לו כרצופה) והוא בן 17 ומעלה בעת שובו לישראל.

תנאי נוסף: השהייה בחו"ל אינה לרגל שליחות (אלא אם עברו חמש שנים מתום השליחות): התושב החוזר או בן/בת הזוג או אחד מהוריו לא נשלח לחו"ל כדי להיות מועסק מטעם אחד הגורמים המפורטים להלן: מדינת ישראל, רשות מרשויות מדינת ישראל (כולל חברות ממשלתיות), ההסתדרות הציונית העולמית או רשות מרשויותיה, הסוכנות היהודית, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד, המגבית המאוחדת, הבונדס.

תושבים חוזרים זכאים לסיוע ממשרד העלייה והקליטה.

יזם עסקי יהיה זכאי לסיוע מאגף יזמות לאחר ששהה בחו"ל חמש שנים לפחות.

מדען חוזר יהיה זכאי לסיוע מהמרכז לקליטה במדע לאחר ששהה בחו"ל חמש שנים לפחות.

סיוע בשנית

אדם שהיה בעבר תושב חוזר יוכל לקבל את סיוע המשרד רק אם מתקיים בו **אחד** התנאים הבאים:

- לא קיבל בעבר סיוע כתושב חוזר ממשרד העלייה והקליטה.
- חלפו עשר שנים מאז קבלת הסיוע האחרון, ובתנאי שהתושב חוזר לאחר שהייה של לפחות שש שנים בחו"ל.

צעדים ראשונים

בחוץ לארץ

- **רישום** – יש למלא טופס תושב חוזר הנמצא באתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה (עד חצי שנה לפני החזרה / מדען חוזר עד שנה לפני החזרה). כתובת האתר:
https://www.gov.il/apps/moia/Returning/Forms/demographic.aspx

לחלופין ניתן להדפיס את טופס ההרשמה שבאתר, למלא ולשלוח בדואר או בפקס. פרטים באתר:
https://www.gov.il/he/service/application_for_recognition_as_returning_resident

לאחר כשבועיים תישלח לכם בדואר האלקטרוני תשובה – האם אתם זכאים למעמד תושב חוזר או לא. אם תקבלו אישור, האישור העקרוני תקף לחצי שנה וניתן להארכה על ידי פנייה לבתים הישראליים או למשרד העלייה והקליטה בציון מועד החזרה החדש.

- **פדיון תקופת ההמתנה לשירותים רפואיים** – אם אתם נדרשים לתקופת המתנה לקבלת שירותים רפואיים (פרטים בהמשך) ומעוניינים לפדות את תקופת ההמתנה, תוכלו לשלם מראש באתר האינטרנט של המוסד לביטוח הלאומי (ניתן לשלם גם בארץ).
- **הטבה בחברת אל־על** – אתם זכאים לשלוח מטען של 3 מזוודות לנפש (מעל גיל שנתיים) ברכישת כרטיס בכיוון אחד (יש להציג את האישור שקיבלתם בדואר האלקטרוני).
- **דרכון ישראלי בתוקף** – יש להסדיר דרכונים ישראליים בתוקף ודרכונים ישראליים לילדים שנולדו בחו"ל. (יש להביא תעודות לידה ותעודות נישואין מאומתות בחותמת "אפוסטיל").
- **הורה המגיע עם ילדיו ללא ההורה השני** (פרודים, גרושים או בן/בת זוג השב לישראל לפני בן/בת הזוג השני – החוזרים עם ילדיהם) – ההורה החוזר חייב להמציא תצהיר של ההורה הנוסף שנשאר בחו"ל (תצהיר נוטריוני או תצהיר בפני הקונסול הישראלי) שלפיו הוא מסכים להחזקת הילדים על ידי בן/בת הזוג בישראל, או פסק דין מבית משפט המעיד שהילדים ששבו עימו הם בחזקתו החוקית הבלעדית ושהוא רשאי להביאם עימו לישראל למגורי קבע.
- **רישום ילדים למוסדות חינוך** – הרישום למעונות יום ומשפחתונים נעשה באתר משרד הכלכלה והתעשייה; לגנים ולבתי ספר – במחלקות החינוך של הרשות המקומית (גם באתר האינטרנט של הרשות). ראו פרטים נוספים לעיל, בפרק "צעדים ראשונים".

לאחר החזרה לארץ

- **הגעה ללשכת משרד העלייה והקליטה** לאחר קביעת תור. שני בני הזוג צריכים להגיע עם תעודות זהות מעודכנות ואישור פרטי חשבון בנק משותף לצורך קבלת תעודת תושב חוזר והסבר על זכאויות משרד העלייה והקליטה.
- **רישום לקופת חולים** – מי ששהה בחו"ל פחות מחמש שנים – במוסד לביטוח לאומי; מי ששהה בחו"ל מעל חמש שנים – במרחב של משרד העלייה והקליטה.
- **תעודת זהות** – הוצאת תעודת זהות מעודכנת ועדכון כתובות ופרטים אישיים ברשות האוכלוסין וההגירה.
- **חשבון בנק** – יש לפתוח חשבון בנק ולקבל אישור על פתיחת חשבון.
- **ייעוץ והכוון תעסוקתי –** יש להתייצב במרחב הקרוב של משרד העלייה והקליטה (רצוי לתאם ביקור מראש).

- **ביטוח לאומי** – יש לגשת למוסד לביטוח לאומי כדי להסדיר מעמד וזכאות.

באתר משרד העלייה והקליטה מופיעה רשימת הפעולות שיש לבצע מרגע ההחלטה לחזור ארצה ועד להתארגנות בארץ. כתובת האתר:
https://www.gov.il/he/Departments/General/returning_residents_checklist

זכויות תושבים חוזרים

מדינת ישראל משקיעה מאמצים מרובים כדי לסייע לכל אזרחיה החיים בתפוצות לחזור ארצה ולהתאקלם בה בצורה מיטבית. משרד העלייה והקליטה מעמיד לרשות התושבים החוזרים סיוע רחב והטבות מגוונות לביסוס התאקלמותם מחדש בישראל.

סיוע בתחומים מסוימים ניתן לאחר שהייה של לפחות שנתיים בחו"ל, וסיוע בתחומים אחרים ניתן לאחר שהיה של לפחות 5 שנים בחו"ל.

להלן רשימה כללית של זכויות תושבים חוזרים. כל הזכויות כפופות לתנאי זכאות.

סיוע לתושבים חוזרים לאחר שהייה של לפחות שנתיים בחו"ל:

- הבטחת הכנסה / דמי קיום.
- הקלות במכס.

סיוע נוסף לתושבים חוזרים לאחר שהייה של לפחות 5 שנים בחו"ל:

- הכשרה מקצועית.
- הכוון תעסוקתי.
- סיוע לבעלי מקצועות רישוי, לאומנים ולספורטאים.
- הלוואות ליזמים.
- סיוע למדענים ולחוקרים.
- קידום העסקה (סיוע למעסיק אשר יתחייב להעסיק תושב חוזר במשך שנה לפחות).
- ייעוץ תעסוקתי־פסיכולוגי וייעוץ עסקי.
- סל"ע – סדנאות לחיפוש עבודה.
- סיוע במציאת עבודה.
- קרן מנהל מחוז – מענק.
- מוקד מידע עסקי לייעוץ בנושאי מס (טלפון: 8115* ומחו"ל: 972-3-5117115).

- לימודים לילדים: תגבור לימודי לילדים בבתי ספר במהלך השנתיים הראשונות: תוכניות יע"ל ופל"א, הקלות בבחינות הבגרות, סיוע במימון מעונות יום ומשפחתונים במהלך השנה הראשונה.
- חיילים: תושב חוזר שהוכר על ידי צה"ל כחייל בודד ומקבל סיוע מצה"ל כחייל בודד, או חייל נשוי המקבל סיוע תשמ"ש מצה"ל, יהיה זכאי למענק כספי ממשרד העלייה והקליטה.

לשוהים מעל 6 או 10 שנים יינתנו גם הקלות במס הכנסה.

באתר משרד העלייה והקליטה מופיע פירוט ההטבות הניתנות לתושבים חוזרים זכאים:
https://www.gov.il/he/departments/general/returning_residents_eligibility_map

למידע נוסף היכנסו לאתר משרד העלייה והקליטה בכתובת:
https://www.gov.il/he/departments/topics/returning_residents/govil-landing-page

להתקשרות מחו"ל למרכז המידע של משרד העלייה והקליטה:

טלפון: 972-3-9733333

פקס: 972-72-3229697

תקופת המתנה לקבלת שירותים רפואיים

תושבי ישראל ששהו בחו"ל 18 חודשים רצופים או יותר ולא שילמו דמי ביטוח בריאות עבור תקופה של 12 חודשים לפחות, וכן מי שחדל להיות תושב ישראל, יהיו זכאים לשירותי בריאות בישראל רק לאחר תקופת המתנה של עד 6 חודשים (תלוי בתקופת ההיעדרות). שימו לב: גם בתקופת ההמתנה עליכם לשלם דמי ביטוח בריאות. לחלופין, יכולים התושבים החוזרים לפדות את תקופת ההמתנה באמצעות תשלום מיוחד למוסד לביטוח לאומי.

ביצוע התשלום אפשרי גם בזמן השהייה בחו"ל, 6 חודשים לפני החזרה לארץ, כך שעם ההגעה ארצה תמומש הזכאות לשירותי הבריאות (ובתנאי שהוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי).

פרטים נוספים ניתן למצוא באתר משרד העלייה והקליטה:
https://www.gov.il/he/departments/guides/returning_residents_about_health

ובאתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il

הבית הישראלי

משרד העלייה והקליטה מפעיל באמצעות השגרירויות והקונסוליות בחו"ל 15 "בתים ישראליים" ברחבי העולם. "הבית הישראלי" הוא מיזם ייחודי לשמירת הקשר עם הישראלים החיים מחוץ לישראל. הבית משמש מקום מפגש לישראלים השוהים בחו"ל וייעודו העיקרי – לספק ייעוץ והכוונה למתעניינים באפשרויות השיבה לישראל ולהעניק ליווי וייעוץ אישי בתכנון החזרה ארצה.

ב"בית הישראלי" תוכלו לקבל: מידע על הזכויות של תושבים חוזרים, סיוע במילוי טופס ההרשמה, הכוונה וליווי לכל אורך התהליך.

לפרטים נוספים היכנסו לקישור:
https://www.gov.il/he/Departments/General/returning_residents_the_israeli_house

רישיון נהיגה

המרת רישיון נהיגה זר לרישיון ישראלי

עולים חדשים רשאים לנהוג בישראל עם רישיון הנהיגה זר בתוקף **במשך שנה** מיום הכניסה לישראל, ברכב המתאים לדרגת הרישיון, ובתנאי שהגיעו לגיל הנדרש לקבלת רישיון. כדי לנהוג לאחר שנה יש להמיר את הרישיון הזר ברישיון ישראלי.

תנאים להמרת הרישיון

- יש לבצע את ההמרה תוך 5 שנים מיום קבלת תעודת עולה.

שימו לב, עולה רשאי להמיר את הרישיון הזר רק אם הוא הונפק לפני קבלת מעמד עולה ולפני הכניסה לארץ.

- נדרש ותק של 5 שנים ברישיון הנהיגה הזר ממדינת המוצא טרם קבלת מעמד עולה.
- יש לתרגם את הרישיון מכל שפה זרה מלבד אנגלית על ידי עורך דין נוטריון דובר השפה ולהחתים נוטריון.
- יש להיות נוכחים בעת בקשת השירות.

הליך ההמרה

1. מילוי טופס מקוון להוצאת רישיון נהיגה. קישור לטופס:

   https://govforms.gov.il/mw/forms/RishumTheory@mot.gov.il

2. הפקת תמונה. יש להגיע לאחת מתחנות הצילום המורשות לצורך הנפקת תמונה לרישיון הנהיגה. למידע על תחנות הצילום הפזורות ברחבי הארץ ניתן להיכנס לאתר בכתובת:

   https://www.gov.il/he/service/drivers_license_photo_stations

   או להתקשר למוקד משרד התחבורה.

   בכל התחנות הקיימות ברחבי הארץ ישנה גישה מלאה לנכים.

3. התייצבות אישית במשרד הרישוי. יש לזמן תור מראש באמצעות אתר GoVisit או בטלפון למוקד 5678*. יש להציג תעודת עולה ורישיון נהיגה בתוקף ממדינת המוצא בעל ותק של 5 שנים לפחות. יש להציג מסמכים מקוריים בלבד. במשרד הרישוי תקבלו רישיון נהיגה זמני.

שימו לב! שירות המרת רישיונות נהיגה ניתן רק בחלק מהסניפים ורק בחלק מימות השבוע. יש להיכנס לאתר משרד התחבורה או להתקשר למוקד כדי לקבל מידע על הסניפים הנותנים את השירות ועל שעות קבלת הקהל.

4. תשלום אגרה. ניתן לשלם באופן מקוון באתר שירות התשלומים הממשלתי באמצעות כרטיס אשראי, בעמדות השירות העצמי, בסניפי דואר ישראל או סניפי הבנקים או באמצעות המוקד הטלפוני 5678*. מי שאין ברשותו כרטיס אשראי ישראלי יכול לשלם את אגרת הרישיון רק בדואר ישראל.

לאחר תשלום האגרה יישלח אליכם הרישיון הקבוע בדואר לכתובת הרשומה ברשות האוכלוסין וההגירה.

לתשומת ליבכם, אם אין ברשותכם ותק של 5 שנים בנהיגה טרם קבלת מעמד עולה, עליכם לבצע את המרת הרישיון בכפוף למעבר מבחן נהיגה מעשי.

אם אין ברשותכם ותק של שנתיים טרם קבלת מעמד עולה, נא לפנות למשרד הרישוי לבדיקת זכאות.

שימו לב! המידע לקוח מאתר משרד התחבורה והוא עשוי להשתנות מעת לעת. לקבלת מידע עדכני ומורחב יש לפנות למוקד הארצי של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים שמספרו 5678* או להיכנס לאתר בכתובת: https://www.gov.il/he/service/convert_driving_license

בכל מקרה בעל הרישיון חייב להרכיב משקפיים או עדשות מגע אם הוא זקוק לכך ולדווח לרשות הרישוי על כל בעיה רפואית שעלולה לפגוע בכושר הנהיגה שלו.

הנחיות אלו תקפות לנהגים המחזיקים ברישיון נהיגה זר לרכב פרטי, אופנוע או טרקטור בלבד. עולה בעל רישיון נהיגה זר לרכב משא או לרכב ציבורי (אוטובוס, מונית) המבקש להוציא רישיון נהיגה ישראלי דומה, חייב להציג רישיון נהיגה מתאים מארץ המוצא. על העולה לעבור קורסים ומבחנים שונים, בהתאם לדרגת הרישיון המבוקשת, כתנאי להמרת הרישיון.

הוצאת רישיון נהיגה בישראל

עולים ותושבים חוזרים ללא רישיון נהיגה יכולים להוציא רישיון בדיוק כמו כל אזרח אחר שהגיע לגיל המותר לנהיגה (גיל מינימלי לקבלת רישיון נהיגה דרגה B – 16 שנים ו-9 חודשים).

לשם הוצאת הרישיון יש לגשת למבחן עיוני (תאוריה) ולמבחן מעשי (טסט).

ניתן להתכונן למבחן התאוריה באופן עצמאי.

שימו לב! יש אפשרות לגשת למבחן בשפות: עברית, ערבית, אנגלית, אמהרית, צרפתית, ספרדית ורוסית. עולים חדשים הנמצאים עד 3 שנים בארץ שאין מבחנים מתורגמים ומודפסים בשפת אימם יכולים להיבחן בעל פה.

תוצאות מבחן התאוריה תקפות ל-3 שנים.

לפני שניגשים למבחן המעשי, נדרשים מינימום 28 שיעורי נהיגה אצל מורה נהיגה מורשה באחד מבתי הספר לנהיגה. המבחן הוא בנסיעה באותו הרכב שבו נהגתם בשיעורים. המבחן מוסרט במצלמה ונשמר. ברוב המקרים תוצאת המבחן מתקבלת תוך 24 שעות על ידי מסרון לטלפון הנייד.

אדם שלא הצליח לעבור את המבחן המעשי יכול לנסות לעבור אותו שוב.

מידע לגבי תהליך הוצאת רישיון נהיגה ניתן למצוא באתר משרד התחבורה:

https://www.gov.il/he/service/apply_for_new_driver_drivers_license

למידע כללי על תחבורה בישראל ניתן להיכנס לאתר משרד התחבורה והבטיחות בדרכים בכתובת: https://www.gov.il/he/Departments/ministry_of_transport_and_road_safety או להתקשר למוקד 5678* ומחו"ל: +972-3-9695678. מידע בשפות ניתן למצוא בחוברת של אגף מידע ופרסום במשרד העלייה והקליטה – "תחבורה בישראל".

גיור

הגיור הממלכתי בישראל

"נתיב – המרכז הלאומי לזהות וגיור" הוא הגוף האחראי על הגיור הממלכתי בישראל. בשיתוף עם הסוכנות היהודית הם מסייעים למי שמעוניין לעבור הליך גיור ממלכתי רשמי וללא תשלום. באמצעות הגיור ניתן להצטרף לעם היהודי ולהשתלב בחברה הישראלית.

הליך הגיור כולל שני חלקים מרכזיים:

1. קורס הכנה לגיור, הכולל לימודי יהדות מקיפים ועשירים. הקורס מתקיים ברחבי הארץ, במתכונת של פעם או פעמיים בשבוע בשעות הערב, לתקופה של כעשרה חודשים עד שנה, ובמספר שפות.
2. התייצבות לפני בית דין מיוחד לגיור, הכולל שלושה דיינים מטעם הרבנות הראשית לישראל. הדיינים שואלים שאלות שונות שנועדו לעמוד על מידת הנכונות והרצינות להצטרף לעם היהודי. אם התהליך עובר בהצלחה המתגיירים ממשיכים להשלמת תהליך הגיור.

הקורס מיועד לאזרחי ישראל ולתושבי קבע.

ליצירת קשר והרשמה – טלפון: 1800-210-558

אתר אינטרנט: http://nativhagiur.org.il

מסלול גיור לחיילים המשרתים בצה"ל ולמתנדבי השירות הלאומי

בצה"ל קיים מסלול "נתיב" המאפשר למשרתים שאינם מוגדרים כיהודים לקחת פסק זמן לבירור זהותם ומקומם בחברה הישראלית־יהודית ולאפשר לכל מי שמעוניין לעבור הליך גיור מעמיק ומשמעותי כבר בתוך השירות הצבאי. המסלול מתחיל בקורס המתמקד בבירור וחיזוק הזהות הישראלית־יהודית־ציונית. לקורס שני מסלולים אפשריים: מסלול "סגור" – בתנאי פנימייה, ומסלול "פתוח" ללא לינה, לחיילים עם הקלות בתנאי השירות. לאחר הקורס המעוניינים להתגייר ממשיכים לשני סמינרי גיור ובסיומם ניגשים החיילים לבית דין צבאי לגיור.

מסלול גיור מיוחד לסטודנטים

ארגון "נתיב" מפעיל מסלול גיור מיוחד המותאם לקהל הסטודנטים תוך התחשבות במגבלות הזמן ועומס הלימודים, עם ליווי אישי לאורך כל הדרך. השירות מוענק לאזרחי מדינת ישראל.

פניות ותלונות למשרד העלייה והקליטה

היחידה לפניות ולתלונות הציבור במשרד העלייה והקליטה נותנת מענה בכל הנושאים הקשורים לפעילות המשרד, שבמסגרת סמכויותיה.

להלן מספר דרכים להגשת פנייה או תלונה. שפות מענה: עברית, רוסית, אנגלית, צרפתית, ספרדית ואמהרית.

בטופס מקוון באתר המשרד בקישור:
https://www.gov.il/he/service/moia-public-inquiries

בכתב לכתובת: היחידה לפניות ולתלונות הציבור, משרד העלייה והקליטה, רח' קפלן 2, ירושלים

בפקס: 1032793-370

בדואר אלקטרוני: pniotzibur@moia.gov.il

בדואר אלקטרוני המכוון את הפונה לטופס הגשת פנייה או תלונה מקוונת באתר המשרד: info@moia.gov.il

מוקד מידע וסיוע טלפוני: 2994*, 03-9733333

פנייה על פי חוק חופש המידע

חוק חופש המידע קובע כי לכל אזרח ותושב יש זכות לפנות לכל רשות ציבורית שעליה חל החוק ולבקש מידע (כל מידע שנמצא אצל הרשות ויש לו ביטוי מוחשי – כתוב, מודפס, מצולם וכדומה) בלי חובה להסביר מדוע המידע מבוקש. על פי החוק הרשות חייבת למסור את המידע. אולם החוק קובע גם מקרים חריגים שבהם הרשות איננה חייבת למסור את המידע כמו למשל כשמסירת המידע עשויה לפגוע בביטחון המדינה או בפרטיות. בכל מקרה של סירוב למסור את המידע, הרשות חייבת להסביר בכתב את הסיבה לסירוב. את בקשת המידע יש להגיש לממונה על העמדת מידע לציבור.

הממונה על העמדת מידע לציבור במשרד העלייה והקליטה: יוליה אוספובט-גורביץ

טלפון: 073-3972127

פקס: 073-3972301

דואר אלקטרוני: hmeida@moia.gov.il

מידע על יישום החוק באתר האינטרנט של המשרד:
https://www.gov.il/he/Departments/Units/freedomof_information_maya

הגשת בקשה למידע מגופים ממשלתיים נוספים בקישור:
https://foi.gov.il/he/inforequest

תלונות למשרד מבקר המדינה על גופים ציבוריים

על פי החוק כל אזרח רשאי להתלונן לפני נציב תלונות הציבור על מעשה או על מחדל שנעשה בניגוד לחוק או ללא סמכות או על מעשה שיש בו אי־צדק בולט.

נציב תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה מקבל תלונות נגד משרדי ממשלה, רשויות מקומיות ומוסדות ציבור.

ניתן להתלונן בתוך שנה מיום המעשה או מיום היוודע המעשה הפוגע למתלונן. הנציב יבדוק את התלונה וימסור את תוצאות הבדיקה לנשוא התלונה. בסמכות הנציב להצביע על צורך בתיקון הליקוי.

פנייה או תלונה בטופס מקוון בקישור:
https://www.mevaker.gov.il/he/Ombudsman/Pages/ComplaintForm.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1

תלונה בכתב יש לשלוח לכתובת: נציב תלונות הציבור, רח' מבקר המדינה 2, ת"ד 1081, ירושלים 9101001.

תלונה בפקס: 02-6529322

תלונה בדואר אלקטרוני: ombudsman@mevaker.gov.il

תלונה בעל פה: ניתן לפנות לאחת הלשכות של נציב תלונות הציבור. הכתובות ומספרי הטלפון מופיעים בסוף החוברת.

נוסף על כך בכל משרדי הממשלה ומוסדות הציבור קיימת מחלקה או בעל תפקיד המטפל בתלונות ובפניות ציבור.

נספח – סוגי מעמד וזכאות

משרד העלייה והקליטה וגופים נוספים מסייעים לעולים בהתאם למעמד שלהם: מעמד עולה, אזרח עולה, קטין חוזר, תושב חוזר וכד'; בהתאם להרכב המשפחתי – יחיד, משפחת עולים, משפחת עולים מעורבת, משפחת עולים חד־הורית וכד'; ובהתאם לגיל – קטין, בוגר או קשיש. בנספח זה מובא מידע כללי על סוגי המעמד השונים ועל הזכאויות של כל אחד ממשרד העלייה והקליטה.

בעת הגעתכם למשרד העלייה והקליטה לצורך בדיקת זכאות לסיוע עליכם להביא עימכם תעודת זהות, דרכון ומסמכים נוספים. לפרטים ולהכוונה התקשרו למרכז המידע הטלפוני: 2994* או 03-9733333 או היכנסו לאתר האינטרנט: www.klita.gov.il

הליך העלייה

הכנה לעלייה בחו"ל וקבלת אשרת עלייה

על המבקש לעלות לישראל ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה הוא מתגורר. במדינה שאין לסוכנות היהודית נציגות, יש ליצור קשר עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל בטלפון או דרך האינטרנט. בכל מקרה יידרש המבקש להמציא מסמכים אישיים שונים הנחוצים לצורך בדיקת זכאותו. בתום תהליך בדיקת הזכאות לעלייה ממליצה הסוכנות היהודית לקונסוליה הישראלית על הענקת אשרת עלייה. על סמך האשרה בעת הכניסה לישראל מקבל האדם תעודה המאשרת את מעמדו (תעודת עולה/זכאות). מספר הטלפון של המרכז הגלובלי להתקשרות מישראל: 1-800-228-055, להתקשרות מחו"ל: 972-2-6367701. ממדינות רבות ניתן להתקשר ללא תשלום. רשימת הטלפונים מופיעה באתר בקישור:
https://archive.jewishagency.org/he/aliyah/program/5421

לתשומת ליבכם, במדינות ברית המועצות לשעבר הממונה על בדיקת זכאות עלייה ומתן האשרה הוא "נתיב" (לשכת הקשר). במדינות צפון אמריקה יש לפנות לארגון "נפש בנפש".

שימו לב! מידע וסיוע לעלייה ניתן לקבל עוד בחו"ל מהסוכנות היהודית, אך הקביעה הסופית של המעמד מתבצעת בארץ במרחבי משרד העלייה והקליטה.

עולה

עולה הוא מי שעלה לישראל בגיל 17 ומעלה (למעט מי שנכלל בהגדרת בן עולה בוגר – ראו להלן) וקיבל מעמד "עולה" מרשות האוכלוסין וההגירה על פי חוק

השבות. חוק השבות קובע שכל יהודי, בן זוגו, ילדיו, נכדיו ובני זוגם זכאים לעלות לישראל (פרט למספר חריגים המפורטים בחוק השבות).

הזכאות

עולה מקבל תעודת עולה ועשוי להיות זכאי לסיוע בכל תחומי הסיוע של משרד העלייה והקליטה: סל קליטה, דיור, תעסוקה, אולפן עברית, קליטה במדע, יזמות, מנהל הסטודנטים, רווחה וסיוע לחיילים עולים.

קביעת הזכאות לסיוע כעולה

מכיוון שהסיוע שמעניק משרד העלייה והקליטה נועד לעזור לכם בתקופה הראשונה לקליטתכם בישראל, זכאותכם לסיוע מושפעת ממשך שהייתכם בישראל, כתיירים או כתושבים ארעיים, במהלך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה:

- מי ששהה בישראל תקופה רצופה או מצטברת שאינה עולה על 3 שנים (מי שעבר גיור בארץ – עד 5 שנים), יקבל סיוע מלא כעולה.

  הזכאות לסל קליטה: סל הקליטה מיועד לעולה בעל זכאות מלאה שהגיע זה עתה לישראל. מי ששהה בארץ יותר מ-24 חודשים (מי שעבר גיור בארץ – יותר מ-30 חודשים) ברציפות או במצטבר במהלך 3 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה, אינו זכאי לסיוע בסל קליטה.

- מי ששהה בישראל תקופה רצופה או מצטברת של 3-5 שנים, יקבל סיוע חלקי כעולה למשך שנה אחת, וסיוע בדיור למשך 3 שנים. הוא אינו זכאי לסל קליטה (סעיף זה אינו רלוונטי למי שעבר גיור בארץ).

- מי ששהה בישראל יותר מ-5 שנים בתוך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה, אינו זכאי לתעודת עולה ואינו זכאי לסיוע כעולה ממשרד העלייה והקליטה.

  שהייה שהסתיימה 7 שנים ויותר קודם למועד קבלת מעמד עולה אינה נלקחת בחשבון לצורך קביעת הזכאות.

על אף האמור, מי שמרכז חייו היה בישראל, גם אם היה זה קודם ל-7 השנים האחרונות, לא יהיה זכאי לתעודה ולסיוע כעולה.

שימו לב! כללים אלה אינם חלים על הקלות במיסי ייבוא. לפרטים עיינו בפרק הקלות במכס או בררו באתר האינטרנט של אגף המכס.

תקופות שהייה בישראל שאינן נמנות לצורך קביעת הזכאות לסיוע

- שהייה בתקופה רצופה או מצטברת הפחותה מ-4 חודשים בכל שנה קלנדרית.

- שהייה כדיפלומט של מדינה אחרת לא תימנה אם לא היה עולה מעודו. (סעיף זה מתייחס גם לבני זוג וגם לילדים ששהו בישראל עם הוריהם הדיפלומטים עד גיל 21).
- מי שהיה בישראל ללא הוריו במסגרת המכון למדריכי חו"ל של הסוכנות היהודית.
- מי שהיה בישראל בשירות מח"ל או במסלול מח"ל של בני ישיבות ההסדר (התוכנית היא בת 21 חודש), ובלבד שהמציא אישור מהסוכנות היהודית על לימודים במסגרת המכון למדריכי חו"ל או אישור מצה"ל על שירות מח"ל או אישור על שירות מסלול מח"ל לבני ישיבות ההסדר מאיגוד ישיבות ה"הסדר".
- שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי .
- שנת שירות (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון).
- מכינה קדם־צבאית (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון או אישור סיום ממכינה מוכרת).
- שנת שירות אחת בצבא קבע ובתנאי שהיא בהמשך לשירות הסדיר.
- מי שהיה בישראל במסגרת תוכנית מסע (התוכנית היא בת 4 חודשים עד 12 חודשים) והמציא אישור על היותו בוגר תוכנית מסע ממנהלת הפרויקט.
- מי ששהה בישראל ללימודיים אקדמאיים באחד מהמוסדות המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה (עד למקסימום של 4 שנים).

אזרח עולה

אזרח עולה הוא מי שנולד בחו"ל להורה אזרח ישראלי ונכנס לישראל ובעת כניסתו לישראל היה זכאי למעמד עולה לפי חוק השבות אלמלא היה זכאי לאזרחות ישראלית.

חריגים

- העונה על ההגדרה הנ"ל ושב לישראל עם הוריו הישראלים וגילו פחות מ-17 שנים אינו אזרח עולה.
- העונה על ההגדרה הנ"ל ששהה בישראל תקופה העולה על 4 שנים, שהייה שהסתיימה 7 שנים ויותר קודם למועד קבלת מעמד הזכאות, אינו אזרח עולה וזכאותו תיבדק לפי נוהל קטין חוזר.
- אזרח עולה שגילו ביום קבלת המעמד 14-17 שנים והוריו אינם חיים בישראל, דינו כדין עולה קטין.
- אזרח עולה רווק, שגילו ביום קבלת המעמד 14-21, שנכנס לישראל עם הורה שקיבל מעמד עולה או תוך שנה אחרי או תוך שנה לפני שההורה קיבל

מעמד עולה, ולהורה זכאות כלשהי לסיוע המשרד – יחשב בן עולה קטין או בן עולה בוגר בהתאם לגילו.

שימו לב! הטיפול באזרח עולה טרום עלייה זהה לטיפול בעולה. לפיכך מומלץ ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה אתם מתגוררים. במדינה שבה אין נציגות, יש ליצור קשר עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל ולהמציא את המסמכים הדרושים.

שהייה בישראל שאינה משפיעה על תקופת הזכאות לסיוע

- ביקורים לתקופה של פחות מ-4 חודשים בשנה קלנדרית.
- שהייה בישראל כדיפלומט של מדינה אחרת לא תימנה אם לא הנפיק תעודת זהות.
- שהייה בישראל ללא הורים במסגרת המכון למדריכי חו"ל של המחלקה לחינוך בסוכנות היהודית, בשירות מח"ל או במסלול של בני ישיבות ההסדר (התוכנית היא בת 21 חודש).
- שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי או שנת שירות אחת בצבא קבע ובתנאי שהיא בהמשך לשירות הסדיר.
- שהייה בישראל במסגרת תוכנית מסע.
- שנת שירות (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני־חברתי במשרד הביטחון).
- מכינה קדם־צבאית (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני־חברתי במשרד הביטחון או אישור סיום ממכינה מוכרת).
- שהייה בישראל עד 4 חודשים לפני תקופת השירות הצבאי ועד חודשיים לאחריו.

הזכאות

אזרח עולה מקבל תעודת זכאות וזכאי לסיוע כעולה.

הקביעה אם הוא זכאי לסיוע מלא, חלקי או לא זכאי לסיוע נקבעת על פי הקריטריונים האמורים לגבי עולה, ראו לעיל.

שימו לב! קביעת המעמד כאזרח עולה היא לעניין סיוע משרד העלייה והקליטה בלבד. לעניין סיוע הניתן על ידי משרדים אחרים, הכללים שונים מאלו של משרד העלייה והקליטה. לקבלת מידע על זכויותיכם יש לפנות ישירות לגופים הרלוונטיים.

תושב חוזר

תושב חוזר הוא תושב ישראלי בעל אזרחות ישראלית ששהה בחו"ל במשך שנתיים לפחות וחלים עליו כל התנאים המפורטים לעיל בפרק "תושבים חוזרים".

הזכאות

תושב חוזר זכאי לאישור תושב חוזר ולסיוע על פי המפורט לעיל בפרק "תושבים חוזרים".

בן עולה

בן עולה הוא רווק שקיבל מעמד עולה (עולה או אזרח עולה) יחד עם הוריו או תוך שנה לפני הוריו או תוך שנה אחרי הוריו.

בן עולה בוגר – מי שקיבל מעמד בין גיל 17 ל-21.

בן עולה קטין – מי שקיבל מעמד לפני שמלאו לו 17 שנים.

הזכאות

בן עולה אינו זכאי לתעודת עולה נפרדת. הוא נכלל בתעודת העולה המשפחתית. הוא זכאי לסיוע כעולה, פרט לסיוע בדיור שהוא אינו זכאי לו בנפרד ממשפחתו אלא יחד עם משפחתו. בן עולה קטין אינו זכאי גם לסיוע בתחום קליטה במדע.

עולה קטין

עולה קטין הוא בעל מעמד עולה (עולה או אזרח עולה) שעלה לישראל בלי הוריו לאחר שמלאו לו 14 שנה ולפני שמלאו לו 17 שנה.

הזכאות

בעל מעמד עולה קטין מקבל תעודת עולה וזכאי לסיוע כעלה מלבד בתחום קליטה במדע.

קטין חוזר

קטין חוזר הוא מי שעזב את ישראל לפני היותו בן 14 שנים בלוויית הורה, או הצטרף להורה שהתגורר מחוץ לישראל ושב לישראל לישיבה של קבע בהיותו בן 17 ומעלה, לאחר שהייה בחו"ל של 4 שנים לפחות, ובעת שובו לישראל היה זכאי למעמד עולה לפי חוק השבות אלמלא היה אזרח ישראלי, והוא עונה על כל התנאים המפורטים להלן.

חריגים

- רווק שרשום בתעודת העולה/זכאות של הוריו, שגילו בין 17 ל-21 שנים ושב לישראל ביחד עם הוריו, או תוך שנה לפני שהוריו שבו לישראל, או תוך שנה לאחר שהוריו שבו לישראל, ולהוריו זכאות כלשהי לסיוע המשרד, אינו קטין חוזר.
- מי שחלה עליו ההגדרה שלעיל והוריו הצהירו בפני בית משפט שהם מוותרים על יתרת זכאותם כעולים, ייחשב קטין חוזר. הורים שוויתרו על יתרת תקופת זכאותם כאמור עשויים להיות מוכרים כתושבים חוזרים אם הם עונים על כל תנאי הזכאות לקבלת מעמד כתושב חוזר.
- על אף האמור, במקרה של משפחת עולים חד־הורית עם ילד אחד בלבד שקיבלה משכנתה, לא תינתן הזכאות כקטין חוזר לילד, למעט מי שהתייתם מההורה הרשום בתעודת העולה.

תנאים להכרה כקטין חוזר

1. הוא והוריו שהו לפחות 4 שנים רצופות מחוץ לישראל.

תקופות שהייה בישראל שאינן משפיעות על קבלת הסיוע

- ביקורים שלו או של הוריו לתקופה של עד 4 חודשים רצופים או מצטברים בשנה קלנדרית. מי ששירת בצה"ל בשירות סדיר (וכן שנת שירות אחת בצבא קבע, בתנאי שהיא בהמשך לשירות הסדיר) או בשירות לאומי ושהה בישראל לפני השירות או לאחריו עד 4 חודשים ולא מימש כל סיוע הניתן על פי נוהלי המשרד.
- קטין חוזר ששרת בצה"ל בשירות סדיר או בשירות לאומי ושהה בישראל לפני ואחרי תקופת השירות בצה"ל בסה"כ עד 4 חודשים, לא תיחשב תקופת שהייה זו כשיבה לישראל.
- שהייה בישראל לתקופה של עד 12 חודשים רצופים (למעט יציאות לחו"ל עד 4 חודשים ברציפות או במצטבר), כאשר מתוכם היה 4 חודשים בלימודים באולפן או לפחות 6 חודשי התנדבות בקיבוץ או 6 חודשי לימודים באחת מהמסגרת המפורטות להלן (סעיף זה אינו חל על מי ששב לישראל עם הורה וגילו צעיר מגיל 17):
  - בית ספר יסודי, בית ספר תיכון, מכללה, מוסד להשכלה גבוהה.
  - ישיבה, מוסדות ללימודי יהדות.
  - מכון למדריכי חו"ל.
  - תוכניות לימודים או תוכניות קדם־צבאיות, הסוכנות היהודית ותנועות הנוער.
  - מכינה קדם צבאית (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני־חברתי במשרד הביטחון או אישור סיום ממכינה מוכרת).

- שנת שירות (בכפוף להמצאת אישור מהאגף הביטחוני־חברתי במשרד הביטחון).
- בוגר תוכנית מסע של משרד ראש הממשלה והסוכנות היהודית (בכפוף להמצאת אישור ממנהלת מסע), גם אם בעבר היה או בעתיד יהיה באחת התוכניות המצוינות מעלה.
- התמחות (סטאז') בתחום המקצועי במוסד ישראלי או אצל מעסיק ישראלי.

כל זאת בתנאי שסך כל תקופת שהייתו בחו"ל לפני ואחרי תקופת לימודים זו היא לפחות 48 חודשים.

2. אף אחד מהוריו לא היה מועסק בחו"ל על ידי אחד מהגורמים המפורטים להלן ולא ייצג גוף ישראלי בחו"ל, אלא אם עברו 5 שנים מתום העסקתו ועד שובו ארצה: מדינת ישראל, רשות מרשויות מדינת ישראל כולל חברות ממשלתיות, ההסתדרות הציונית העולמית או רשות מרשויותיה, הסוכנות היהודית, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד, המגבית המאוחדת, הבונדס.

כמו כן אף אחד מהוריו לא היה מועסק בחו"ל על ידי מעסיק ישראלי פרטי או ציבורי, לרבות גוף הרשום מחוץ לישראל, המתקיימים בו אחד מאלה: השליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל או שמו כשם תאגיד שרישומו הראשון היה בישראל, אלא אם עברו 5 שנים מתום העסקתו ועד שובו ארצה. תנאי זה אינו חל על קטין חוזר ששהה בחו"ל מעל 10 שנים או מי שהתגייס לצה"ל/שירות לאומי בתוך שנה מיום כניסתו האחרונה לישראל ותאריך זכאותו כקטין חוזר יחול מיום גיוסו לצה"ל או כניסתו לשירות לאומי. לא ייחשב קטין חוזר מי שאחד מהוריו עבד בחו"ל בחברה הנושאת שם זהה (או זהה בעיקרו) לשם החברה שבה עבד בישראל.

שימו לב! הטיפול בקטין חוזר טרום עלייה זהה לטיפול בעולה. לפיכך מומלץ ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה אתם מתגוררים, ובמדינה שבה אין נציגות – עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל ולהמציא את המסמכים הדרושים.

הזכאות

קטין חוזר מקבל תעודת זכאות וזכאי לסיוע כעולה.

משפחת עולים

משפחת עולים היא משפחה שבה כל בני המשפחה הם בעלי מעמד עולה או זכאות כעולה.

משפחת עולים מעורבת

עולה/קטין חוזר/אזרח עולה הנשוי לישראלי ותיק, ולו לפחות ילד אחד שנולד בחו"ל, וחלים עליו **אחד** משני התנאים המפורטים להלן, יהיה זכאי כמשפחת עולים:

- תאריך לידתו של הילד קודם לתאריך קבלת מעמד עולה של ההורה הזכאי.
- תאריך לידתו של הילד בחו"ל חל אחרי תאריך קבלת מעמד עולה של ההורה הזכאי, וחלפה שנה לפחות מאז ששני בני הזוג יצאו מן הארץ.

הזכאות

משפחת עולים מעורבת מקבלת תעודת עולה/תעודת זכאות. התעודה תירשם על שם העולה/קטין חוזר/אזרח עולה שהוא נשוי לישראלי ותיק ותכלול את הילדים.

משפחת עולים מעורבת מקבלת סיוע משפחתי כמשפחת עולים בדיור ובסל קליטה. בשאר תחומי הסיוע מקבל כל אחד מבני הזוג סיוע על פי מעמדו וזכאותו האישית.

משפחה שבראשה הורה עצמאי (משפחה חד־הורית)

משפחה שבראשה הורה עצמאי היא משפחה שבה יש הורה יחיד ולפחות ילד אחד מתחת לגיל 18.

משפחות שבראשן הורה עצמאי זכאיות לסיוע מוגדל בתחומים שונים.

עולה קשיש

עולה קשיש הוא מי שקיבל מעמד עולה או זכאות כעולה לאחר הגיעו לגיל פרישה. עולה קשיש זכאי לסיוע מוגדל בתחומים מסוימים כגון דיור. גיל תחילת הזכאות הוא גיל פרישה אלא אם כן נאמר אחרת.

תושב ארעי א/1

מעמד של תושב ארעי-א/1 ניתן על ידי רשות האוכלוסין וההגירה למי שזכאי למעמד "עולה" אך בוחר לגור בישראל כתושב ארעי.

בעלי אשרת א/1 אינם זכאים לסיוע ממשרד העלייה והקליטה.

אם לאחר המגורים בישראל כתושב ארעי מעוניינים לשנות את המעמד לעולה, בדיקת זכאותם לסיוע תיבחן כפי שהיא נבחנת אצל עולה, ראו לעיל. תקופות השהייה הנבדקות הן השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או לקבלת הזכאות כעולה.

קבלת מעמד בישראל

בעל אשרת שהייה (תייר, תושב ארעי וכדו') המעוניין לקבל מעמד עליו לברר את אופן התהליך ורשימת המסמכים הדרושים על ידי פנייה לגופים הבאים:

יוצאי מדינות ברית המועצות לשעבר – רשות האוכלוסין וההגירה בטלפון: 3450-1222 או 3450* או באתר האינטרנט שכתובתו: www.piba.gov.il.

יוצאי מדינות צפון אמריקה – ארגון "נפש בנפש" בטלפון: 02-6595800.

יוצאי שאר המדינות – המרכז הגלובלי בסוכנות היהודית בטלפון: 1-800-228-055.

לאחר קבלת המעמד מרשות האוכלוסין וההגירה יש לפנות למשרד העלייה והקליטה כדי לבדוק את זכאותכם לתעודת עולה/זכאות ולסיוע המשרד. הזכאות תיקבע על פי משך השהייה שלכם בישראל לפני קבלת המעמד ועל פי מה שעשיתם בפרק זמן זה. בהתאם לכך ייקבעו הזכויות והסיועים הפרטניים שאתם זכאים להם.

מידע מפורט ניתן למצוא באתר משרד העלייה והקליטה בכתובת: https://www.gov.il/he/Departments/General/change-of-status-to-oleh

הארכת תקופת הזכאות

כל סוג סיוע ניתן למימוש תוך תקופה מסוימת הנקראת "תקופת זכאות". תקופה זו מתחילה ממועד קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה.

במקרים מסוימים שבהם אין אפשרות לממש את הזכאות "מוקפאת" תקופת הזכאות והיא מתחדשת לאחר תום "תקופת ההקפאה":

שירות בצה"ל/שירות לאומי/אזרחי: בתקופת שירות סדיר בצה"ל ושנת שירות אחת בצבא קבע (ובתנאי שהיא בהמשך לשירות הסדיר) או שירות לאומי/אזרחי "מוקפאת" תקופת הזכאות של כל תחומי הסיוע, והיא מתחדשת לאחר תום שירות החובה.

שהייה בחו"ל: הסיוע הניתן לעולים על ידי המדינה מותנה במגוריו של העולה בישראל. הסיוע מופסק עם העזיבה לחו"ל. אם תקופת השהייה בחו"ל היא למשך תקופה רצופה העולה על 6 חודשים רצופים, "מוקפאת" תקופת זכאותו של העו־לה והיא נמשכת לאחר תום "תקופת ההקפאה". ביקורים של פחות מ-6 חודשים בחו"ל נחשבים כשהייה בישראל. כלל זה חל גם על קטין חוזר ועל אזרח עולה.

הארכת הזכאות חלה על רוב סוגי הסיוע הניתנים על ידי משרד העלייה והקליטה, אם העולה לא קיבל קודם לכן את הסיוע הזה. כך לדוגמה ניתן להאריך, בתנאים מסוימים, את הזכאות לסיוע בהבטחת הכנסה, במשכנתה, בקורסים ועוד. מנגד בתחומים אחרים לא ניתן להאריך את הזכאות לסיוע, לדוגמה סל קליטה, סיוע

בשכר דירה ועוד. נוהלי המשרד בעניין יכולים להשתנות, והנוהל הקובע הוא זה התקף בזמן בקשת הסיוע לאחר השיבה לארץ.

לפרטים נוספים על הארכת זכאות ואופן ההארכה:
https://www.gov.il/he/Departments/General/extension_of_eligibility

פרטים באשר לסיוע של משרד העלייה והקליטה ניתן לבדוק בישראל אצל יועצי הקליטה במרחבי המשרד. באשר לסיוע של גופים אחרים, כגון רשות האוכלוסין, משרד הבינוי והשיכון, המוסד לביטוח לאומי או המכס – יש לבדוק ישירות מול גופים אלו.

שימו לב! לכל עולה נתונים אישיים שונים לגבי תקופת שהייתו בארץ והסיוע שקיבל בעבר. מי שנוסע לחו"ל, חייב לברר לפני נסיעתו את התנאים והאפשרויות לקבלת סיוע והארכת הזכאות עם שובו לארץ.

"צ'ק ליסט" – רשימת סידורים ראשונים

רשימת סידורים ראשונים (צ'ק ליסט)	הגופים שאליהם יש לפנות
ייעוץ, קליטה והכוונה ראשוניים	משרד העלייה והקליטה
הנפקת תעודת זהות	בנמל התעופה ובלשכות רשות האוכלוסין וההגירה
הנפקת תעודת עולה	בנמל התעופה או בסניפי משרד העלייה והקליטה
סיוע כספי	משרד העלייה והקליטה
פתיחת חשבון בנק	בנקים מסחריים
רישום לקופת חולים	בנמל התעופה או בסניפי דואר ישראל או באתר המוסד לביטוח לאומי
הפניה לאולפן עברית	משרד העלייה והקליטה
הכוונה וסיוע לסטודנטים	מנהל הסטודנטים במשרד העלייה והקליטה
בקשה לקצבת ילדים, קצבת אזרח ותיק וקצבאות נוספות	המוסד לביטוח לאומי
רישום ילדים למעונות, לגני ילדים ולבתי ספר	משרד העבודה, הרשות המקומית
שינוי כתובת בתעודת זהות	רשות האוכלוסין וההגירה
ילדים עד גיל 6 – מעקב התפתחות וחיסונים	התחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב)
המרת רישיון נהיגה	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
אישור תארים אקדמיים	משרד החינוך
הנחה בארנונה	הרשות המקומית
תעסוקה – התייצבות לחיפוש עבודה, הרשמה לקורסים או קבלת הבטחת הכנסה בתום הלימודים באולפן	משרד העלייה והקליטה

כתובות וטלפונים

מקרא:

כתובת | טלפון | פקס | אתר אינטרנט | דואר אלקטרוני | פנייה מקונת

משרד העלייה והקליטה

מרכז מידע טלפוני ארצי ..... *2994 ,03-9733333
מחו"ל 972-3-9733333
www.klita.gov.il
info@moia.gov.il

משרד ראשי

רח' קפלן 2, קריית בן־גוריון, בניין ב', ירושלים 9195016 073-3972000

פניות ותלונות הציבור

פנייה בכתב לכתובת: היחידה לפניות ולתלונות הציבור, משרד העלייה והקליטה, רח' קפלן 2, ירושלים

073-3972301 .....
pniotzibur@moia.gov.il

פנייה מקוונת:
https://www.gov.il/he/service/moia-public-inquiries

תיבת דואר אלקטרוני המכוונת לטופס המקוון להגשת פנייה:
info@moia.gov.il

הממונה על חוק חופש המידע

073-3972127 .....
073-3972301 .....
hmeida@moia.gov.il

מוקד סיוע נפשי לעולים בשפות *3201 (16:00–21:00)

אגף א' מידע ופרסום 02-6241585

סניף נתב"ג ..... 073-3973330/1/2 ,03-9754421/2
03-9754423 .....

מחוז חיפה והצפון

שד' הפל"ים 15, בניין א', חיפה 1599-500-922
04-8622587

מרחב חיפה והקריות

שד' הפל"ים 15 בניין ב', חיפה 1599-500-922
073-3973273

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף הקריות

רח' המייסדים 7, קריית ביאליק 1599-500-902
04-8742957

מרחב גליל עליון

רח' מעלה כמון 2, בניין ביג, כרמיאל 1599-500-920
04-9580875

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף מעלות

שד' ירושלים 21, קניון רקפות, מעלות 073-3973650
04-8202996

סניף נהריה

רח' הרצל 64, נהריה 073-3973600
073-3973603

סניף עכו

רח' שלום הגליל 1, קניון עכו, עכו 073-3973500/1
04-9916833

סניף צפת

הגדוד השלישי 1, קניון שערי העיר, קומה 2, צפת 073-3973700
04-6820571

סניף קריית־שמונה

שד' תל־חי 104, בניין צ.ח.ר, קריית־שמונה 073-3973751
073-3973755

מרחב נוף־הגליל והעמקים

דרך קריית הממשלה 2, קומה 1, נוף־הגליל
1599-500-903
04-6564019

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף טבריה

רח' יוחנן בן זכאי 16, קומה 2, טבריה
073-3973940
04 -6717061

סניף מגדל־העמק

רח' ניצנים 45, מרכז מסחרי, קומה ב', מגדל־העמק
073-3973980
04-6040376

סניף עפולה

רח' יהושע חנקין 34, עפולה
073-3973900
073-3973904

מרחב חדרה

רח' הלל יפה 13, חדרה
1599-500-904
073-3973216

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

מחוז תל־אביב והמרכז

רח' אסתר המלכה 6, תל־אביב
1599-500-901
073-3974132

מרחב תל־אביב

אסתר המלכה 6, תל־אביב
1599-500-901
073-3974103

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

מרחב חולון

רח' אילת 36, חולון
1599-500-908
03-5056997

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף ראשון לציון

רח' ישראל גלילי 3, ראשון לציון
073-3974500
03-9525893

סניף רחובות

רח' בנימין 12, רחובות
073-3974800
08-9390256

מרחב נתניה והשרון

רח' ברקת 3, נתניה
1599-500-905
09-8629435

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף השרון

רח' התע"ש 23 כפר־סבא
1599-500-906
09-7663515

מרחב פתח־תקווה והשפלה

רח' ההסתדרות 26, פתח־תקווה
1599-500-907
03-9312606

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף רמלה-לוד

רח' הרצל 91, קריית הממשלה, רמלה
1599-500-912
08-9208019

מחוז הדרום וירושלים

רח' זלמן שז"ר 31, באר־שבע
1599-500-921
08-6280529

מרחב באר־שבע והנגב

רח' זלמן שז"ר 31, באר־שבע
1599-500-921
08-6280529

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף אופקים

רח' הרצל 37, אופקים
073-3975251
08-9962743

סניף אילת

שד' התמרים 3, מרכז עירוני, קריית הממשלה, אילת
073-3975201
08-6372367

סניף דימונה

רח' הצאלה 8, דימונה
073-3975101
08-6563880

סניף נתיבות

רח' בעלי המלאכה 203, נתיבות
073-3975301
08-9943307

סניף ערד

רח' חן 34, מרכז מסחרי, ערד
073-3975151
08-9396201

סניף שדרות

סמטת הפלדה 8, מקבץ הדיור פרץ סנטר, שדרות
073-3975351
08-6610614

מרחב ירושלים ויהודה

רח' מבוא המתמיד 4, ירושלים
1599-500-923
02-6249398

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף בית־שמש

רח' הרצל 9, בית־שמש
073-3972450
02-9912540

מרחב אשדוד ואשקלון

שד' מנחם בגין 1, בניין צימר, אשדוד
1599-500-914
08-8668030

פנייה מקוונת למרחב
https://www.gov.il/Apps/Moia/OnlineForms/ContactOffice/he

סניף אשקלון

רח' כצנלסון 9, אשקלון 1599-500-915
073-3975555 .....

סניף קריית־גת

רח' הגפן 3, בית אבגי (קומה 1), קריית־גת 073-3975500
073-3975504 .....

סניף קריית־מלאכי

שד' דוד בן־גוריון 38 (מתנ"ס - קומה א'), קריית־מלאכי 1599-500-914
08-8609607 .....

המרכז לקליטה במדע

רח' כנפי נשרים 22, כניסה ב', ירושלים 9546434

https://www.gov.il/he/departments/topics/absorption_in_science

scientist@moia.gov.il

דרכי התקשרות לפי תחומים:

תחום טכנולוגיה ומדעים מדויקים 073-3972513
exactscience@moia.gov.il

תחום מדעי החברה והרוח 073-3972527
socialscience@moia.gov.il

תחום מדעי החיים והרפואה 073-3972514
lifescience@moia.gov.il

שירות טרום עלייה של מנהל הסטודנטים

אנגלית

aceng@moia.gov.il

צרפתית

acfr@moia.gov.il

ספרדית

aclat@moia.gov.il

רוסית

acrus@moia.gov.il

אתרי משרד העלייה והקליטה

אתר המשרד (פועל ב-6 שפות)

www.klita.gov.il

אתר משרד העלייה והקליטה באמהרית

https://govextra.gov.il/moia/moia_amharit/home/

אתר להעצמת השפה העברית

https://govextra.gov.il/moia/learn-hebrew-he/he/

אתר יזמות, מידע וייעוץ עסקי (פועל ב-5 שפות)

www.2binisrael.org.il

אתר לעידוד יזמות עסקית

http://www.2binisrael.org.il/index.php?dir=site&page=content&cs=3027

אתר לטיפוח סטארט־אפ

https://www.startup-israel.org.il/he/

אתר להכרת אפשרויות המגורים בישראל

https://govextra.gov.il/moia/your-place-in-israel/home-1/

אגף יזמות עסקית

רח' קפלן 2, ירושלים 073-3972013

https://www.gov.il/he/departments/units/business_and_tax

BusinessEntrepreneurship@moia.gov.il

מעלו"ת (מרכזים עסקיים לעולים ולתושבים חוזרים)

מוקד מידע עסקי ארצי *8115

24 שעות ביממה, למעט שבתות וחגי ישראל

חיוג מחו"ל 972-3-5117115

03-9674094 .....

infobiz@014.net.il

מעלו"ת צפון 050-8753367

מעלו"ת נתניה והשרון 09-8855661

מעלו"ת גוש דן והשפלה 03-5501128
מעלו"ת דרום 054-7807807

הסוכנות היהודית

רח' המלך ג'ורג' 48, ירושלים 9426218
02-6202222
http://www.jewishagency.org

פניות הציבור 02-6204443
PniyotTzibor@jafi.org

מרכז גלובלי

www.jewishagency.org/Global_Center

חיוג מישראל 1-800-228-055
חיוג מחו"ל 972-2-6367701

רשימת מספרי הטלפון לשיחות חינם לפי מדינות מופיעה באתר בקישור:
https://archive.jewishagency.org/he/aliyah/program/5421

"נתיב" – משרד ראש הממשלה

הגוף האחראי על עלייה מברית המועצות לשעבר 02-5089024
https://www.gov.il/he/departments/prime_ministers_office_nativ

נפש בנפש

ישראל 02-659-5800
צפון אמריקה 1-866-4-ALIYAH
בריטניה 0800-085-2105
https://www.nbn.org.il/planning-your-life-in-israel /

מוקד חייל בודד *6563

משרד הפנים

רח' קפלן 2, ת.ד 6158, ירושלים
https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_interior

רשות האוכלוסין וההגירה

*3450, 1222-3450

https://www.gov.il/he/Departments/population_and_immigration_authority

משרד האוצר

רח' קפלן 1, ירושלים 9195015

02-5317111

02-5695347

https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_finance

רשות המיסים

*9848, 074-7619848

אגף המכס 074-7612731

https://www.gov.il/he/departments/israel_tax_authority

Matan_MeidaYe@taxes.gov.il

פניות הציבור *4954, 02-5656400

את כתובות הסניפים אפשר למצוא באתר רשות המיסים

המוסד לביטוח לאומי

מרכז מידע ארצי 04-8812345, *6050

בימים א'-ה' בין השעות 8:00-17:00

(בעברית, בערבית, ברוסית ובאמהרית)

למתקשרים מחו"ל 972-8-9369669

בימים א'-ה' בין השעות 8:00-15:00

www.btl.gov.il

פניות הציבור

שד' ויצמן 13, ירושלים 9543707

02-6525038

אפשר לפנות גם דרך האתר. טלפון לבירורים לאחר הפנייה בכתב 02-6709070

משרד ראשי

שד' ויצמן 13, ירושלים

02-6709211

02-6615396

לרשימת הסניפים המלאה היכנסו לאתר המוסד לביטוח לאומי
https://www.btl.gov.il/snifim/Pages/default.aspx

מוקד "יד מכוונת"
ייעוץ והכוונה לוועדות הרפואיות בחינם *2496

מוקד טלפוני להגשת תביעות לקצבאות נכות *3928
בימים א'-ה' בין השעות 8:00-17:00

מוקד טלפוני לשיקום מקצועי 02-6463488
בימים א'-ה' בין השעות 9:00-15:00.

מוקד לחיילי מילואים 02-6463010
המוקד פועל 24 שעות ביממה

מרכז תמיכה ומידע ארצי לאזרחים ותיקים ובני משפחתם

..... 02-6709857, *9696
בימים א'-ה' בין השעות 9:00-13:30
לאחר שעות הפעילות אפשר להשאיר הודעה במענה הקולי.

משרד החינוך

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים
https://edu.gov.il/owlheb/Pages/default.aspx

מרכז מידע טלפוני *6552, 073-3983960

הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל 073-3934455
בימים א', ג', ה' בין השעות 8:30-13:00

https://students.education.gov.il/towards-academic-studies/academic-degrees-evaluation-3

diplomot@high.education.gov.il

"מיטב" – גיוס לצה"ל

מרכז מיטב – מרכז מידע טלפוני ארצי למתגייסים 1111
https://www.mitgaisim.idf.il/

meitav@digital.idf.il

נציגות מיטב באירופה
meitav@paris.mfa.gov.il

נציגות מיטב בצפון אמריקה

meitav@newyork.mfa.gov.il

לרשימת לשכות הגיוס היכנסו לאתר.

משרד הכלכלה והתעשייה

רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי 1, ירושלים 9195021 ..... *6680

https://www.gov.il/he/Departments/ministry_of_economy

משרד העבודה

רח' בנק ישראל 7, ת.ד 39255, ירושלים 9139102 074-7993009

https://www.gov.il/he/departments/labor/govil-landing-page

לרשימת מספרי הטלפון לפי נושאי הפנייה ולפנייה מקוונת היכנסו לקישור:
https://www.gov.il/he/service/appeal-to-labor-arm-public-appeals

משרד הרווחה והביטחון החברתי

רח' קפלן 2 ירושלים 9100801 ..... 077-9208560, 118

המוקד פועל 24 שעות ביממה: המענה ניתן בשפות עברית, רוסית, ערבית ואמהרית

02-5085590 .....

www.molsa.gov.il

pniot@molsa.gov.il

פנייה מקוונת

https://govforms.gov.il/mw/forms/MolsaContact@molsa.gov.il

אתר קליק לרווחה – מידע על שירותי רווחה

https://clickrevaha.molsa.gov.il/

שירות התעסוקה

077-2718800, *9687 .....

www.taasuka.gov.il

לרשימת הלשכות המלאה היכנסו לאתר

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי

https://www.gov.il/he/departments/ministry_for_the_development_of_the_negev_and_galilee/govil-landing-page

מוקד אזרח ותיק 08-6260840, *8840
המוקד פועל בשפות עברית, ערבית, רוסית, אמהרית, אנגלית, צרפתית וגרמנית.

02-5605034 .....

infovatikim@mse.gov.il

להנפקת תעודת אזרח ותיק באינטרנט

https://form.mse.gov.il/seniorcard/

משרד ראש הממשלה

הרשות לזכויות ניצולי השואה

03-5682651, *5105 .....
www.gov.il/he/departments/holocaust-survivors-rights

info@shikum.mof.gov.il

משרד הבריאות

רח' ירמיהו 39, ת"ד 1176, ירושלים 9101002 ..... 08-6241010, *5400
השירות במוקד ניתן בשפות עברית, ערבית, רוסית, אנגלית, צרפתית ואמהרית.

02-5655969 .....

www.health.gov.il

Call.Habriut@moh.health.gov.il

נציבות קבילות הציבור לחוק ביטוח בריאות ממלכתי

רח' ירמיהו 39, ת"ד 1176, ירושלים 9101002 02-5655969
kvilot@moh.health.gov.il

מוקד תרגום רפואי – רפואה בשפה שלך *5144
המוקד מציע תרגום רפואי בזמן אמת.

בימים א'-ה' בין השעות 8:00-20:00

ביום ו' וערבי חג בין השעות 8:00-13:00

השירות ניתן בשפות: רוסית, ערבית, צרפתית, אמהרית ותיגרינית.

המכון הארצי למידע בהרעלות

מוקד חירום 24 שעות ביממה 04-7771900

אדי – המרכז הלאומי להשתלות

..... *6262

https://www.adi.gov.il /

קופות החולים

כללית

..... *2700, 03-9405350

להתקשרות מחו"ל 972-3-6333333

www.clalit.co.il

clalit.online@clalit.org.il

פניות הציבור

פרטי ההתקשרות של היחידות לפניות הציבור לפי אזורים בארץ נמצאת באתר בכתובת

https://www.clalit.co.il/he/info/Pages/list_of_aumbdsmn.aspx

או למלא טופס מקוון באתר

מכבי

..... *3555, 1700-505-353

להתקשרות מחו"ל 972-3-5143999

www.maccabi4u.co.il

פניות הציבור

ת"ד 50493, תל־אביב 6150401 03-5143822

pniot@mac.org.il

או למלא טופס מקוון באתר

מאוחדת

..... *3833, 1222-3833

www.meuhedet.co.il

פניות הציבור

רח' אבן־גבירול 124, תל־אביב 32038 ..... 03-5202323 (שלוחה 4)

..... 03-6327047

pniot@meuhedet.co.il

או למלא טופס מקוון באתר

לאומית

רח' שפרינצק 23, תל־אביב
*507, 1700-507-507
www.leumit.co.il

פניות הציבור
03-6949614
או למלא טופס מקוון באתר

משרד המשפטים

רח' צלאח א־דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 9149001
073-3925555
www.justice.gov.il

סיוע משפטי

מידע על תיקים קיימים וקבלת סטטוס הטיפול בתיק
*6405

פתיחת תיקים ושינוי מועד ריאיון
073-3927788

למחייגים מחו"ל
972-8-6831681

בקשת סיוע באופן מקוון:
https://www.gov.il/he/service/legal_aid_application

משרד הבינוי והשיכון

רח' קלרמון גאנו 3, קריית הממשלה מזרח ירושלים, ת"ד 18110, ירושלים 9118002

02-5847211

מענה בשפות עברית, ערבית ורוסית
https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_construction_and_housing

חברות הסיוע בדיור

עמידר

*6266

www.amidar.co.il

מילגם

1599-563-007

www.milgam.co.il

אלונים-מ.ג.ע.ר

*8583

https://www.alonim-mgar.co.il/

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

קריית הממשלה, רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי 1, ת.ד. 867, ירושלים, 9100801

*5678

https://www.gov.il/he/Departments/ministry_of_transport_and_road_safety

מרכז מידע לתכנון נסיעה *8787

http://www.bus.gov.il/

לפרטים על סניפי משרד הרישוי ניתן להיכנס לאתר:

https://www.gov.il/he/departments/Bureaus?OfficeId=48eaee91-0c97-4ef3-b364-50ae52e3b56f&categories=cc83e42a-1cef-4e4d-b30b-3b04622b2086

תחנות צילום לרישיון נהיגה

למידע על תחנות הצילום לרישיון נהיגה הפזורות ברחבי הארץ ניתן להיכנס לאתר:

https://www.gov.il/he/service/drivers_license_photo_stations

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

ת.ד. 30 בית דגן 5025001

*6016

03-9485835

https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_agriculture_and_rural_development

moked.sherut@moag.gov.il

הרשות להגנת לצרכן ולסחר הוגן

בניין בית עופר, רח' נחום חפצדי 5 ירושלים 9548401

073-3717777

073-3717790

www.fta.gov.il

תלונה מקוונת:

https://fta.gov.il/complaint

המועצה הישראלית לצרכנות

ת"ד 20413, תל־אביב 6120301 ..... 03-5034903 שלוחה 1
www.consumers.org.il
doc@consumers.org.il

תלונה מקוונת:
https://www.consumers.org.il/category/complaint-form

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

מרחבים

ירושלים

רח' מבקר המדינה 2, ת"ד 1081, ירושלים 9101001 02-6665000

תל־אביב

רח' הארבעה 19, תל־אביב 03-6843555

חיפה

חסן שוקרי 12, חיפה 04-8649748
לרשימת הכתובות והטלפונים המלאה היכנסו לאתר
www.mevaker.gov.il

מוקדים ממשלתיים ארציים

מוקד המענה הממשלתי המרכזי 1299
אתר השירותים והמידע הממשלתי
www.gov.il
מנוע הזכויות הלאומי
https://mybenefits.gov.il/

מוקדי חירום

משטרה 100
www.police.gov.il

מגן דוד אדום 101
www.mdais.org

1-800-500-101

שליחת מסרונים / WhatsApp לכבדי שמיעה 052-7000101

איחוד הצלה 1221
www.1221.org.il

מכבי אש 102
www.102.gov.il

מוקד עירוני 106

חברת החשמל 103
www.iec.co.il

פיקוד העורף 104
www.oref.org.il

טרם – מרפאות לרפואה דחופה 1599-520-520
www.terem.com

קו חירום ארצי לאלימות במשפחה 118
www.molsa.gov.il

"שיחות שקטות" – שליחת מסרון (SMS) במצבים שאין אפשרות לשוחח
055-7000128

נט"ל – מרכז סיוע נפשי במצבי לחץ על רקע פעולות איבה 1-800-363-363
www.natal.org.il

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית 1201

קו סיוע לעולים בשפות שונות *3201
www.eran.org.il
info@eran.org.il

איגוד ומרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית 073-7013215

קו חם לנפגעות תקיפה מינית 1202

קו חם לנפגעי תקיפה מינית 1203

קו חם לנשים דתיות 02-6730002

קו חם לגברים דתיים 02-5328000

סיוע דרך WhatsApp 052-8361202
www.1202.org.il
office@igud1202.org.il

הערות

רשימת פרסומים בעברית

הפרסומים נמצאים לרשותכם במתקני המידע בכל סניפי המשרד ברחבי הארץ.

כמו כן הפרסומים זמינים באתר המשרד: www.klita.gov.il.

קישור לפרסומים: מידע לעולה בשפות

ניתן להזמין חוברות ועלונים בשפות שונות מאגף מידע ופרסום שבמשרד העלייה והקליטה.

נא שלחו את ההזמנה לפקס: 02-6241585 או לכתובת:
משרד העלייה והקליטה, אגף מידע ופרסום, ת.ד. 39080, ירושלים 9139002

רשימת הפרסומים שלהלן מופיעה כנספח בכל פרסומי אגף מידע ופרסום בשפות השונות:

- ☐ מדריך לעולה
- ☐ תעסוקה
- ☐ חינוך
- ☐ שירותי בריאות
- ☐ זכויות של אנשים עם מוגבלות
- ☐ עלון תלמידים עולים
- ☐ לאן לפנות
- ☐ מקצועות דורשי רישיון
- ☐ צעדים ראשונים משולב סל קליטה
- ☐ רישום עולים לקופות חולים
- ☐ צרכנות נבונה - דע את זכויותיך בתחום הגנת הצרכן
- ☐ כללי רחצה בים
- ☐ עלון סלע – סדנאות לחיפוש עבודה
- ☐ מפת ישראל
- ☐ יומן שבועי לעולה
- ☐ עלון כתובות וטלפונים – משרד העלייה והקליטה

נא כתבו את פרטיכם לצורך קבלת הפרסומים:

שם פרטי ומשפחה _____

כתובת _____ מיקוד _____

טלפון נייד _____ דואר אלקטרוני _____

תאריך _____

רגע מזמנך!

מתוך רצון לשפר ולייעל את המידע המוגש לך, נודה לך מאוד אם תשיב על השאלות שלהלן:

1. היכן קיבלת את הפרסום "מדריך לעולה"?

☐ נמל התעופה ☐ משרד העלייה והקליטה ☐ מקום אחר

פרט _____

2. באיזו מידה סיפק לך פרסום זה את המבוקש? (1 - במידה מועטה, 5 - במידה רבה)

1 2 3 4 5

הערות: _____

_____

3. האם פרסום זה סייע לך בתהליך הקליטה בישראל?

כן/לא, פרט _____

4. האם המידע בפרסום זה מנוסח בצורה מובנת וברורה?

כן/לא, פרט _____

5. חווה דעתך על פי דירוג מ-1 עד 5 (1 - רמה נמוכה, 5 היא הרמה הגבוהה ביותר)

- מידת בהירות הניסוח 1 2 3 4 5
- מידת פירוט מספקת 1 2 3 4 5
- עיצוב החוברת 1 2 3 4 5
- מידת השימוש בחוברת 1 2 3 4 5

נודה לך אם תענה/י על כמה שאלות המיועדות לשימוש המשרד בלבד:

מקצוע: _____ מין: ☐ זכר ☐ נקבה גיל: _____

ארץ מוצא: _____ שנת עלייה: _____

מקום מגורים: _____ תאריך: _____

נא שלח/י תגובתך בפקס למספר: 02-6241585 או לדואר אלקטרוני:
rahelh@moia.gov.il

תודה על שיתוף הפעולה וקליטה קלה ומוצלחת

מדריך לעולה

עברית

משרד העלייה והקליטה

Ministry of Aliyah and Integration

הופק על ידי אגף מידע ופרסום
משרד העלייה והקליטה
© כל הזכויות שמורות

Produced by
The Publications Department
The Ministry of Aliyah and Integration
© All Rights Reserved

www.klita.gov.il | Email: info@moia.gov.il
מרכז מידע טלפוני 03-9733333 | 2994*